

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT
GOALS

Цілі Сталого Розвитку: Україна

НАЦІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ 2017

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

Національна доповідь «Цілі Стального Розвитку: Україна» надає бачення орієнтиру досягнення Україною Цілей Стального Розвитку (ЦСР), які були затверджені на Саміті ООН зі стального розвитку у 2015 році. З урахуванням принципу «нікого не залишити останою» та з використанням широкого кола інформаційних, статистичних та аналітичних матеріалів було розроблено національну систему ЦСР (86 завдань національного розвитку та 172 показники для їх моніторингу), що забезпечить міцну основу для подальшого планування розвитку України та моніторингу стану досягнення ЦСР. Доповідь було підготовлено Міністерством економічного розвитку і торгівлі України за координації Наталі Горшкової та схвалено Міжвідомчою робочою групою високого рівня для організації процесу імплементації Цілей Стального Розвитку для України під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України Степана Кубіва та Координатора системи ООН в Україні, Координатора з гуманітарних питань в Україні та Постійного Представника Програми розвитку ООН в Україні Ніла Вокера. До складу групи увійшли 17 представників міністерств та відомств на рівні заступників міністрів. Науковий супровід здійснено академіком-секретарем Відділення економіки НАН України Еллою Лібановою.

Публікація стане у нагоді урядовцям, працівникам міністерств і відомств, керівникам та фахівцям центральних і місцевих органів виконавчої влади, спеціалістам агентств ООН, представникам дипломатичного корпусу та міжнародних організацій, науковцям, діячам громадських організацій, усім, кого інтересують питання стратегічного планування стального розвитку України на довгострокову перспективу.

У доповіді наведено результати адаптації 17 глобальних ЦСР з урахуванням специфіки національного розвитку. Бенчмаркінгові орієнтири для досягнення до 2030 року було встановлено на підставі розрахунково-прогнозної роботи з використанням сценарних підходів до визначення напрямів розвитку країни на довгострокову перспективу. Джерелом даних, наведених у доповіді, є Державна служба статистики України та відповідні міністерства та відомства.

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України ініціювало та протягом 2016 року координувало інклузивний процес обговорення ЦСР за такими групами: справедливий соціальний розвиток; стало економічне зростання та зайнятість; ефективне, підзвітне та всеохоплююче управління і справедливість для всіх; екологічна рівновага та розбудова стійкості. До відкритого процесу встановлення національних завдань ЦСР було залучено понад 800 провідних фахівців у тематичних сферах ЦСР, що забезпечило об'єктивність оцінок. Пропозиції щодо цілей стального розвитку України надали представники міністерств та відомств, урядових установ, агентств ООН в Україні, міжнародних організацій, бізнес-спільноти, експертного середовища, громадських організацій (насамперед таких, які представляють інтереси найбільш вразливих груп населення) та громадянського суспільства. Ця робота відбувалась за підтримки всіх агентств системи ООН в Україні (у тому числі Програми розвитку ООН в Україні, яка виконувала функції секретаріату), Програми зеленої економіки, що реалізується Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) за дорученням Федерального міністерства економічного розвитку та співробітництва Німеччини та спільно з Інститутом демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України. Результатом інклузивного процесу адаптації ЦСР для України стала ця доповідь, яка надає орієнтири розвитку України до 2030 року. У виданні використані фотографії, надані Представництвом ООН в Україні.

ЗМІСТ

АКРОНИМИ ТА АБРЕВІАТУРИ	4
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. Виклики на шляху розвитку: від ЦРТ до ЦСР (2000–2015 роки).....	8
РОЗДІЛ 2. Цілі Сталого Розвитку, адаптовані для України (2015–2030 роки)	12
 Ціль 1. Подолання бідності	12
 Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства	18
 Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя	24
 Ціль 4. Якісна освіта	32
 Ціль 5. Гендерна рівність.....	38
 Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови	46
 Ціль 7. Доступна та чиста енергія	54
 Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання.....	60
 Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура	68
 Ціль 10. Скорочення нерівності.....	76
 Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад	82
 Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво	90
 Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату	96
 Ціль 14. Збереження морських ресурсів	100
 Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші.....	106
 Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути.....	112
 Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку	122
ДОДАТКИ.....	127
Додаток 1. Національні завдання ЦСР	128
Додаток 2. Зіставлення глобальних завдань ЦСР із національними завданнями	148
Додаток 3. Інформаційне забезпечення моніторингу досягнення ЦСР	173

АКРОНІМИ ТА АБРЕВІАТУРИ

АЕС	Атомна електростанція
АР Крим	Автономна Республіка Крим
БО	Благодійна організація
АТО	Антитерористична операція
ВВП	Валовий внутрішній продукт
ВДВ	Валова додана вартість
ВЕД	Вид економічної діяльності
ВІЛ	Вірус імунодефіциту людини
ВНЗ	Вищий навчальний заклад (МСКО 5)
ВООЗ	Всесвітня організація охорони здоров'я
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
ВРП	Валовий регіональний продукт
ВРУ	Верховна Рада України
га	Гектар
ГАЕС	Гідроакумулювальна електростанція
ГВт	Гігават
ГЕС	Гідроелектростанція
Гідрометцентр	Український гідрометеорологічний центр
Держводагентство	Державне агентство водних ресурсів України
Держгеокадастр	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру
Держенергоефективноті	Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження України
Держлісагентство	Державне агентство лісових ресурсів України
Держмолоджитло	Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву
Держпраці	Державна служба України з питань праці
Держрибагентство	Державне агентство рибного господарства України
Держстат	Державна служба статистики України
ДНЗ	Дошкільний навчальний заклад (МСКО 0)
ДСНС	Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ДТП	Дорожньо-транспортна пригода
ДУ	Державна установа
ДФС	Державна фіскальна служба України
ЄС	Європейський Союз
ЄЦА	Європа та Центральна Азія
ЗНЗ	Загальноосвітній навчальний заклад (МСКО 1–3)
ЗНО	Зовнішнє незалежне оцінювання
ІДСД	Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної академії наук України
ІКТ	Інформаційно-комунікаційні технології
ІТ	Інформаційні технології

кВт	Кіловат
КК	Кримінальний кодекс
KMIC	Київський міжнародний інститут соціології
куб. м	Кубічні метри
МВС	Міністерство внутрішніх справ України
МДОУ	Медико-демографічне обстеження України
МІКС	Мультиіндикаторне кластерне обстеження домогосподарств
Мінагрополітики	Міністерство аграрної політики та продовольства України
Мінекономрозвитку	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Міненерговугілля	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
Мінінфраструктури	Міністерство інфраструктури України
Мінкультури	Міністерство культури України
Мінприроди	Міністерство екології та природних ресурсів України
Мінрегіон	Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
МінТОТ	Міністерство з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб України
млн	Мільйон
млрд	Мільярд
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я України
МОМ	Міжнародна організація з міграції
МОН	Міністерство освіти і науки України
МОП	Міжнародна організація праці
МОУ	Міністерство оборони України
МСКО	Міжнародна стандартна класифікація освіти (версія 1997 року)
МСП	Малі та середні підприємства
НАДС	Національне агентство України з питань державної служби
НАНУ	Національна академія наук України
НБУ	Національний банк України
НКРЗІ	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації
НЦП	Національні цільові показники
н/д	Немає даних
н. е.	Нафтовий еквівалент
н. р.	Навчальний рік
ОДР	Офіційна допомога з метою розвитку
ОЕС	Об'єднана енергетична система
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ПГ	Парникові гази
ПЕК	Паливно-енергетичний комплекс

ПІІ	Прямі іноземні інвестиції
ПКС	Паритет купівельної спроможності валют
ПРООН	Програма розвитку ООН
ПТНЗ	Професійно-технічний навчальний заклад (МСКО 4)
р. а.	Рівень акредитації вищого навчального закладу (ВНЗ I–II р. а. – МСКО 5В; ВНЗ III–IV р. а. – МСКО 5А)
РКЗК ООН	Рамкова конвенція ООН про зміну клімату
РФ	Російська Федерація
СВС	Стале виробництво і споживання
СНІД	Синдром набутого імунодефіциту
США	Сполучені Штати Америки
ТЕС	Теплова електростанція
ТЕЦ	Теплоелектроцентраль
тис. дол.	Тисяч долларів
ТПВ	Тверди побутові відходи
Укравтодор	Державне агентство автомобільних доріг України
УКТЗЕД	Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності
ЦОВВ	Центральні органи виконавчої влади
ЦРТ	Цілі Розвитку Тисячоліття
ЦСР	Цілі Сталого Розвитку
ЮНЕСКО	Організація Об'єднаних Націй з питань науки, освіти і культури
ЮНІДО	Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку
ЮНІСЕФ	Дитячий фонд ООН
ЮНФПА	Фонд ООН у галузі народонаселення
GFSI	Індекс глобальної харчової безпеки
PTI	Коефіцієнт платоспроможності позичальника
SCORE	Індекс соціальної єдності та примирення

ВСТУП

«**Декларація тисячоліття**» ООН, прийнята у 2000 році 189-ма країнами на **Саміті тисячоліття ООН**, визначила Цілі Розвитку Тисячоліття (ЦРТ), тобто всеосяжні рамки цінностей, принципів і ключових чинників розвитку до 2015 року. Після розроблення універсальних рамок ЦРТ у багатьох країнах світу було здійснено адаптацію ЦРТ та встановлено цільові показники розвитку з урахуванням специфіки національної ситуації. Україна приєдналася до «Декларації тисячоліття» ООН і взяла на себе зобов'язання досягти ЦРТ до 2015 року.

У вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку відбувся **Саміт ООН зі сталого розвитку та прийняття Порядку денного розвитку після 2015 року**, на якому було затверджено нові орієнтири розвитку. Підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань.

Україна, як і інші країни-члени ООН, приєдналася до глобального процесу забезпечення сталого розвитку. Для встановлення стратегічних рамок національного розвитку України на період до 2030 року на засадах принципу «Нікого не залишити останоною» було започатковано інклюзивний процес адаптації ЦСР. Кожну глобальну ціль було розглянуто з урахуванням специфіки національного розвитку. Протягом 2016 року в Україні було проведено низку

національних (4) та регіональних (10) консультацій. За результатами консультацій можна зробити висновок, що національні ЦСР слугуватимуть основою для інтеграції зусиль, спрямованих на забезпечення економічного зростання, соціальної справедливості та раціонального природокористування.

У рамках відкритого процесу контекстualізації завдань ЦСР було створено групу високого рівня, 17 робочих підгруп (відповідно до кожної цілі) та проведено 32 круглі столи. До процесу визначення національних ЦСР долучилося понад 800 фахівців за напрямами, що відповідають тематичним сферам ЦСР – урядовці, управлінці, спеціалісти установ ООН, дипломати, науковці, економісти, демографи, медичні працівники, епідеміологи, екологи, освітяни, журналісти, підприємці, лідери недержавних організацій та інші представники громадянського суспільства. Процес визначення завдань ЦСР та встановлення базового рівня для організації подальшого (на 15 років) моніторингу започаткував національний дискурс щодо вимірювання суспільного прогресу у цілому та удосконалення системи національної статистики. Необхідним є створення відкритої платформи для забезпечення широкої участі всіх зацікавлених у моніторингу досягнення цілей. Доповідь, присвячена ЦСР, забезпечить міцну основу для подальшого планування розвитку. Досягнення ЦСР потребує глибоких соціально-економічних перетворень в Україні та нового глобального партнерства.

РОЗДІЛ 1

ВИКЛИКИ НА ШЛЯХУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ВІД ЦРТ ДО ЦСР (2000–2015 роки)

На початку тисячоліття Україна демонструвала відносно стійке економічне зростання, що сприяло покращенню соціальної ситуації в країні та справило позитивний вплив на досягнення Цілей Розвитку Тисячоліття (ЦРТ). У середньому темп приросту ВВП протягом 2000–2007 років становив близько 7,5%. За цей період ВВП України збільшився майже на 80%, а продуктивність праці – майже на 70%. Водночас позитивний економічний та соціальний поступ відбувався за умов формування в Україні сировинно орієнтованої експортної моделі розвитку, яка спиралася на конкурентні переваги, що виникали значною мірою завдяки дешевизні енергетичних і трудових ресурсів. Це створювало певну ілюзію конкурентоспроможності національної економіки й успішності відповідної моделі конкуренції, зумовлюючи зволікання з подоланням ключових системних диспропорцій та здійсненням структурних перетворень. Відсутність адекватної позиції у міжнародному розподілі праці посилювала залежність України від коливань міжнародної економічної кон'юнктури. Нерациональна структура експорту (переважно сировинного характеру та з низькою часткою доданої вартості) негативно впливалася на динаміку економічного зростання. Відсутність послідовної політики щодо опанування сучасних чинників конкурентоспроможності зумовила жорстку реакцію економіки України на світову фінансову кризу 2008–2009 років і рекордну за показниками глибину провалу першої хвилі кризи у 2009 році. Відновлення зростання з 2010 року відбулося, передусім, під впливом пожавлення на зовнішніх ринках. У 2010 році експорт товарів з України зріс на 29,6% (за даними Держстату), в тому числі за рахунок цінового фактора – на 26,0%, що було забезпеченено післякrizovim відновленням світової економіки. Так, найвищу позитивну динаміку в промисловості продемонстрували машинобудування, хімічна та нафтохімічна промисловість і металургія. Водночас відновлення зростання не супроводжувалося позитивними зрушеннями у структурі виробництва, про що свідчило продовження інвестиційної кризи. Таким чином, у

економічній ситуації в Україні переважали тенденції до відновлення основних рис докризової економічної моделі, які були притаманні високий рівень відкритості національної економіки та вразливість до коливань кон'юнктури міжнародних ринків. Україна постала перед необхідністю зміни ідеології економічного зростання. Сировинна експортноорієнтована, «староіндустріальна» модель економіки дедалі більше давала збої через нестабільність і фактичне згортання зовнішніх ринків. Уповільнення темпів зростання світової економіки спричинило звуження попиту на світових ринках і негативно вплинуло на експортноорієнтовані галузі промисловості України. Наслідки збройного конфлікту на сході країни, невизначеність напрямів розвитку та несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура стали основними чинниками другої хвилі економічного спаду та зменшення обсягів виробництва, зокрема в металургії та у деяких експортноорієнтованих сегментах машинобудування. Наразі необхідним є розв'язання проблем, що гальмують економічне зростання в Україні, та створення системи «драйверів» прискорення економічного розвитку й забезпечення змін у його якості. Саме визначення завдань ЦСР може слугувати імпульсом для подальшого сталого розвитку країни.

Стан досягнення ЦРТ протягом 2000–2015 років. Будуючи державу та впроваджуючи нові інструменти ринкового регулювання соціально-економічних процесів, Україна потребувала чітко визначеної та прийнятної для суспільства стратегії досягнення цілей розвитку. За роки незалежності в економіці країни відбулися суттєві зміни, що вимагали застосування нових підходів до системи стратегічного планування. Після адаптації ЦРТ для України у 2003 році почали відбуватися зміни у підходах до планування та моніторингу розвитку. Підсумовуючи прогрес України на шляху досягнення ЦРТ, можна відмітити певні позитивні зрушення до 2013 року, які було, однак, еліміновано подіями останніх років.

Так, у напрямі **подолання бідності** було знижено масштаби бідності за відносним критерієм (частка населення за національною межею бідності скоротилася з 26,4% у 2000 році до 24,5% у 2013 році). Проте протягом останніх років масштаби бідності збільшилися та з'явилися нові форми бідності. Для **забезпечення якісної освіти впродовж життя** були зроблені кроки у напрямі реформування системи освіти. Загальною середньою освітою охоплено 98,3% дітей шкільного віку (99,3% випускників 9-х класів продовжують навчання для здобуття повної загальної середньої освіти), дошкільними навчальними закладами охоплено 63,5% дітей у міських поселеннях, 39,9% – у сільській місцевості. Вищою освітою охоплено 40,9% молоді віком 17–24 роки, проте необхідно забезпечити відповідність освітньої підготовки вимогам ринку праці (з урахуванням прогнозованих тенденцій розвитку економіки). **Забезпечення гендерної рівності** є викликом для України. Досягнення гендерного паритету в органах влади та державного управління залишається актуальним завданням, незважаючи на здобутки та зміни на законодавчому й інституційному рівнях. Розрив у середній заробітній платі між чоловіками та жінками (блізько 30%) є ще одним проявом гендерної нерівності. **Зменшення дитячої смертності** майже вдвічі протягом 2000–2014 років (з 15,6 до 9,3 померлих у віці до 5 років на 1000 живонароджених) відбулося завдяки цілеспрямованим зусиллям, у тому числі у частині реформування та розвитку системи перинатальної допомоги. Водночас наявні приклади невідповідності статистичних даних із різних джерел свідчать про необхідність удосконалення системи спостережень. Позитивні тенденції було забезпеченено й на шляху **поліпшення здоров'я матерів**: рівень материнської смертності в Україні знижено за 2000–2015 роки в 1,6 раза (з 24,7 до 15,1 на 100 тис. живонароджених). На ранніх стадіях вагітності понад 90% жінок проходять регулярні медичні огляди. Однак викликає тривогу, що понад 40% дорослого населення України (у тому числі й жінки дітородного віку) віком від 18 до 65 років мають принаймні одне хронічне захворювання. Недостатнім є рівень усвідомлення особистої відповідальності за своє здоров'я серед молоді та пропаганди «здорового способу життя». На шляху **обмеження поширення ВІЛ-інфекції/СНІ**

Ду та туберкульозу було досягнуто певних успіхів. Уперше у 2012 році було знижено кількість нових випадків ВІЛ-інфекції на 2,0% порівняно з попереднім роком, що свідчило про зменшення інтенсивності епідемічного процесу. За оцінками Спектрум, у 2014 році в Україні мешкало близько 223 тис. осіб, що живуть з ВІЛ (усіх вікових категорій). Рівень передачі ВІЛ-інфекції від матері було зменшено майже у 6 разів. Певних успіхів було досягнуто, насамперед, завдяки реалізації профілактичних заходів серед груп підвищеного ризику інфікування, поліпшенню організації відповіді на епідемію та впровадженню відповідних загальнодержавних програм. Однак протягом останніх років ситуація ускладнилася. На шляху **забезпечення сталого розвитку довкілля** спостерігався певний прогрес. Проте у зв'язку з антропогенным навантаженням близько 70% поверхневих вод і значна частка запасів ґрунтових вод в Україні втратили своє значення як джерело питного водопостачання. Проблемними залишаються питання поводження з відходами та забезпечення централізованим водопостачанням сільського населення. Близько 4 млн тонн забруднюючих речовин щорічно викидається у повітряний басейн. Значною мірою завдяки економічному спаду суттєво зменшено викиди парникових газів, викиди і скиди забруднюючих речовин у навколошнє природне середовище, скорочено масштаби утворення відходів. Вдалося досягти підвищення лісистості території країни та збільшення площи заповідників і національних парків. Однак спостерігається стагнація або незначний прогрес в енергетичній сфері, насамперед у частині ефективного використання енергії та розвитку відновлюваної енергетики.

Визначення національних ЦСР для досягнення до 2030 року. Протягом 2016 року інклюзивний процес визначення завдань ЦСР відбувався за чотирма напрямами: **справедливий соціальний розвиток; стало економічне зростання та зайнятість; ефективне управління; екологічна рівновага та розбудова стійкості**. Супільне бачення розвитку України до 2030 року охоплює такі орієнтири для досягнення, як добробут та здоров'я населення, що забезпечуватимуться інноваційним розвитком економіки, побудованим на сталому використанні природних ресурсів. У структурі експорту передбачаються зміни, спрямовані на перехід

від сировини та продуктів первинної переробки до продуктів та послуг з високим ступенем доданої вартості. Економічне зростання буде ґрунтуватися на моделі «зеленої» економіки. Завдяки заходам із енергозбереження та застосуванню енергоефективних практик суттєво має знизитися енергоємність валового внутрішнього продукту. Частка виробництва екологічно чистої енергії неухильно зростатиме, витісняючи, перш за все, традиційні технології, що дозволить суттєво зменшити викиди парникових газів у атмосферу. Це сприятиме покращенню якості життя населення без шкоди довкіллю і стане вагомим чинником зростання тривалості життя.

Справедливий соціальний розвиток. Вплив нерозв'язаних соціальних проблем на рівень життя населення було посилено наслідками збройного конфлікту на сході України. У ціому такі чинники, як небезпека для життя та здоров'я людей, поширення насильства, зокрема щодо жінок, прояви нерівності та дискримінації, збільшення масштабів крайньої бідності та соціального відторгнення, зростання чисельності соціально вразливих груп населення негативно впливають на людський потенціал країни. Суттєву загрозу становить поширення відчуття соціальної несправедливості та недовіри суспільства до більшості державних інституцій. Відновлення економічного зростання та забезпечення рівного доступу всіх жінок та чоловіків до участі в економічному, соціальному та політичному житті, а також до основних соціальних послуг (особливо у сфері освіти та охорони здоров'я) є нагальними завданнями для забезпечення сталого розвитку.

Стале економічне зростання та зайнятість. У ході трансформаційних процесів в Україні так і не вдалося наростили економічний потенціал. Натомість під час структурної, енергетичної та фінансової кризи, які спричинили нестійкий розвиток національної економіки, були втрачені ресурси, капітал та час. Своєю чергою, геополітичний конфлікт, що триває понад три роки, звужує можливості забезпечення ефективного розвитку. Певне пожвавлення економічної активності, що спостерігалось у 2016 році, є незначним. Україна і надалі потребує системних інституційних та глибоких структурних реформ, запуску масштабних технологічних перетворень. Пріоритетним завданням еконо-

мічної політики, якому мають підпорядковуватися всі інші, є забезпечення упродовж наступних 15 років реального зростання валового внутрішнього продукту щонайменше удвічі з одночасним підвищеннем рівня зайнятості населення працевдатного віку до 70%. Виконання цього завдання залежить від: (i) створення та розвитку високотехнологічних конкурентоспроможних виробництв (від фундаментальної науки до виробництва й обслуговування); (ii) збільшення внутрішнього попиту за рахунок зростання доходів населення та активізації інвестиційних процесів; (iii) підтримки експорту з високою часткою валової доданої вартості, реалізації інфраструктурних проектів (автобани, транспортні розв'язки, метро, швидкісні пасажирські залізниці, транспортні засоби для залізничних та водних перевезень: вагони, баржі тощо); (iv) швидкого нарощування продуктивності аграрно-промислового комплексу. Базовими принципами діяльності державних та суспільних інституцій у напрямі забезпечення економічного зростання маютьстати: орієнтація на використання передусім власних ресурсів, мінімізація зовнішніх запозичень та використання їх виключно з метою розвитку, а не підтримання поточного існування, всебічне сприяння розвитку підприємницької діяльності, гарантування й захист прав власності, стабільність, прозорість і простота податкової системи, викорінення корупції на усіх рівнях та детінізація економіки. Стале економічне зростання неможливе без забезпечення повної і продуктивної зайнятості та гідної праці для всіх жінок і чоловіків, а також захисту трудових прав та надійних і безпечних умов праці для всіх трудячих.

Ефективне управління. Підґрунтам реалізації ЦСР є розбудова на всіх рівнях відкритої спільноти, інституційно спроможної до ефективних дій. Таке управління передбачає: забезпечення особистої безпеки громадян, верховенство права та справедливого правосуддя; подолання організаційно-фінансових зasad злочинної діяльності, корупції; підвищення ефективності дій органів державної влади та місцевого самоврядування на основі відкритості та прозорості прийняття рішень і громадського контролю за їх виконанням. Розбудова миру, зміцнення соціальної згуртованості та зниження рівня конфліктогенності за всіма суспільно значущими чинниками значною мірою залежать від дієво-

сті органів державної влади та місцевого само-врядування. Для виконання завдань у цій сфері необхідно забезпечити повноту участі громадян у державному управлінні та житті місцевих громад, поширити практику публічно-приватного партнерства, застосовувати комунікаційні технології тощо.

Екологічна рівновага та розбудова стійкості. Україна належить до групи країн зі складними проблемами довкілля. Вони є типовими, з одного боку, для країн, що розвиваються (незбалансоване використання та вихолощення природних ресурсів), а з іншого – для індустріально розвинених країн (забруднення довкілля промисловою діяльністю). Специфічною проблемою трансформаційного періоду є поводження з відходами. Обсяги утворених відходів

зростають, а частка тих, що перероблюються, є незначною. Незмінна практика депонування новоутворених відходів на переповнених полігонах є загрозою для довкілля й посилює ризики для здоров'я населення. Існуюча практика землекористування спричиняє погіршення стану земель, а виснажливе використання земельних, лісових і водних ресурсів призводить до незворотних втрат екосистемного та біологічного різноманіття. Частка природно-заповідних територій (6,6% від загальної площи країни) є недостатньою для запобігання таким втратам. Вагомим чинником негативного впливу на довкілля є також збройний конфлікт на сході України. Подолання наслідків руйнації ландшафтів та знищення інфраструктури Донецької і Луганської областей потребує значних зусиль, ресурсів і часу на відновлення.

“

Бідність визначається як неможливість через брак коштів підтримувати спосіб життя, притаманний конкретному суспільству в конкретний період часу. До бідних верств суспільства належать ті, хто не з власної волі позбавлені необхідного: нормального житла, їжі, одягу, можливості здобувати освіту та лікуватися. Крім того, бідність — це ще і страх перед майбутнім, обумовлений непевністю людини у своїх можливостях. Подолання бідності є ключовим завданням суспільного розвитку.

”

Елла Лібанова,
академік-секретар Відділення економіки
Національної академії наук України

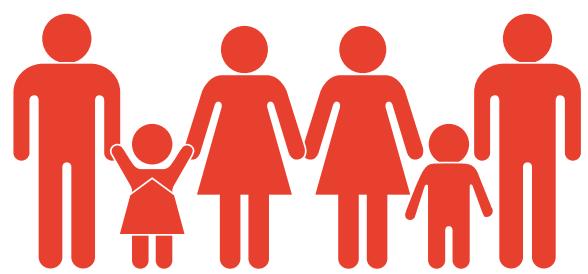

РОЗДІЛ 2

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, АДАПТОВАНІ ДЛЯ УКРАЇНИ (2015–2030 роки)

ціль 1

ПОДОЛАННЯ
БІДНОСТІ

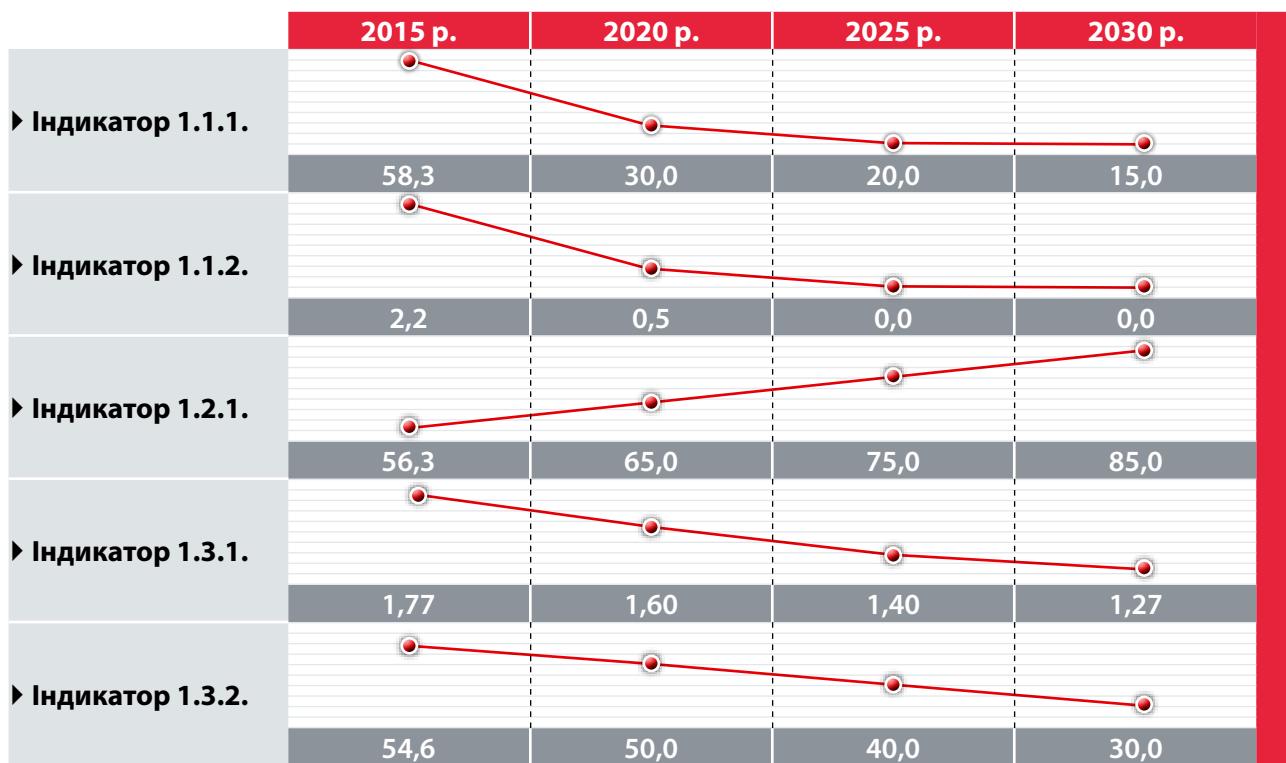

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 1.1.	► Індикатор 1.1.1. Скоротити в 4 рази рівень бідності, зокрема шляхом ліквідації її крайніх форм
	► Індикатор 1.1.2. Частка осіб, добове споживання яких є нижчим за 5,05 доларів США за ПКС, %
ЗАВДАННЯ 1.2.	► Індикатор 1.2.1. Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки
ЗАВДАННЯ 1.3.	► Індикатор 1.3.1. Підвищити життєстійкість соціально вразливих верств населення
	► Індикатор 1.3.2. Співвідношення рівнів бідності домогосподарств з дітьми та домогосподарств без дітей, рази
	Частка витрат на харчування в сукупних витратах домогосподарств, %

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

На початку тисячоліття Україна демонструвала певні успіхи на шляху подолання монетарної бідності. Проте проблеми доступності послуг та ресурсів для розвитку постійно загострювалися. Державна система соціальної підтримки вразливих верств населення не виконувала покладених на неї функцій і мала низьку соціальну ефективність.

Протягом останніх років значні темпи падіння реальних доходів населення спричинили поширення монетарної бідності. На шляху ліквідації крайніх проявів абсолютної бідності було досягнуто певних успіхів, але за 2014–2015 роки відповідний показник зрос із 1,0% до 2,2% (частка населення, чиє добове споживання є нижчим за 5,05 дол. США за ПКС на особу). За 2015 рік понад удвічі (з 28,6% до 58,3%) зросла і частка населення, чиї сукупні витрати є нижчими за фактичний (розрахунковий) прожитковий мінімум. Водночас спостерігалося зростання масштабів немонетарної бідності.

Бідність та соціальне відторгнення дедалі гостріше відчуваються в умовах нової хвилі кризи. Багаторічне реформування системи соціальної підтримки в Україні та спроби переведення її на засади адресності досі не дали відчутних результатів. Хоча переважна більшість програм передбачає перевірку доходів та адресне призначення допомоги, кошти значною мірою надходять до небідного населення. Охоплення бідних верств соціальною підтримкою (55,7%) є нижчим за охоплення нею всього населення (56,3%).

Населення країни вимушене витрачати понад половину коштів на харчування, тобто у більшості домогосподарств не вистачає ресурсів не тільки для розвитку, а й для оплати базових побутових та соціальних послуг. Динаміка збільшення частки витрат на харчування й оплату житлово-комунальних послуг свідчить про загальне зниження життєвого рівня та негативні структурні трансформації у споживанні переважної більшості сімей.

Не вдається досягти зниження ризиків бідності уразливих верств населення, насамперед сімей з дітьми. Показники бідності сімей з дітьми вдвічі перевищують відповідні значення для домогосподарств, які складаються з дорослих осіб, що свідчить про глибину проблеми. Для

підвищення життєстійкості сімей з дітьми необхідним є кардинальний перегляд політики доходів, зокрема стандартів оплати праці та ідеології соціальної допомоги у цілому.

Багатодітні сім'ї мають найвищі ризики бідності як за монетарними, так і за немонетарними вимірами. Бідність у малодітних сім'ях викликана низькими стандартами оплати праці та неспроможністю батьків, особливо у молодшому працездатному віці, утримувати дітей. В Україні спостерігається тенденція до збільшення масштабів бідності зі зменшенням розміру населеного пункту (у великих містах масштаби бідності зменшуються, що пов'язано з розширенням можливостей для працевлаштування). Надвисокі рівні немонетарної бідності у сільській місцевості пояснюються вкрай обмеженим доступом сільських мешканців до інфраструктурних об'єктів, медичних, соціальних та освітніх послуг. При використанні немонетарних оцінок поселенська складова бідності є домінуючою.

Упродовж останніх років з'явилися такі феномени, як раптова бідність (через втрату житла, майна та джерел для існування внаслідок збройного конфлікту на сході країни), медична бідність (через захворювання або неспроможність отримати лікування, придбати ліки), бідність за ознакою заборгованості (заборгованість перед банківськими установами та надвисокі ставки по кредитах на фоні зниження реальних доходів населення). Наразі продовжує зростати вразливість майже всіх груп населення до різних форм бідності. Житлова проблема також є чинником бідності, оскільки по-перше, вирішення житлового питання шляхом оренди житла підвищує ризики бідності, по-друге, суттєве зростання тарифів на житлово-комунальні послуги (опалення, газ, електроенергія, вода тощо) справило негативний вплив на рівень життя значної частини населення. Усі означені форми бідності висувають нові виклики, оскільки не можуть бути подолані лише традиційними методами – через політику оподаткування, перерозподіл доходів, вдосконалення політики на ринку праці та системи соціальної підтримки. Надзвичайні для країни масштаби внутрішнього переміщення також спричинили поширення бідності або вразливості до неї: з 6 млн мешканців зони АТО і прилеглих територій більше 5 млн по-

трапили або до групи раптово збіднілих, або до групи вразливих до бідності незалежно від того, переїхали вони в іншу частину країни чи залишилися в місці постійного проживання.

Економічне зростання є передумовою подолання бідності. Дотримання балансу між економічною доцільністю та соціальною ефективністю є основною вимогою реформи системи соціальної підтримки. Основним завданням цієї реформи є максимальне охоплення підтримкою найбільш нужденних за рахунок активної роботи органів соціального захисту з виявлення цільових груп населення. Підвищення рівня охоплення державною соціальною підтримкою бідного населення забезпечить нарощування результативності відповідних програм. Оновлення системи соціальної підтримки має відбуватися на засадах принципу адаптивності до зовнішніх змін. Це означає наскрізне реформування – від змін у практичній діяльності місцевих органів соціального захисту до змін у соціальних програмах. Реформування також має включати новий напрям у системі соціальної підтримки для допомоги на випадок непередбачуваних обставин.

Підвищення життєстійкості соціально вразливих верств населення, які є вкрай залежними від дієвості соціальної політики, має відбуватися шляхом сприяння рівному доступу до ресурсів для розвитку незалежно від віку, статі, місця проживання і походження. Створення умов для зростання фінансової спроможності домогосподарств та зменшення частки витрат на харчування у бюджеті середньостатистичного домогосподарства до 30% має розширити можливості кожної людини для розвитку.

Україна має досягти суттєвих успіхів у зменшенні масштабів монетарної бідності. Насамперед, ще до 2020 року має бути повністю лік-

відована крайня бідність. Передбачається постійний моніторинг зменшення частки бідного населення за критерієм фактичного прожиткового мінімуму, який обчислюється Мінсоцполітики на постійній основі як розрахунковий розмір прожиткового мінімуму у фактичних цінах ринку. Доцільність його використання замість офіційно затвердженого прожиткового мінімуму зумовлена тим, що у період найбільш інтенсивного зростання споживчих цін (2014–2015 роки) розмір прожиткового мінімуму був «заморожений» без адекватної індексації, що спричинило штучне заниження реальних масштабів бідності.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- дотримання принципу соціальної справедливості при розподілі коштів програм соціальної підтримки, досягнення високого рівня залучення бідного населення до системи державної соціальної підтримки з одночасним зменшенням частки небідного населення серед реципієнтів соціальних програм;
- зменшення масштабів дитячої бідності, передусім її немонетарних аспектів, за рахунок поширення безоплатних послуг для розвитку дитини на всіх етапах її становлення як особистості, що послабить тягар на бюджет сімей з дітьми та знизить ризики бідності для дітей у їх майбутньому дорослому житті;
- активізація непрацюючих працездатних учасників соціальних програм шляхом застосування дієвих інструментів для виведення таких груп на ринок праці, їх залучення до життя громади;
- створення умов для зростання фінансової спроможності домогосподарств та розширення їх можливостей для розвитку через систему надання безоплатних або частково безоплатних послуг для окремих категорій сімей.

“

Для України необхідним є технологічне переоснащення та модернізація галузей аграрного виробництва на засадах підвищення їх енергоефективності, забезпечення дотримання екологічних норм, міжнародних стандартів якості продовольства та харчової сировини, а також гарантування продовольчої безпеки держави.

”

Анатолій Максюта,
голова правління Інституту суспільних
та економічних досліджень

ціль 2

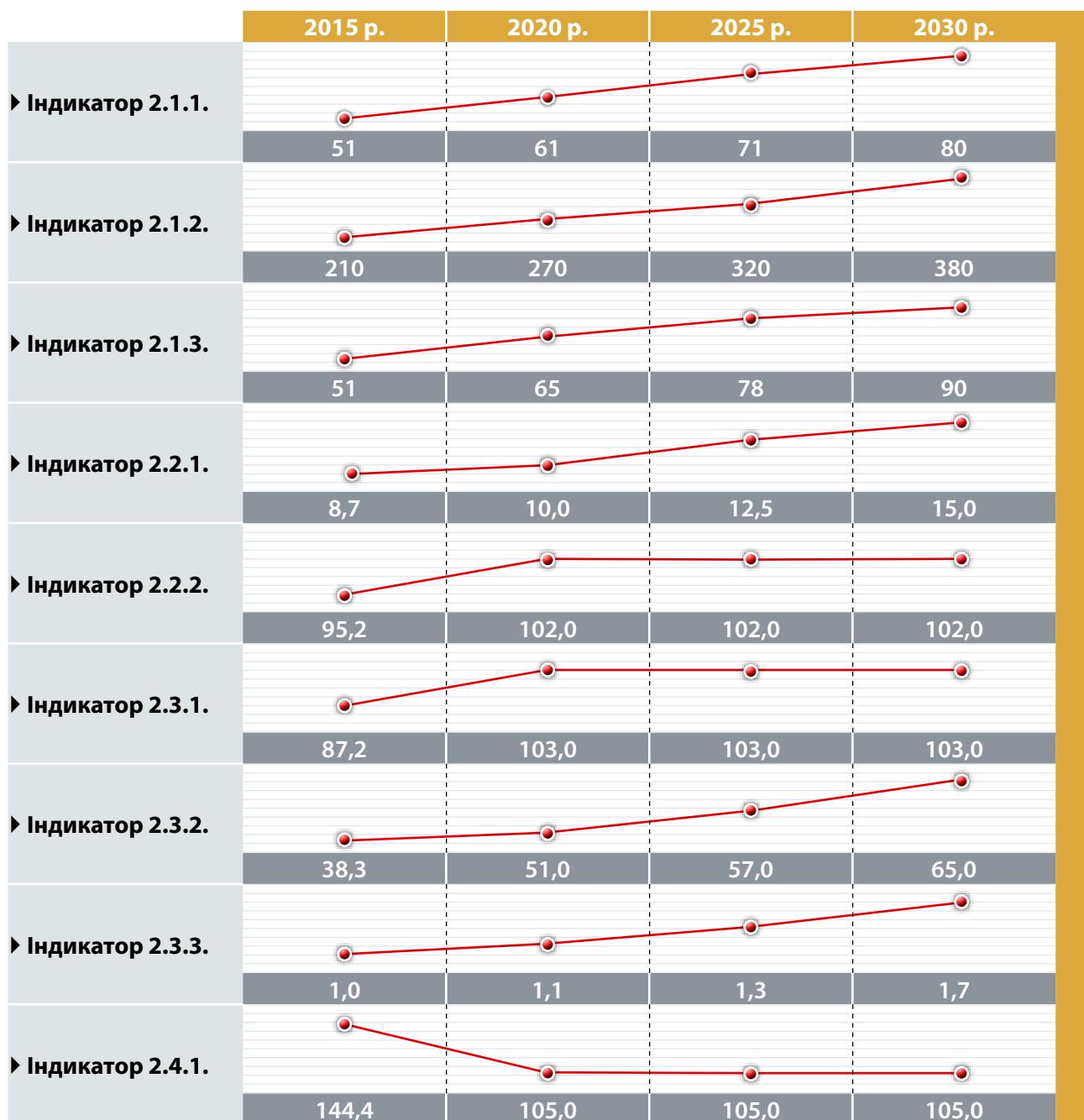
ПОДОЛАННЯ
ГОЛОДУ, РОЗВИТОК
СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 2.1.	<p>► Індикатор 2.1.1.</p> <p>Забезпечити доступність збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення</p>
	<p>► Індикатор 2.1.2.</p> <p>Споживання м'яса в розрахунку на одну особу, кг/рік</p>
	<p>► Індикатор 2.1.3.</p> <p>Споживання фруктів у розрахунку на одну особу, кг/рік</p>
ЗАВДАННЯ 2.2.	<p>► Індикатор 2.2.1.</p> <p>Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій</p>
	<p>► Індикатор 2.2.2.</p> <p>Індекс сільськогосподарської продукції, %</p>
ЗАВДАННЯ 2.3.	<p>► Індикатор 2.3.1.</p> <p>Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій</p>
	<p>► Індикатор 2.3.2.</p> <p>Частка продукції харчової промисловості та переробки сільськогосподарської сировини в експорті груп 1-24 УКТЗЕД, %</p>
	<p>► Індикатор 2.3.3.</p> <p>Частка сільськогосподарських угідь під органічним виробництвом у загальній площі сільськогосподарських угідь України, %</p>
ЗАВДАННЯ 2.4.	<p>► Індикатор 2.4.1.</p> <p>Знизити волатильність цін на продукти харчування</p>
	<p>Індекс споживчих цін на продукти харчування (середньорічний), %</p>

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Агропромисловий комплекс України нині є провідною ланкою національної економіки, що значною мірою визначає соціально-економічний розвиток, формуючи 14% валової доданої вартості та понад 40% експорту країни. Наразі аграрний сектор є чи не єдиним локомотивом української економіки.

Майже 90% потреб у продовольстві населення країни (у межах своєї купівельної спроможності) задовольняє за рахунок продукції вітчизняного виробництва.

Українська аграрна продукція відома майже у 200 країнах світу. Вона посідає провідні позиції на глобальних ринках за обсягами експорту, а саме: олія соняшникова – 1-ше місце, кукурудза, насіння олійних культур – 3-те місце, ячмінь – 4-те місце, пшениця – 6-те місце тощо.

Водночас подальше входження до світового економічного простору, посилення процесів глобалізації та лібералізації торгівлі потребує адаптації до умов, що постійно змінюються, а відповідно – подальшого вдосконалення аграрної політики.

Основними проблемами розвитку аграрного сектору економіки є такі:

- скорочення чисельності населення, яке проживає в сільській місцевості, в цілому та зайнятих у сільськогосподарському виробництві (співвідношення між міським та сільським населенням України змінилося від 67:33 у 2000 році до 69:31 у 2015 році; загалом чисельність сільського населення за цей період скоротилася на 17,6% (2,8 млн осіб), а кількість зайнятих у сільському господарстві, мисливстві, рибальстві – на 30% (1,2 млн осіб));
- низький рівень продуктивності праці, що зумовлюється зношеними виробничими фондами, використанням застарілих технологій, недостатньо розвиненою інфраструктурою сільської місцевості (у 2015 році продуктивність праці у сільськогосподарських підприємствах склала у розрахунку на одного працюючого 8,7 тис. дол. США, у той час як цей показник у Польщі становить близько 50 тис. дол. США; ступінь зносу основних засобів у сільському господарстві у 2015 році оцінюється у 40%);
- нестабільність конкурентних позицій вітчизняної сільськогосподарської продукції на зовнішніх ринках через незавершеність процесів адаптації до європейських вимог щодо якості та безпечності харчових продуктів, внаслідок чого частка екс-

порту продукції харчової промисловості менша за частку експорту сільгоспіровини (у 2015 році частка продукції харчової промисловості та переробки сільськогосподарської сировини в експорті груп 1–24 УКТЗЕД становила лише 38,3%, а питома вага підприємств, на яких було запроваджено систему аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (за даними Hazard Analysis and Critical Control Points) – лише 20% від їх загальної кількості);

- відсутність у сільськогосподарських товаровиробників мотивації до дотримання агроекологічних вимог;
- непоінформованість значної частини сільськогосподарських товаровиробників про кон'юнктuru ринків та умови ведення бізнесу в галузі;
- незавершеність земельної реформи.

Також існують проблеми, які несуть потенційні загрози продовольчій безпеці.

Насамперед, відсутня збалансованість у харчуванні українців. Так, за рахунок продукції тваринного походження калорійність раціону забезпечується лише на 28% при оптимальному рівні 55%. Споживання пересічним жителем країни м'яса і м'ясопродуктів становить 64% науково обґрунтованої норми, молока і молокопродуктів – 55%, риби та рибопродуктів – 43%. Крім того, споживання плодів та ягід, які є основним джерелом вітамінів для організму людини, також суттєво – на 43% – відстає від нормативного показника.

Неприпустимо високою є частка витрат населення на харчування. Так, у 2015 році ця частка становила 54,6% загальних сукупних витрат, що у 3–5 разів перевищує аналогічні показники країн ЄС. При цьому домогосподарства з найнижчим рівнем доходів витрачали на харчування 63% сукупних витрат при граничному національному критерії, встановленому для цього показника на рівні 60%.

За даними про Індекс глобальної харчової безпеки (GFSI) 2016 року, Україна посіла лише 63-ту позицію серед 113 країн, поступившись не тільки всім країнам Європи, але й тим країнам, куди Україна активно експортує продовольство, зокрема Єгипту, Тунісу, Марокко.

Забезпечення доступності збалансованого харчування для населення України, насамперед для його найбідніших верств, має стати пріоритетом державної політики на найближчі 15 років.

До 2030 року споживання населенням України основних видів продовольства (м'ясо, молока, фруктів), яке є недостатнім, має бути доведено до науково обґрунтованого рівня.

Виконання зазначеного завдання неможливо без високоефективного і конкурентоспроможного аграрного сектору, ефективного використання наявного природно-ресурсного потенціалу.

Намічене дворазове підвищення продуктивності праці в аграрному секторі (до 15 тис. дол. США на одного зайнятого у секторі) сприятиме стабільному зростанню виробництва валової продукції сільського господарства, яка до 2030 року має збільшитися на понад третину.

Передбачається, що приріст аграрного виробництва відбудуватиметься за умови дотримання екологічних норм та міжнародних стандартів якості продовольства. Зокрема, очікується збільшення майже на 300 тис. га площа сільськогосподарських угідь, відведеніх під виробництво органічної продукції.

Зростання виробництва в аграрному секторі має не лише стати приводом для збільшення присутності української сільгоспівщини на зовнішніх ринках, а передусім стимулювати розвиток вітчизняної харчової промисловості (забезпечити приріст не менше 3% щороку).

Це, своєю чергою, дасть змогу суттєво покращити структуру експорту аграрної продукції, змістивши її за наступні п'ятнадцять років майже на 20 відсоткових пунктів у бік вивезення продукції переробки сільськогосподарської сировини та продуктів харчування.

Забезпечення продовольчої безпеки населення безпосередньо пов'язане з розвитком національної економіки, а відповідно, і підвищеннем рівня доходів населення, що потребує реалізації комплексу макроекономічних заходів.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

■ підвищення рівня інвестиційної привабливості аграрного сектору (для цього, серед іншого, необхідно завершити процес створення цивілізованого ринку земель сільськогосподарського призначення);

- стимулювання створення малих господарств (площа до 50 га), зокрема сімейних ферм, через удосконалення правової бази та забезпечення сприятливих економічно-організаційних та соціальних умов їх діяльності;
- технічна модернізація сільськогосподарського виробництва та харчової промисловості, підвищення їх енергоефективності та реалізація потенціалу енергозбереження;
- сприяння нарощуванню експорту продовольства з високою доданою вартістю, зокрема шляхом завершення адаптації українського законодавства до вимог ЄС у сфері сільського господарства, забезпечення всеохоплюючого впровадження на потужностях харчової та переробної галузей постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи НАССР;
- створення чіткого механізму регулювання ринку органічної продукції і сировини, належної системі її сертифікації;
- забезпечення стабільності, прогнозованості та прозорості системи державної підтримки аграрного сектору шляхом запровадження середньострокового бюджетного планування та виділення на підтримку сільгоспвиробництва не менше одного відсотка від обсягу валового випуску продукції сільського господарства. Державні кошти слід спрямовувати насамперед на пріоритетне фінансування інноваційно-інвестиційних проектів та стимулювання розвитку малого підприємництва;
- розробка й упровадження системи адресної допомоги на продовольство для найбільш уразливих категорій населення;
- започаткування програм «шкільне молоко», «овочевий мікс», «шкільний обід», що дозволить дітям різних вікових груп мати щоденний доступ до мінімального набору продуктів харчування та забезпечить третину їх добової норми калорій;
- проведення інформаційних кампаній щодо рекламирування здорового способу харчування, передусім у дошкільних та шкільних навчальних закладах;
- обмеження надмірної волатильності цін на продукти харчування та забезпечення належного функціонування ринків продовольства, зокрема шляхом: зниження ринкових ризиків для сільгоспвиробників через урізноманітнення ринкових інструментів (страхування, гарантійні фонди, форвардна торгівля, торгівля деривативами, електронна торгівля тощо).

“

Здоров'я – це універсальна цінність людства. Покращення стану здоров'я населення є головною турботою суспільства, яке прагне до благополуччя та сталого розвитку.

”

Олена Макарова,
член-кореспондент Національної академії наук України

ціль 3

МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я
І БЛАГОПОЛУЧЧЯ

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

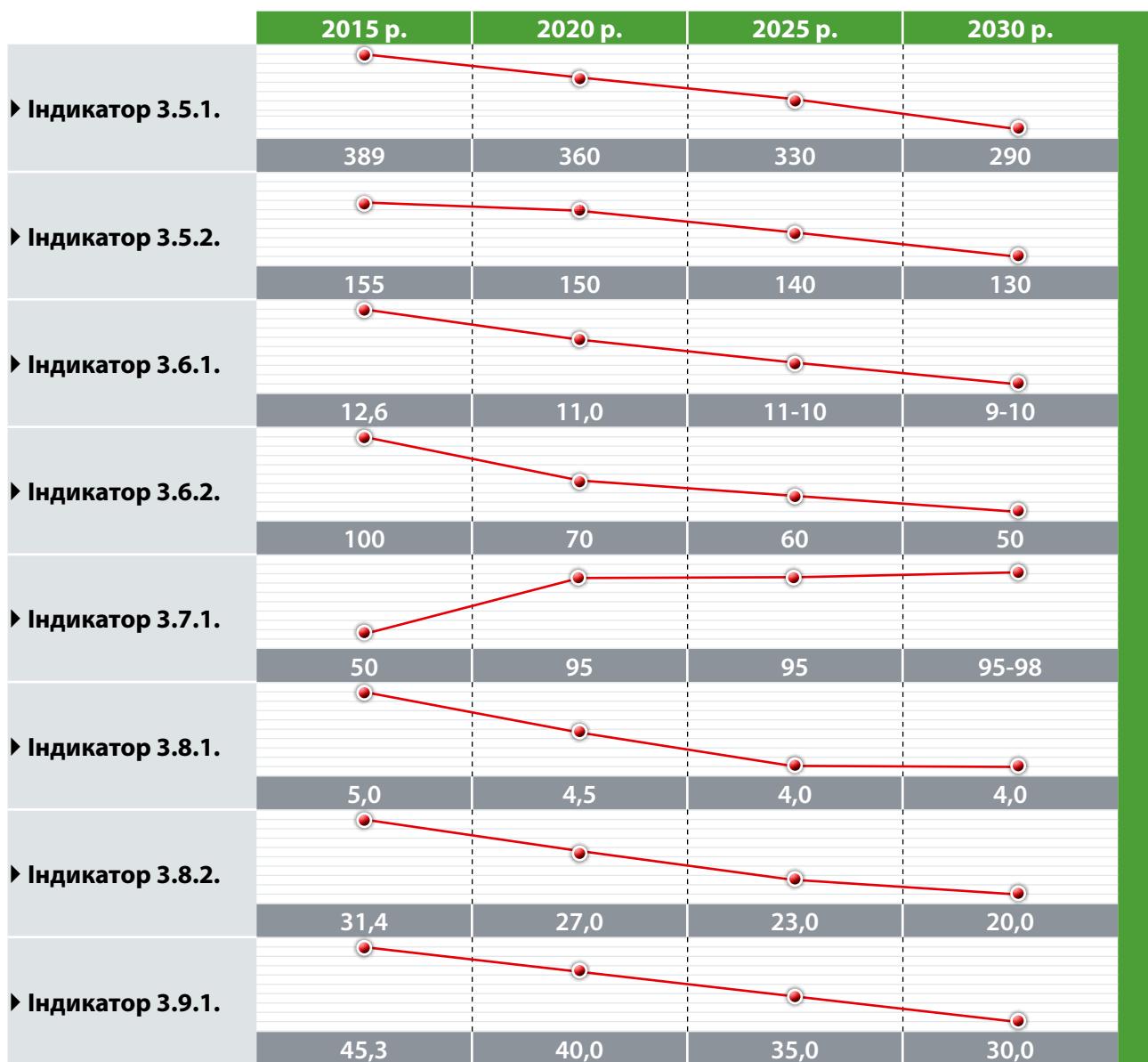
ЗАВДАННЯ 3.1.	► Індикатор 3.1.1.
Знизити материнську смертність	Кількість випадків материнської смерті, на 100 000 живонароджених
ЗАВДАННЯ 3.2.	► Індикатор 3.2.1.
Мінімізувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до 5 років	Смертність дітей у віці до 5 років, випадків на 1000 живонароджених
ЗАВДАННЯ 3.3.	► Індикатор 3.3.1.
Зупинити епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування	Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ, на 100 000 населення
	► Індикатор 3.3.2.
	Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу, на 100 000 населення
ЗАВДАННЯ 3.4.	► Індикатор 3.4.1.
Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань	Кількість смертей чоловіків від цереброваскулярних хвороб у віці 30–59 років, на 100 000 чоловіків відповідного віку
	► Індикатор 3.4.2.
	Кількість смертей жінок від цереброваскулярних хвороб у віці 30–59 років, на 100 000 жінок відповідного віку
	► Індикатор 3.4.3.
	Кількість смертей від злюкісного новоутворення молочної залози у віці 30–59 років, на 100 000 жінок відповідного віку
	► Індикатор 3.4.4.
	Кількість смертей від злюкісного новоутворення шийки матки у віці 30–59 років, на 100 000 жінок відповідного віку

ЗАВДАННЯ 3.5.	<p>► Індикатор 3.5.1.</p> <p>Ймовірність померти у віці 20–64 роки, чоловіки, %</p>
ЗАВДАННЯ 3.6.	<p>► Індикатор 3.5.2.</p> <p>Ймовірність померти у віці 20–64 роки, жінки, %</p>
ЗАВДАННЯ 3.7.	<p>► Індикатор 3.6.1.</p> <p>Кількість смертей унаслідок транспортних нещасних випадків, на 100 000 населення</p>
ЗАВДАННЯ 3.8.	<p>► Індикатор 3.6.2.</p> <p>Кількість отриманих тяжких травм внаслідок транспортних нещасних випадків/ДТП, на 100 000 населення, % (від рівня 2015 року)</p>
ЗАВДАННЯ 3.9.	<p>► Індикатор 3.7.1.</p> <p>Рівень охоплення імунофілактикою згідно з Національним календарем щеплень (відповідно до медичних показань), %</p>
	<p>► Індикатор 3.8.1.</p> <p>Частка осіб, які курять, серед жінок віком 16–29 років, %</p>
	<p>► Індикатор 3.8.2.</p> <p>Частка осіб, які курять, серед чоловіків віком 16–29 років, %</p>
	<p>► Індикатор 3.9.1.</p> <p>Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %</p>

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

В Україні гострою соціальною проблемою залишається високий рівень передчасної смертності, особливо чоловіків, що спричинює на 12–14 років нижчу порівняно з розвиненими країнами тривалість життя. З кожної тисячі 20-річних юнаків до 65-річного віку не доживають 389 (на 300 більше, ніж у Швеції чи Швейцарії, на 200 більше, ніж у Польщі). Найбільш разючі відмінності спостерігаються у молодому і середньому віці й переважно від причин, які можна попередити: понад половину смертей чоловіків віком 20–64 роки можна уникнути. Не скорочується 10-річний розрив між тривалістю життя чоловіків і жінок, що вдвічі перевищує аналогічний показник у розвинених країнах.

Основними проблемними питаннями репродуктивного здоров'я в країні є материнська смертність та смертність немовлят, високий рівень абортів, ускладнень вагітності та пологів, невиношування вагітності, поширеність жіночої та чоловічої безплідності, зростання онкологічної патології у молодому віці.

Від 2000 року в Україні спостерігається спадна динаміка рівнів дитячої та материнської смертності, проте вони все ще не відповідають середньоєвропейським значенням. Головною причиною є відносно висока смертність дітей унаслідок зовнішніх причин (у 2015 році це майже кожна третя смерть у віці від одного до п'яти років, якій можна запобігти за умови належного догляду за дитиною).

Рівень захворюваності на ВІЛ та туберкульоз свідчить, що країна залишається неблагополучною у цьому відношенні. Україна має один з найвищих показників ВІЛ-інфекції в Європі. За оціночними даними на початок 2016 року, в Україні мешкало 220 000 ВІЛ-інфікованих осіб¹, із яких під медичним наглядом перебуває 130 000 громадян. Майже половину з ВІЛ-інфікованих становлять жінки, 88% яких перебувають у репродуктивному віці. Понад 50% нових випадків ВІЛ-інфекції діагностується разом зі СНІДом, що зумовлено пізнім зверненням за медичною допомогою. На законодавчому рівні в Україні гарантовано доступність і якість медичного обстеження, спостереження, надання психосоціальних, юридичних та медичних

консультацій, медичну допомогу й медикаментозне забезпечення, соціальний та правовий захист, недопущення будь-яких форм дискримінації у зв'язку з ВІЛ-інфекцією. Високий рівень стигматизації та дискримінації у зв'язку з ВІЛ/СНІДом є одним із факторів, що спричиняють поширення епідемії ВІЛ-інфекції в Україні. Найвищий рівень поширення ВІЛ до конфлікту, який розпочався у 2014 році, спостерігався на сході країни. Конфлікт, що триває, підвищує ризики передачі ВІЛ-інфекції та її неконтрольованого поширення. Дослідження² підтверджують наявність взаємозв'язку між насильством, стигмою та ВІЛ-інфекцією. Найбільш уразливою групою є жінки, переміщені із зони проведення АТО. Така уразливість спричинена підвищеними ризиками торгівлі людьми, гендерного насильства й іншими чинниками.

Імовірність смерті від чотирьох основних неінфекційних захворювань населення віком від 30 до 70 років становить 28%³, причому в найближчі десятиліття поширеність неінфекційних захворювань та зумовлена ними смертність зростатимуть, у тому числі через старіння. В Україні інсульти спричиняють смерть осіб віком 30–44 роки у шість разів частіше, ніж у Швеції, а осіб віком 45–59 років – майже у вісім. Смертність жінок віком 45–59 років від раку шийки матки, який відносно легко і недорого можна діагностувати та вилікувати при ранньому виявленні, майже у п'ять разів вища, ніж у Швеції. Ефективні дії з профілактики та боротьби з неінфекційними захворюваннями можуть врятувати тисячі життів, підвищити продуктивність праці, зменшити витрати на медичну допомогу.

Смерті та травми в ДТП – це втрати життя і здоров'я, які можна попередити. У 2015 році три чверті українців, загиблих у ДТП, були у працездатному віці (37,2% – у віці 14–35 років). Ризик загинути в результаті транспортного нещасного випадку у країнах з низьким і середнім рівнем доходу у 1,4 раза вищий, ніж у розвинених країнах Європи, причому 43% тих, хто гине, – пішоходи, мотоциклюсти і велосипедисти, тобто уразливі учасники

¹ Інформаційний бюллетень № 45 «ВІЛ-інфекція в Україні». ДУ «Український центр контролю за соціально небезпечними хворобами МОЗ України». 2016 рік.

² Сексуальне і репродуктивне здоров'я, гендерна рівність та права людини, гендерне насильство, економічні і політичні можливості жінок, які живуть з ВІЛ в Україні. БО «Позитивні жінки». 2016 рік.

³ Global status report on noncommunicable diseases 2014. WHO, 2014.

дорожнього руху⁴. В Україні у 2015 році практично кожна друга смерть у результаті транспортного нещасного випадку – це смерть пішохода.

Надзвичайно важливим для України є забезпечення доступності якісної та ефективної медичної допомоги широкому загалу населення. На жаль, загальне зниження рівня життя та зростання масштабів бідності спричинило погіршення доступності медичної допомоги, насамперед через високу вартість ліків, медичних товарів, послуг охорони здоров'я. Зокрема, 24% домогосподарств не мали можливості придбати необхідні, але занадто дорогі ліки.

Необхідною передумовою покращання здоров'я населення є забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя, зокрема імунопрофілактики. Таке масове втручання має здійснюватися і контролюватися державою. З огляду на проблеми останніх років, наявність доступних і ефективних вакцин та своєчасне проведення щеплень з дотриманням Національного календаря профілактичних щеплень є одним із найважливіших завдань. У минулі роки, коли завдяки проведенню ефективної роботи з імунопрофілактикою показник охоплення щепленнями населення становив 97–99%, було досягнуто достатньо напружений рівень популяційного імунітету, що сприяло стримуванню розповсюдження інфекційних хвороб. Але у 2015 році охоплення профілактичними щепленнями новонароджених дітей проти туберкульозу становило лише 45,2%, дітей з одного року проти кашлюку – 42,5%, дифтерії / правця – 42,4%, дітей з двох років проти кору, епідемічного паротиту, краснухи – 72,0%.

Поширеність серед населення тютюнокуріння (фактора ризику низки неінфекційних захворю-

вань, першого за значущістю серед основних факторів ризику для України) залишається значною. Зменшення частки курців забезпечить зниження втрат життя і здоров'я, спричинених як активним курінням, так і впливом тютюнового диму. Проте моніторинг цього індикатора ускладнено через брак репрезентативних опитувань за однаковою методологією, результати яких можна порівнювати в динаміці.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- створення законодавчої бази для функціонування нової системи фінансування охорони здоров'я, яка базуватиметься на принципах соціальної відповідальності, прозорості та соціально-економічної обґрунтованості;
- запровадження моделі державного гарантування пакета медичної допомоги, який має бути доступним для всього населення, незалежно від статі, місця проживання, рівня статків та інших соціально-демографічних характеристик;
- імплементація програми протидії туберкульозу та ВІЛ/СНІДу;
- забезпечення неухильного виконання програм імунопрофілактики з дотриманням Національного календаря профілактичних щеплень;
- розроблення та реалізація комплексної програми транспортної безпеки, яка має передбачати жорсткий контроль безпеки дорожнього руху та транспортних засобів, підвищення якості доріг, проведення навчальної та інформаційної роботи з попередження порушень, пов'язаних з дорожнім рухом та транспортним сполученням;
- поширення знань та практик щодо здорового способу життя та відповідальної самозбережувальної поведінки, насамперед серед дітей та молоді.

⁴ Road traffic injuries: the facts in the WHO European Region. URL: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/308831/Infograph-road-traffic-injuries-en.pdf?ua=1

“

Реформа української середньої освіти – це проектування майбутнього нашої країни, адже саме школа формує мислення абсолютної більшості наших дітей, які візьмуть на себе керівництво державою та відповідальність за її економіку.

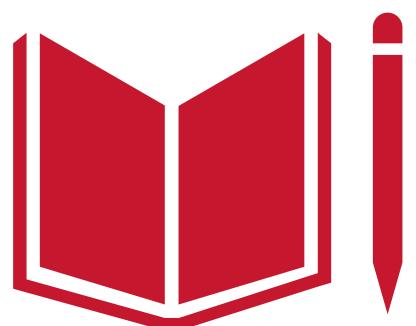
”

Лілія Гриневич,
Міністр освіти і науки України

ціль 4

ЯКІСНА ОСВІТА

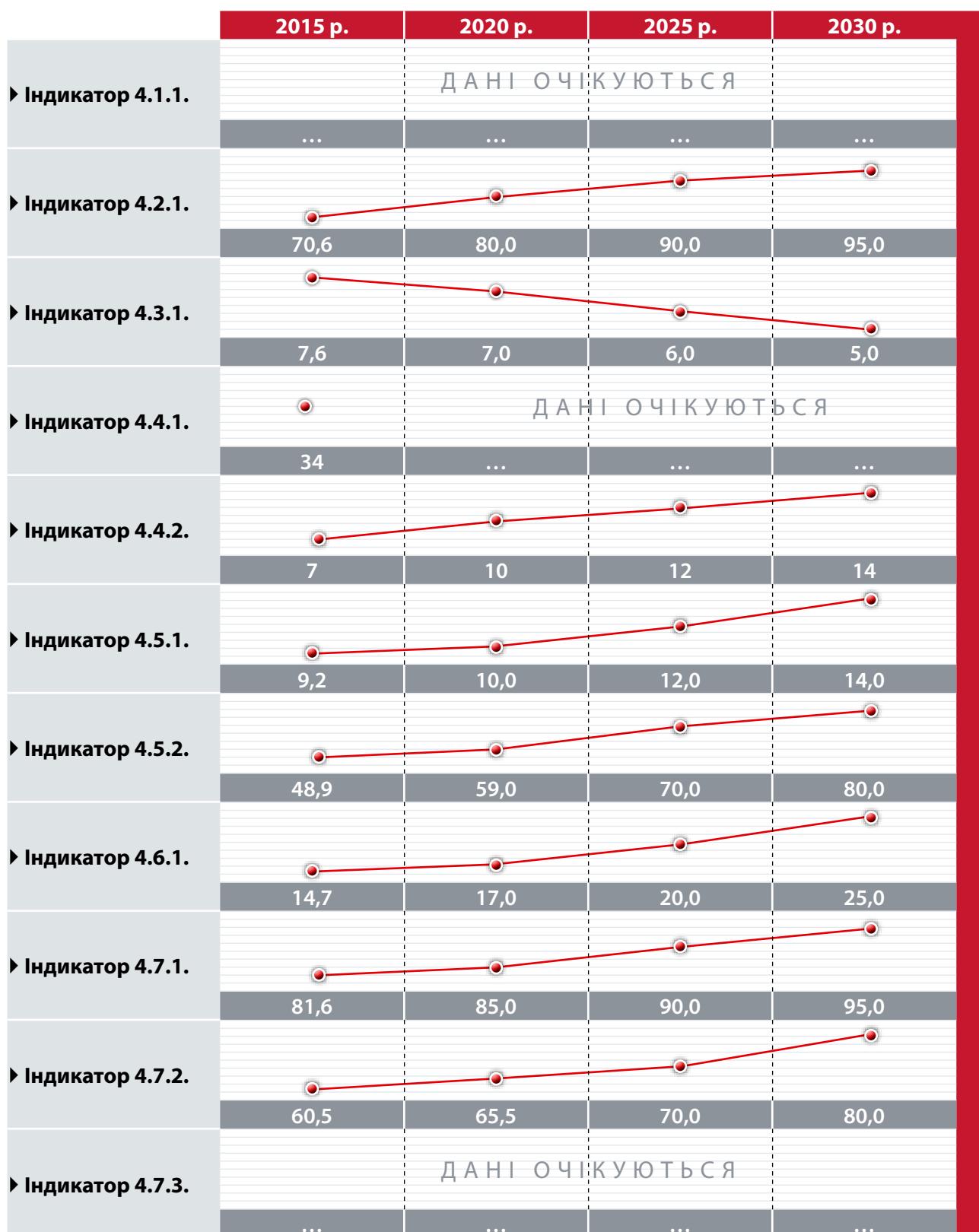

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 4.1.	► Індикатор 4.1.1.
Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків	Частка населення, задоволеної доступністю та якістю послуг шкільної освіти, %
ЗАВДАННЯ 4.2.	► Індикатор 4.2.1.
Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей	Чистий показник охоплення дошкільними навчальними закладами дітей віком 5 років, %
ЗАВДАННЯ 4.3.	► Індикатор 4.3.1.
Забезпечити доступність професійної освіти	Частка домогосподарств, які потерпають через відсутність коштів для отримання членом родини будь-якої професійної освіти, %
ЗАВДАННЯ 4.4.	► Індикатор 4.4.1.
Підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок з наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки	Місце України у рейтингу Global Competitiveness Report за напрямом «вища освіта»
	► Індикатор 4.4.2.
	Кількість університетських міст, одиниць
ЗАВДАННЯ 4.5.	► Індикатор 4.5.1.
Збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності	Рівень участі дорослих та молоді у формальних та неформальних видах навчання та професійної підготовки за останні 4 тижні, % населення віком 15–70 років
	► Індикатор 4.5.2.
	Частка населення, яке повідомило, що за останні 12 місяців користувалось послугами Інтернету, %
ЗАВДАННЯ 4.6.	► Індикатор 4.6.1.
Ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів	Частка чоловіків серед шкільних учителів, %
ЗАВДАННЯ 4.7.	► Індикатор 4.7.1.
Створити у школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів	Частка сільських денних загальноосвітніх навчальних закладів, що мають доступ до Інтернету, %
	► Індикатор 4.7.2.
	Частка сільських денних загальноосвітніх навчальних закладів, що мають комп’ютерні програмні засоби навчання, %
	► Індикатор 4.7.2.
	Частка денних загальноосвітніх навчальних закладів, в яких організовано інклюзивне навчання, %

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Забезпечення якісної освіти та рівного доступу до неї впродовж усього життя поєднує декілька важливих векторів розвитку освіти – якість, справедливість, доступність, залучення та всебічне заохочення. Традиційно високими в Україні є рівень охоплення шкільною освітою та рівень грамотності дорослого населення, за всіма освітніми рівнями не спостерігається значущої гендерної і соціальної нерівності (за значеннями показників «валовий коефіцієнт охоплення вищою освітою» та «середня тривалість навчання» Україна випереджає не тільки регіон ЄЦА, а навіть деякі країни з високим рівнем людського розвитку). Проте нарощування обсягів освітньої підготовки відбувається за рахунок зниження якості освітніх послуг у ряді закладів та в умовах збереження деформації інфраструктурного устрою освітньої системи. Загострюються соціально-економічні проблеми, зумовлені комерціалізацією освіти, а наприклади «освітня інклузія» і «освіта впродовж життя» фактично перебувають на етапі становлення. На жаль, існуюче інформаційне поле обмежує можливості проведення якісного аналізу стану освітньої галузі.

Попри законодавчо задекларовані права на дошкільну освіту та величезний попит на цей вид послуг, рівень охоплення дітей дошкільною освітою залишається незадовільним. Так, у 2015 році тільки 77,4% міських і 57,4% сільських п'ятирічних дітей відвідували ДНЗ (17,8 тис. сільських поселень, у яких проживають діти віком до 6 років, або 66% загальної кількості таких поселень, взагалі не мають ДНЗ). Відсутність дитячих садків, їх переповнення, застарілість матеріально-технічної бази, практична відсутність альтернативних форм підготовки до школи, висока вартість послуг у приватному секторі – усе це погіршує шанси значної частини майбутніх першокласників на здобуття «рівних стартових можливостей». Необхідно у повному обсязі реалізувати функції дошкільної освіти, забезпечивши якість догляду, виховання, розвитку та навчання для всіх дітей незалежно від стану здоров'я, місця проживання та рівня доходів родини.

Якість шкільної підготовки залишається основною проблемою у сфері освіти, насамперед через недостатній рівень забезпечення сучасною освітньою інфраструктурою (обладнані кабінети і лабораторії, спортивні зали, їдальні тощо).

Так, сучасне спеціальне лабораторне обладнання предметних кабінетів мають не більше 15% шкіл, решта використовує матеріально і технічно застаріле обладнання, якому вже не один десяток років. Наразі неповністю забезпечені педагогічними кадрами викладання низки предметів (насамперед іноземних мов та інформатики в сільських школах), залишаються гострими питання територіальної та архітектурної доступності шкіл.

Результати ЗНО свідчать про зростання диференціації якості шкільної підготовки за міжпоселенською ознакою і типом навчального закладу (тип школи є більш важливим фактором диференціації середнього бала ЗНО у м. Київ та в обласних центрах, менш важливим – в інших містах, а найменш важливим – у селищах міського типу та селах, де освітні результати дітей у різних типах навчальних закладів різняться менше). Зростання масштабів репетиторства при підготовці до ЗНО віддзеркалює вади якості шкільних послуг, з одного боку, і нерівні можливості для старшокласників із бідних сімей та сільських поселень – з іншого.

Упровадження концепції безперервної освіти вимагає збільшення участі населення (насамперед тих, хто починає входити або вже увійшли до зони соціальних ризиків) в освітніх програмах. Наразі рівень участі населення віком до 70 років у формальних та неформальних видах навчання та професійної підготовки становить близько 9%. Найбільш активною є молодь (92,2% населення віком 15–24 роки охоплено різними видами навчання).

Моніторинг формування навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у роботі та повсякденному житті демонструє динамічне зростання кількості користувачів Інтернету в Україні: з 22,0% у 2010 році до 48,9% у 2015 році (міські поселення 28,9–58,4%, сільська місцевість – 7,5–30,3% відповідно).¹ Розподіл населення за місцем користування послугами Інтернету свідчить про збільшення частки домашніх користувачів (з 82,2% до 91,6%) і тих, хто користується ними на роботі (з 10,5% до 12,4%) та через мобільний телефон (з 7,3%² до 16,6%). Дигітальна (цифрова) нерівність в Україні акумулює

¹ Доступ домогосподарств України до Інтернету у 2015 році. Держстат України, 2016.

² Дані за 2013 рік.

ється переважно у низькодохідних та у старших вікових групах населення.

Найбільш актуальним завданням є прискорення модернізації сільських шкіл, насамперед щодо їх підключення до Інтернету і використання комп'ютерних програмних засобів навчання.

Проблемним питанням залишається залучення до освіти дітей з інвалідністю та особливими потребами. Планується, що з 2017 року на національному рівні буде відстежуватися показник «частка ЗНЗ, в яких організоване інклюзивне навчання». Необхідно ліквідувати гендерну нерівність у сфері освіти щодо отримання професійно-технічної та вищої освіти за різним фактом, в основі якої лежать гендерні стереотипи про ролі жінок і чоловіків у суспільстві. Це є однією з причин поглиблення професійної сегрегації та концентрації жінок у менш оплачуваних

галузях. Так, за даними Держстату, у 2015 році жінки становили майже 77% працівників сфери освіти в Україні.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- реформування освітньої галузі, що передбачає оновлення стандартів освіти;
- забезпечення рівного доступу до освіти та професійно-технічної підготовки для уразливих груп населення, насамперед людей з інвалідністю й осіб, які перебувають в уразливому становищі;
- оновлення змісту навчання шляхом упровадження навчальних програм з питань стального розвитку, раціонального споживання, прав людини, гендерної рівності, культури, соціальної єдності, миру та ненасильства тощо;
- забезпечення принципу відповідності освіти потребам суспільного розвитку.

“

В Україні необхідно створити умови для ліквідації усіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат. Це є виключно важливим завданням.

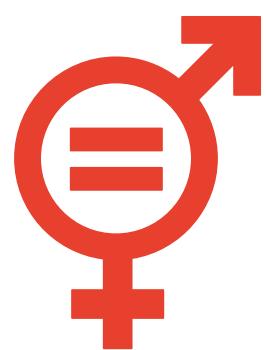
”

Галина Мещерякова,
національний експерт з гендерних питань,
консультант з питань гендерної рівності
в контексті ЦСР Програми «Жінки ООН»

ціль 5

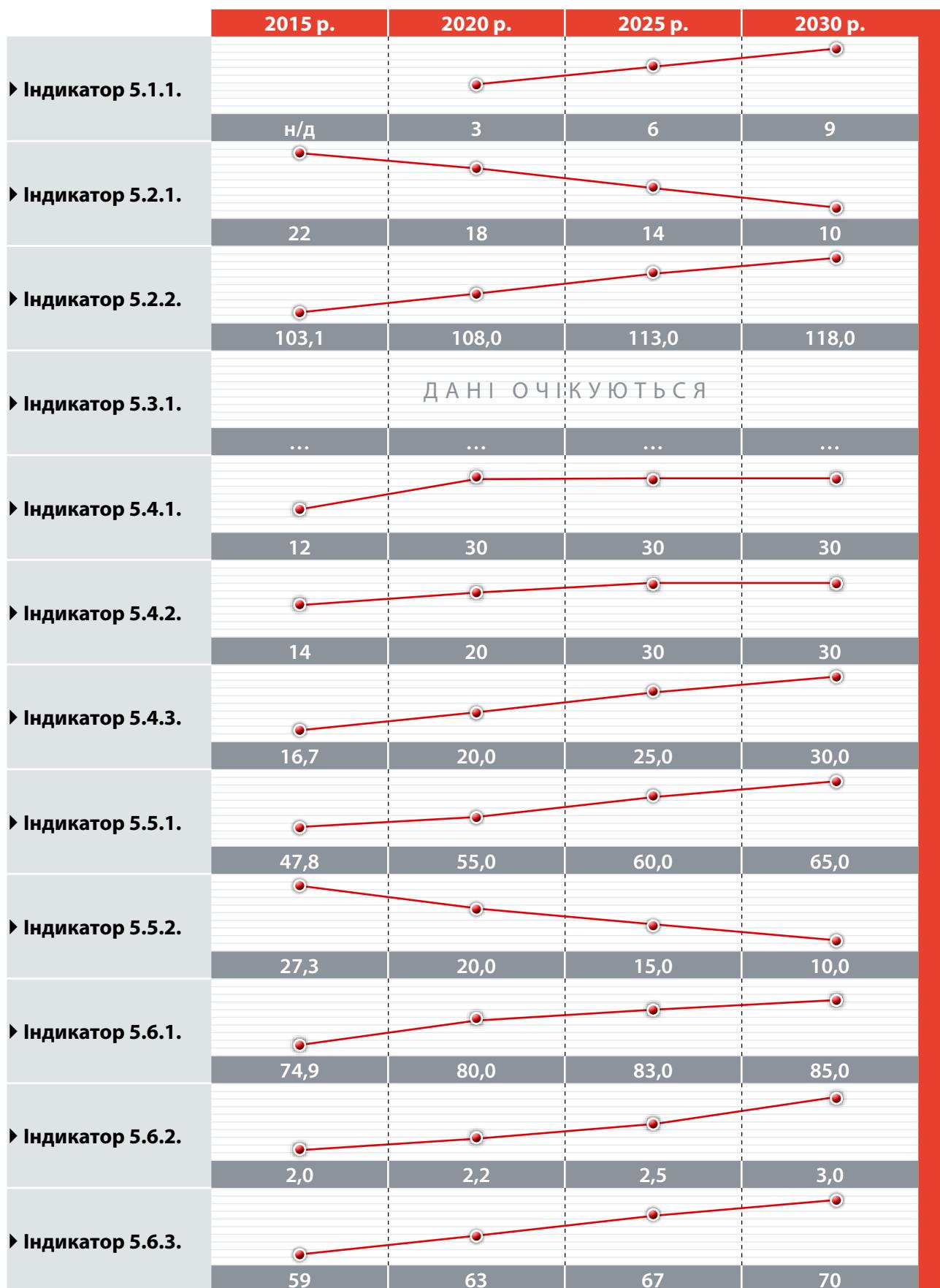
ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 5.1.	▶ Індикатор 5.1.1. Кількість нормативно-правових актів, переглянутих або прийнятих з метою забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та недопущення дискримінації щодо жінок і дівчат, одиниць
ЗАВДАННЯ 5.2.	▶ Індикатор 5.2.1. Частка жінок віком 15–49 років, які пережили принаймні одну з форм фізичного та/або сексуального насильства, % ▶ Індикатор 5.2.2. Кількість звернень щодо насильства в сім'ї, тис.
ЗАВДАННЯ 5.3.	▶ Індикатор 5.3.1. Співвідношення тривалості неоплачуваної домашньої роботи (ведення господарства, догляд за дітьми та іншими родичами тощо) жінок та чоловіків, %
ЗАВДАННЯ 5.4.	▶ Індикатор 5.4.1. Частка жінок серед депутатів ВРУ, % ▶ Індикатор 5.4.2. Частка жінок серед депутатів обласних рад та місцевих рад міст обласного значення, % ▶ Індикатор 5.4.3. Частка жінок серед посад вищого корпусу державної служби (посади категорії «А»), %
ЗАВДАННЯ 5.5.	▶ Індикатор 5.5.1. Рівень поточного використання сучасних методів контрацепції серед заміжніх та сексуально активних незаміжніх жінок віком 15–49 років, % ▶ Індикатор 5.5.2. Коефіцієнт народжуваності жінок вікової групи 15–19 років (кількість живонароджених на 1000 жінок відповідного віку)
ЗАВДАННЯ 5.6.	▶ Індикатор 5.6.1. Співвідношення середньої заробітної плати жінок і чоловіків, % ▶ Індикатор 5.6.2. Середньозважений індекс підприємницької діяльності жінок (Індекс політики щодо МСП), балів ▶ Індикатор 5.6.3. Рівень зайнятості жінок віком 25–44 роки, які мають дітей віком 3–5 років, %

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Специфіка гендерних проблем України в загальних рисах відображає невідповідності, що спричинені певними стереотипами, а також глибокими системними проблемами, до яких належать відсутність верховенства права, застарілі системи соціального захисту, слабкий потенціал національного механізму щодо поліпшення становища жінок і відсутність політичної волі. Згідно з Глобальним індексом гендерного розриву¹, рівень освіти та охорони здоров'я жінок позитивно впливає на рейтинг України, проте позиція країни погіршилася з 56-ї у 2014 році до 69-ї у 2016 році у відповідному світовому рейтингу. Головними причинами є гендерний розрив у економічних можливостях і політичній участі. Жінки залишаються непропорційно представленими у сфері прийняття рішень, мають у середньому нижчі доходи, ніж чоловіки, та виконують більшу частину неоплачуваної роботи з виконання сімейних обов'язків у домогосподарствах. Водночас усталений вплив гендерних стереотипів зумовлює поширення професійної сегрегації за ознакою статі, не-вміння розпізнавати прояви гендерно зумовленої дискримінації, низька обізнаність населення щодо форм домашнього насилиства та відсутність звичної практики звернення постраждалих по допомогу.

З метою створення умов для ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат необхідно розробити відповідне законодавче підґрунтя. Для цього передбачається проаналізувати нормативно-правові акти у різних сферах життєдіяльності суспільства та внести пропозиції щодо удосконалення чинного правового поля.

Гендерно зумовлене насилиство, що є одним із базових порушень прав людини, найбільш поширене серед жінок і дівчат та проявляється в різноманітних формах фізичної, сексуальної, психологічної агресії або контролюючої поведінки: 22% жінок віком 15–49 років пережили принаймні одну з форм фізичного або сексуального насилиства². Однак ця проблема залишається мовчазною (латентною), оскільки дуже незначна частина постраждалих звертається по допомогу, побоюючись

суспільного осуду або можливої відплати від кривдників (так, 2015 року до органів соціального захисту з приводу вчинення насилиства звернулися 103,1 тис. осіб). Важливою проблемою залишається й низький рівень обізнаності громадян щодо спеціалізованих сервісів соціально-психологічної підтримки та нестача закладів, які надають тимчасовий прихисток постраждалим від домашнього насилиства. Відповідно, зростання кількості звернень з приводу гендерно зумовленого насилиства свідчить про підвищення рівня виявлення постраждалих і охоплення їх належними послугами, зміцнення довіри населення до суспільних інститутів та подолання проявів стигматизації жертв насилиства у громадах. Водночас, оскільки адміністративні дані не дають змоги оцінити масштаби проблеми, моніторинг та оцінка прогресу мають ґрунтуватися на інформації періодичних соціологічних обстежень.

Вагомим чинником гендерної нерівності є поширеність застарілих поглядів на розподіл сімейних обов'язків. Жінки традиційно виконують основну частину неоплачуваної роботи з догляду за членами домогосподарств та хатньої роботи, але така праця не вимірюється економічними показниками та не включається до систем національних рахунків. На жаль, в Україні не існує практики оцінювання часу, що витрачається на неоплачувану роботу жінками та чоловіками. Тому системний моніторинг співвідношення часових витрат жінок і чоловіків на роботу по домогосподарству з дезагрегацією даних за типом населеного пункту (місто / село) потребує упровадження єдиного стандарту збирання інформації на національному рівні. Важливим фактором також є вдосконалення інфраструктури соціальних послуг, що сприяло б розвантаженню жінок та розширенню їх можливостей для розвитку та участі у всіх сферах.

Дотримання принципів спільної відповідальності у веденні господарства та розподіл сімейних обов'язків передбачає також розширення залучення до виховання дітей чоловіків, у т. ч. і шляхом їх заохочення до використання відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Наразі частка чоловіків, які скористалися цією можливістю, не перевищує 3%. Зважаючи на відсут-

¹ Глобальний індекс гендерного розриву, 2016 рік. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-global-gender-gap-report-2016>

² Обстеження ЮНФПА. 2014 рік.

ність подібних показників у системі регулярних статистичних спостережень, важливим є започаткування збирання відповідної інформації та дослідження як ставлення роботодавців до можливості запровадження обов'язкових батьківських відпусток при народженні дитини, так і громадської думки з цього питання.

Політичне представництво жінок залишається в Україні дуже низьким, незважаючи на запровадження 30-відсоткових гендерних квот у виборчому процесі. Жінки становлять лише 12% депутатів ВРУ; цей показник помітно поступається середньоєвропейському (25,8%). Жінки краще представлені серед депутатів місцевих рад на нижчих адміністративно-територіальних рівнях, однак і досі вони становлять лише 14% депутатів обласних рад та місцевих рад міст обласного значення. Подібний ефект «скляної стелі», що обмежує просування жінок на вищі керівні посади, простежується й у системі державної служби. Хоча жінки загалом переважають серед державних службовців, їх представництво помітно скорочується на вищих керівних посадах. Лише 16,7% високопосадовців, які залучені до прийняття рішень на найвищому державному рівні (посади категорії «А»), – жінки. Непропорційна участь жінок у прийнятті політичних рішень суперечить настановам представницької демократії та ускладнює просування подальших гендерних перетворень в інших сферах життя. Отже, розширення політичних повноважень жінок та дотримання гендерного паритету на вищих щаблях державного управління (посади категорії А) залишаються для України чи не найважливішими завданнями гендерного розвитку.

У контексті забезпечення гендерної рівності важливим є розширення доступності для населення послуг із планування сім'ї. Можливість ухвалення свідомих і поінформованих рішень щодо бажаної кількості дітей та часу їх народження впливає не лише на стан репродуктивного здоров'я жінок, а й на перспективи їх реалізації на ринку праці, професійного зростання та кар'єрного розвитку, залучення до громадської діяльності тощо. Оскільки раннє материнство істотно обмежує можливості набуття освіти, розвитку та

працевлаштування, важливим є зниження підліткової народжуваності, яка попри істотне скорочення (з 32,1 живонароджень на 1000 жінок віком 15–19 років у 2000 році до 27,3 живонароджень відповідно у 2015 році) суттєво перевищує рівень розвинених країн Європи (12,6 живонароджень на 1000 жінок у середньому по ЄС у 2012 році). Найвищий рівень підліткової народжуваності традиційно фіксується в Закарпатті (52,8 живонароджених на 1000 жінок віком 15–19 років), що пов'язано з поширенням ранніх шлюбів у ромських громадах, які проживають на території регіону (зокрема, у 2015 році в області було зафіксовано 161 випадок народжень у матерів, молодших за 16 років). Досить високою є рання народжуваність у Кіровоградській, Миколаївській та Херсонській областях (відповідно 41,5; 35,8; 34,4 живонароджених на 1000 жінок).

Загалом проблема небажаних вагітностей все ще є актуальною для населення України: майже половина респонденток МДОУ-2007 (46,2% жінок віком 15–49 років) повідомили принаймні про один аборт упродовж свого життя. Очевидно, що високі показники переривання вагітності зумовлені недостатнім застосуванням сучасних методів планування сім'ї. Так, згідно з МІКС-2012, сучасними методами контрацепції на момент опитування користувалися лише 47,8% заміжніх жінок та 74,1% сексуально активних незаміжніх жінок репродуктивного віку. А відтак, зростає роль інформаційної та просвітницької роботи з населенням щодо методів і послуг з планування сім'ї, заохочення відповіального ставлення до власного репродуктивного здоров'я, а також забезпечення засобами сучасної контрацепції вразливих груп населення.

Гендерна нерівність в економічних можливостях населення має численні виміри, що охоплюють працевлаштування та модель зайнятості, рівень заробітків та володіння активами, можливості кар'єрного зростання або залучення до підприємницької діяльності. Основним проявом є гендерний розрив у рівні заробітної плати, що акумулює вплив усіх дисбалансів у моделях зайнятості. Хоча порівняно з початком 2000-х років цей розрив скоротився, середня заробітна плата жінок досі не перевищує 75% середньої заробітної

плати чоловіків (відповідно 3 631 грн проти 4 848 грн на місяць у 2015 році). У цьому Україна значно поступається європейським державам, де гендерні відмінності в заробітній платі становлять у середньому 16,4% (ЄС-27 у 2013 році). Серед чинників, що визначають нижчі заробітки жінок, – вплив професійної сегрегації за ознакою статі, в результаті якої жіноча зайнятість здебільшого зосереджується в менш оплачуваних видах економічної діяльності (освіта, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги, функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури) та на посадах нижчого рівня; більша схильність жінок до зайнятості в режимі неповного робочого часу; відмінності в тривалості трудового стажу тощо. Водночас численні дослідження та моніторинги підтверджують випадки прямої гендерної дискримінації на ринку праці, що виявляється як в упередженному ставленні роботодавців до працевлаштування жінок, так і в нижчій оплаті жіночої праці при виконанні однакової роботи.

Стереотипне сприйняття жінок як менш цінних працівників значною мірою зумовлюється можливістю материнства та тривалою перервою в зайнятості (відпустка по догляду за дітьми до досягнення ними трирічного, а в окремих випадках – шестирічного віку). Дійсно, виховання дітей дошкільного віку часто зміщує пріоритети працюючих жінок у бік сімейних обов'язків. Рівень зайнятості жінок, які мають дітей у віці 3–5 років, є помітно нижчим, ніж рівень зайнятості всіх жінок віком 25–44 років (відповідно 59% проти 71%). Тому створення сприятливих умов для поєднання професійних і сімейних обов'язків працівницями з дітьми потребуватиме адвокаційної роботи з працедавцями, розширення можливостей дистанційної зайнятості та застосування гнучкого робочого часу, розвитку мережі дошкільних дитячих закладів, особливо в сільській місцевості.

Заохочення підприємницької діяльності жінок є важливим завданням інклюзивного розвитку з огляду на існування бар'єрів, з якими жінки стикаються щодо започаткування бізнесу та доступності кредитних ресурсів для його розвитку. У міжнародній практиці

стан жіночого підприємництва розглядається як складова економічної політики у сфері МСП. За останніми даними, середньозважене значення індексу підприємницької діяльності жінок³ в Україні становить 2,5 бала, що значно нижче, ніж в інших країнах Східного партнерства. З огляду на це існує потреба у створенні сприятливого середовища для розвитку ділової активності та бізнесових ініціатив жінок, розширення грантових форм підтримки та програм мікрокредитування жіночого підприємництва.

Розгортання збройного конфлікту у східних регіонах України та формування масштабних потоків внутрішньо переміщених осіб, у складі яких переважають жінки, призвели до формування нових гендерних викликів. Ці виклики пов'язані з підвищенням ризиків гендерно зумовленого насильства, формуванням передумов для множинної дискримінації вразливих категорій населення, браком можливостей для їх гідної зайнятості та отримання доходу, зростанням потреби в соціальних послугах, що надаються на рівні громад.

Конституція та закони України гарантує рівність чоловіків та жінок у всіх сферах життя, країна ратифікувала всі основні міжнародні договори з питань гендерної рівності та прав жінок, проте відсутні ефективні механізми дотримання цих зобов'язань. Тому для фактичної реалізації рівних прав та можливостей жінок і чоловіків необхідно спрямувати зусилля на змінення інституційного механізму щодо забезпечення гендерної рівності та комплексного підходу до ліквідації організаційних бар'єрів для державного реагування на гендерну нерівність і дискримінацію. Завданнями повинні стати: інтеграція гендерних аспектів у стратегічне планування та національні пріоритети всіх реформ, що відбуваються; змінення державних інститутів на

³ Розвиток жіночого підприємництва оцінюється за такими секторами: «Система підтримки підприємницької діяльності жінок», «Інституційна підтримка економічної політики щодо підприємницької діяльності жінок», «Передова практика в області підприємницької діяльності жінок» та «Навчання з метою розвитку підприємницької діяльності жінок». Джерело: Країни Східного партнерства – 2016: Оцінка застосування Європейського Акту з питань малого бізнесу, http://www.oecd.org/globalrelations/SME_Policy_Index_Eastern_Partners_2016_Russian.pdf

національному та місцевому рівнях; аналіз та перегляд нормативно-правової бази стосовно ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат з метою ефективного дотримання та реалізації законодавства; прийняття й удосконалення стратегій та обов'язкових для дотримання законів з метою просування гендерної рівності й розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток на всіх рівнях.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- забезпечення гендерної рівності, запобігання будь-яким проявам дискримінації за ознакою статі;
- забезпечення рівних прав та можливостей їх реалізації для жінок і чоловіків;
- посилення повноважень жінок;
- урахування широкого спектру гендерних пріоритетів у процесі досягнення всіх Цілей Стального Розвитку.

“

Національна водна стратегія має забезпечити досягнення добого стану водних ресурсів та закласти основу для подолання істотної диспропорції у доступі населення до якісного водопостачання і санітарії, що утворилася між міськими та сільськими територіями.

”

Вячеслав Сороковський,
експерт з питань децентралізації
та публічних послуг швейцарсько-українського
проекту DESPRO

ціль 6

ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 6.1.	<p>Індикатор 6.1.1.</p> <p>Частка сільського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %</p> <p>Індикатор 6.1.2.</p> <p>Частка сільського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %</p> <p>Індикатор 6.1.3.</p> <p>Частка міського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %</p> <p>Індикатор 6.1.4.</p> <p>Частка міського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %</p> <p>Індикатор 6.1.5.</p> <p>Частка сільського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, %</p> <p>Індикатор 6.1.6.</p> <p>Частка міського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, %</p>
ЗАВДАННЯ 6.2.	<p>Індикатор 6.2.1.</p> <p>Частка сільського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії, %</p> <p>Індикатор 6.2.2.</p> <p>Частка міського населення, яке має доступ до централізованих систем водовідведення, %</p>

ЗАВДАННЯ 6.3.

Зменшити обсяги скидання неочищених стічних вод, насамперед з використанням інноваційних технологій водоочищення на державному та індивідуальному рівнях

► Індикатор 6.3.1.

Обсяги скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти, млн куб. м

► Індикатор 6.3.2.

Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %

ЗАВДАННЯ 6.4.

Підвищити ефективність водокористування

► Індикатор 6.4.1.

Водоємність ВВП, куб. м використаної води на 1000 грн ВВП (у фактичних цінах)

► Індикатор 6.4.2.

Водоємність ВВП, % до рівня 2015 року

ЗАВДАННЯ 6.5.

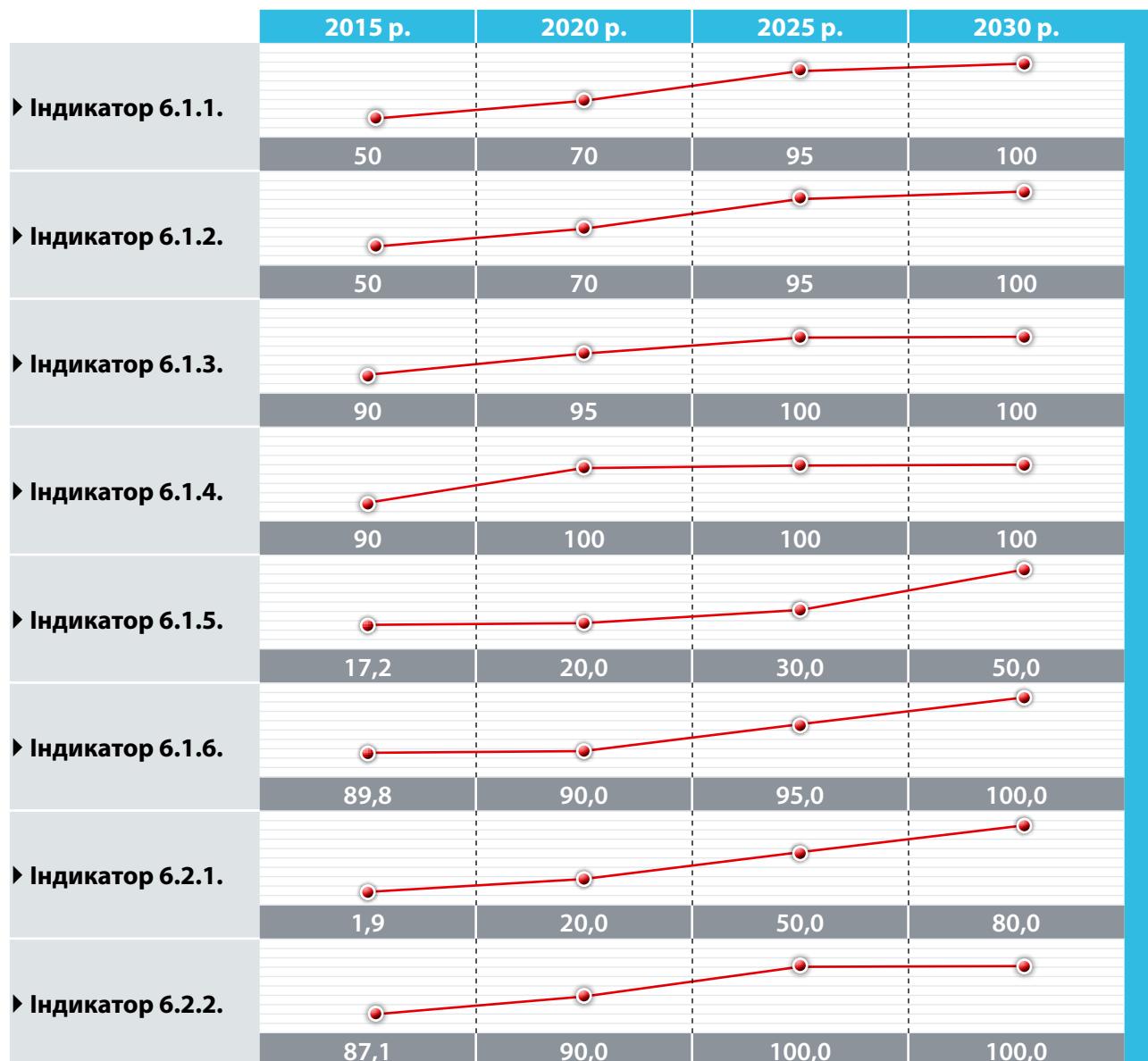
Забезпечити впровадження інтегрованого управління водними ресурсами

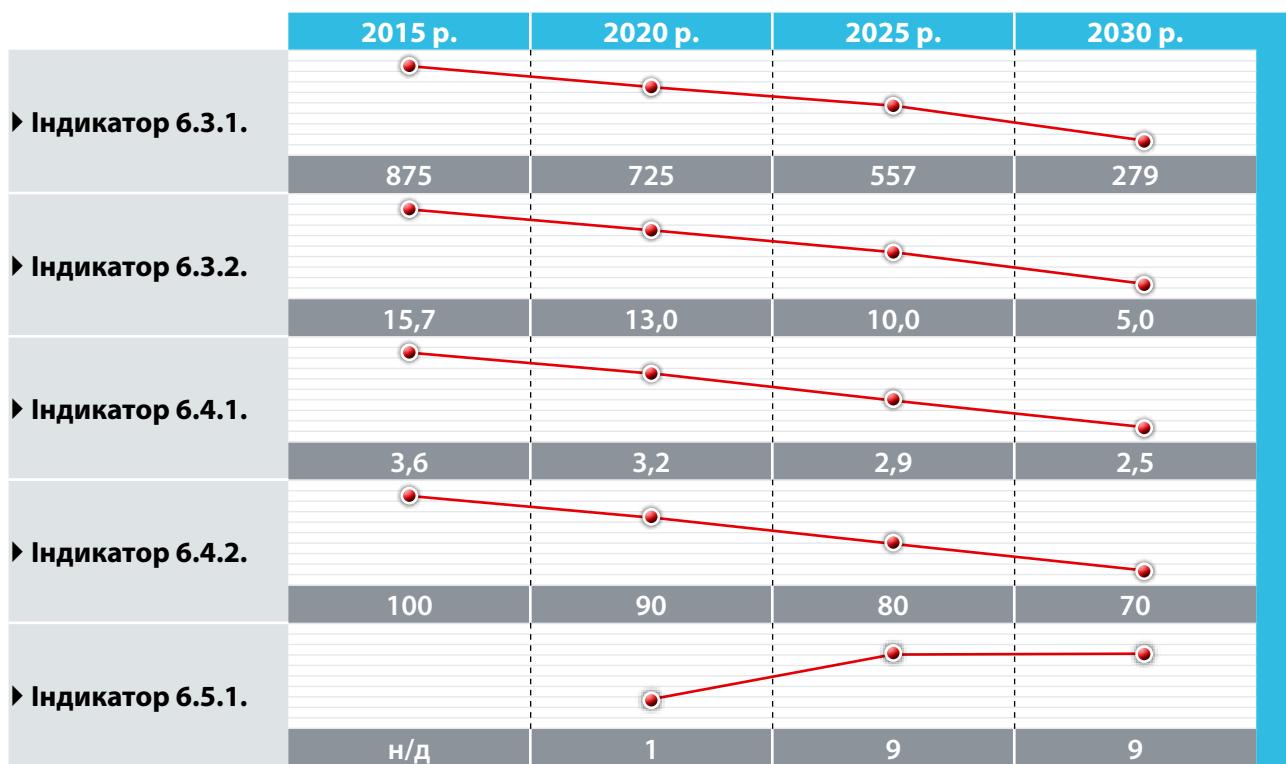
► Індикатор 6.5.1.

Кількість річкових басейнів, для яких затверджені плани управління, одиниць

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Україна має достатні для задоволення внутрішніх потреб запаси водних ресурсів, однак їх переважна локалізація на півночі та північному заході країни зумовлює нестачу водних ресурсів на півдні. Середнє значення опадів також змінюється від 300 мм на рік у Приазов'ї та Причорномор'ї до 1500 мм у Карпатах. Основним гідрологічним басейном України є водозбірний басейн Дніпра, що покриває більше половини території країни. Вода Дніпра використовується для потреб населення, промисловості при-дніпровських міст та Донбасу, а також іригаційних систем Причорномор'я.

Основними водоспоживачами є підприємства промисловості, сільського та комунального господарства. Зменшення забору води з природних джерел останніми роками переважно спричинене пригніченням економічної діяльності.

Забезпечення населення водою залишається однією з ключових проблем у країні. Для питного водопостачання використовують, головним чином, відкріті поверхневі водні об'єкти і значно менше – підземні води. За даними Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання (2015 р.), централізованим водопостачанням забезпечується понад 90% міст і 22% сіл (від 2,7% у Рівненській області до 98,6% у Херсонській). Жителі 1270 сіл та селищ південних областей (приблизно 950 тис. осіб) усе ще користуються привізною водою.

Понад 30% протяжності водопроводів перевібають в аварійному та ветхому стані. Значні втрати води у водопровідних мережах є однією з причин високого рівня водоємності виробничого сектору.

Централізованим водовідведенням користується менше 2% сільських поселень, а в аварійному та зношенному стані перебувають майже 35% загальної протяжності каналізаційних мереж. При цьому не всі стічні води проходять повноцінне очищення. У 2015 році частка таких вод перевищила 15% загального обсягу відвіденних стічних вод.

Унаслідок збройного конфлікту на Донбасі було порушене водну інфраструктуру (трубопроводів, станцій очищення води, водних джерел та насосних станцій), що ускладнило доступ на-

селення до надійних водних джерел, засобів гігієни та санітарії. Приблизно 700 тисяч людей залишилися без доступу до питної води. Погіршення водозабезпечення спричинило появу захворювань, які становлять загрозу здоров'ю населення в цілому. Задоволення потреб у гігієнічних засобах є проблематичним для всього охопленого конфліктом регіону. Після завершення збройного конфлікту ці території потребуватимуть значних капіталовкладень у відновлення та модернізацію інфраструктури водопостачання та водовідведення.

Водогосподарський комплекс країни потребує вдосконалення, насамперед з огляду на необхідність забезпечення збалансованості процесів використання та відтворення водних ресурсів, задоволення потреб населення і галузей національної економіки у водних ресурсах, зменшення впливу негативних наслідків шкідливої дії вод та створення належних умов для життєдіяльності населення у паводконебезпечних регіонах.

Україна має достатньо розвинуте законодавство у галузі збереження та використання водних ресурсів, а також є стороною низки міжнародних конвенцій, зокрема Конвенції про транскордонні водотоки та міжнародні озера (1991 р.). У 2011 році були затверджені Національні цільові показники (НЦП) України до Протоколу про воду та здоров'я до цієї Конвенції. НЦП спрямовані на забезпечення населення України водою належної кількості та якості. Наразі перед країною стоїть завдання імплементації в Україні джерел права ЄС секторів «Якість води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище» та «Охорона природи», зокрема Водної рамкової директиви та інших відповідних директив.

Удосконалення системи управління водними ресурсами є основним завданням на шляху досягнення цілі. Розроблення Національної водної стратегії має бути спрямоване на досягнення доброго стану водних ресурсів, впровадження інтегрованого управління водними та іншими природними ресурсами за басейновим принципом шляхом розробки та реалізації планів управління річковими басейнами.

Серед ключових завдань та проблем, що потребують вирішення, – забезпечення загального

і рівноправного доступу до належних санітарно-гігієнічних засобів, приділяючи особливу увагу вразливим верствам населення Ситуація за більшістю уразливих та маргіналізованих груп свідчить про істотний розрив між наявністю законодавчої і нормативної бази та її практичним застосуванням і контролем за її дотриманням, особливо коли це стосується фінансування.

Для досягнення визначених цільових показників необхідним є належне фінансування заходів, передбачених державними та регіональними цільовими програмами у галузі охорони і сталого використання вод. Забезпечення гарантованого якісного водопостачання для населення, об'єктів комунального господарства, промисловості, сільського господарства та сектору послуг шляхом розвитку централізованого водопостачання та водовідведення є головним завданням галузі. Модернізація систем водопостачання та водовідведення не лише знижить водоємність виробництва, а й сприятиме збереженню енергії, яка витрачається на забір і постачання води споживачам. Удосконалення систем очищення стічних вод та усунення їх втрат у каналізаційних мережах стане фак-

тором, що позитивно вплине на стан довкілля, перш за все – на якість природних вод, а отже, й на стан здоров'я населення. Технологічне удосконалення виробничих процесів та впровадження систем оборотного й повторного водospоживання також скоротить споживання води, підвищить конкурентоспроможність продукції і зменшить техногенний тиск на довкілля. Удосконалення системи моніторингу, попередження та запобігання природним стихійним явищам сприятимуть захисту населення, зменшенню шкідливої дії вод та заподіяних збитків.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- досягнення та підтримання належної якості природних вод шляхом запровадження системи інтегрованого басейнового управління водними ресурсами;
- забезпечення населення та інших користувачів водою належної кількості та якості;
- забезпечення доступу населення до належних санітарно-гігієнічних засобів, перш за все – до безпечних для довкілля систем водовідведення;
- підвищення ефективності водокористування в усіх секторах економіки.

“

Підвищення рівня енергоефективності та збільшення частки зеленої енергії в енергобалансі країни є стратегічними завданнями сталого розвитку України.

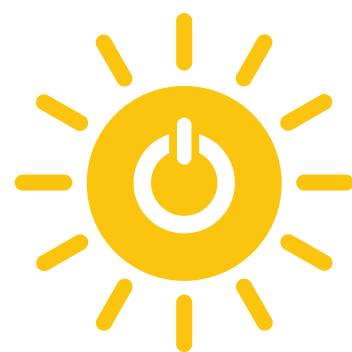
”

*Блерта Чела,
заступник директора ПРООН в Україні*

ціль 7

ДОСТУПНА
ТА ЧИСТА ЕНЕРГІЯ

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 7.1.	<p>Розширити інфраструктуру та модернізувати мережі для забезпечення надійного та сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій</p>	<p>► Індикатор 7.1.1.</p> <p>Виробництво електроенергії, млрд кВт·год</p> <p>► Індикатор 7.1.2.</p> <p>Технологічні витрати електричної енергії в розподільчих електромережах, %</p> <p>► Індикатор 7.1.3.</p> <p>Втрати тепла в тепломережах, %</p>
ЗАВДАННЯ 7.2.	<p>Забезпечити диверсифікацію постачання первинних енергетичних ресурсів</p>	<p>► Індикатор 7.2.1.</p> <p>Максимальна частка імпорту первинних енергоресурсів (крім ядерного палива) з однієї країни (компанії) в загальному обсязі їх постачання (імпорту), %</p> <p>► Індикатор 7.2.2.</p> <p>Частка одного постачальника на ринку ядерного палива, %</p>
ЗАВДАННЯ 7.3.	<p>Збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок введення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел</p>	<p>► Індикатор 7.3.1.</p> <p>Частка енергії, виробленої з відновлюваних джерел, у загальному кінцевому споживанні енергії, %</p>
ЗАВДАННЯ 7.4.	<p>Підвищити енергоефективність економіки</p>	<p>► Індикатор 7.4.1.</p> <p>Енергоємність ВВП (витрати первинної енергії на одиницю ВВП), кг н. е. на 1 дол. США за ПКС 2011</p>

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Основу енергетичної безпеки становить надійне та ефективне функціонування паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) – системи підприємств електроенергетики, вугледобувної, паливної та нафтопереробної промисловості. ПЕК справляє вирішальний вплив на економіку держави і рівень життя населення. При цьому об'єднана енергетична система (ОЕС) України формує єдиний технологічний комплекс виробників і споживачів енергії та забезпечує постачання, транзит і експорт електроенергії.

Україна має потужний енергогенеруючий потенціал, достатній для повноцінного забезпечення потреб населення й економіки, а також для експорту електроенергії. Загальна встановлена потужність електрогенеруючих станцій України (за даними станом на кінець 2015 року) становила 58,131 ГВт, з яких 47,7% припадало на теплові електростанції (ТЕС), 23,8% – на атомні електростанції (АЕС), 11,4% – на теплоелектроцентралі (ТЕЦ), 8,1% – на гідроелектростанції (ГЕС), 6,9% – на електростанції, що використовують альтернативні джерела енергії, 2,0% – на гідроакумулювальні електростанції (ГАЕС). Основними споживачами електроенергії є промисловість, сектор послуг і населення. Протягом останніх років спостерігається тенденція до зниження фактичних питомих витрат палива, теплоенергії, електроенергії, водночас обсяги електроенергії, спожитої населенням, неухильно зростають.

Проблеми, що справляють негативний вплив на тенденції розвитку сектору енергетики та послаблюють енергетичну безпеку держави, такі:

- неповне використання встановлених потужностей;
- дефіцит маневрових і резервних потужностей в існуючій структурі електрогенерації у поєднанні з суттєвим дисбалансом в їх регіональному розміщенні;
- зношеність значної частини енергогенеруючих потужностей та мереж постачання енергії (переважна більшість енергоблоків атомних електростанцій добігає терміну експлуатації);
- нестача обсягів власного видобування первинних енергоносіїв для задоволення потреб споживачів (до 2014 року до 90% природного газу, до 80% сирої нафти та до 98% ядерного палива імпортвалися з РФ, що ста-

вило під загрозу енергетичну безпеку країни; вжиті заходи щодо диверсифікації поставок первинних енергоносіїв наразі проблему повністю не розв'язали);

- недостатність технічно досяжного потенціалу відновлюваних джерел енергії (близько 50% загального енергоспоживання в країні) поряд із обмеженістю його використання;
- висока енергоємність виробництва;
- низька ефективність використання тепла у поєднанні з втратами при виробництві (5%) у тепломережах (12%) та в будинках (50%)¹.

Енергетичний сектор є одним із основних забруднювачів навколошнього середовища. Викиди забруднюючих речовин та парникових газів підприємствами ПЕК становлять близько 40% викидів усіх секторів економіки та 58% – від стаціонарних джерел забруднення.

Починаючи з 2012 року, виробництво електроенергії в Україні скорочується. Зокрема, в 2015 році електроенергії вироблено на 10,2% менше, ніж у 2014 році (163,3 млрд кВт·год).

Починаючи з 2014 року, відбувається зниження власного виробництва первинних енергоносіїв, зменшення їх імпорту з РФ та переорієнтація на імпорт з інших держав. При цьому затверджена Енергетична стратегія до 2030 року для задоволення потреб економічного зростання передбачає екстенсивний розвиток ПЕК, передусім шляхом будівництва нових енергетичних об'єктів (енергоблоків на атомних електростанціях, підприємств із видобутку уранових руд, виробництва ядерного палива та зберігання радіоактивних відходів, ТЕС, ГАЕС, розробки родовищ сланцевого газу та ін.).

Енергетична галузь потребує суттєвого реформування, метою якого є забезпечення інтересів споживачів шляхом встановлення адекватних механізмів ціноутворення, підключення споживачів до мереж та прозоре нарахування вартості послуг відповідно до принципів Третього енергетичного пакету. Для цього необхідно скоригувати ціни на енергоносії до економічно обґрунтованого рівня для всіх категорій споживачів, подолати непрозорість бізнесу україн-

¹ Майже 80% житлового фонду потребує повної термічної модернізації. За оцінками, впровадження заходів із енергозбереженням призведе до скорочення споживання енергії домогосподарствами на 60% (приблизно на 20 млн тонн умовного палива/рік).

ських енергетичних компаній, відкрити енергетичний ринок для європейських корпорацій на умовах справедливої конкуренції.

Розвиток енергетичної сфери та її екологізації мають враховувати положення Стратегії стало-го розвитку «Україна – 2020», «Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 року» та принципи адаптації до енергетичного й екологічного законодавства Європейського Союзу згідно з вимогами Протоколу про приєднання України до Енергетичного Співтовариства та Угоди про асоціацію з ЄС. Україна має остаточно розв'язати проблему імпортозалежності від одного постачальника та забезпечити диверсифікацію шляхів і джерел постачання первинних енергоресурсів. Це сприятиме інтеграції енергосистеми України з континентальною європейською енергосистемою.

Для досягнення цілі важливим є формування енергетичної безпеки, що передбачає кардинальне підвищення енергоефективності націо-

нального виробництва та максимально широке використання відновлюваних джерел енергії. Удосконалення енергетичної політики передбачає розроблення механізму координації міжгалузевих заходів, спрямованих на зниження питомих витрат енергетичних ресурсів на виробничих підприємствах, в об'єктах бюджетного сектору економіки та сектору послуг, у домогосподарствах.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- створення умов для зростання виробництва енергії та її доступного, надійного і сталого постачання споживачам (населення, комунальний та виробничі сектори, сектор надання послуг);
- диверсифікація імпорту первинних енергносиров;
- збільшення виробництва та використання енергії з відновлюваних джерел та впровадження програм і заходів з підвищення енергозбереження та енергоефективності секторів економіки.

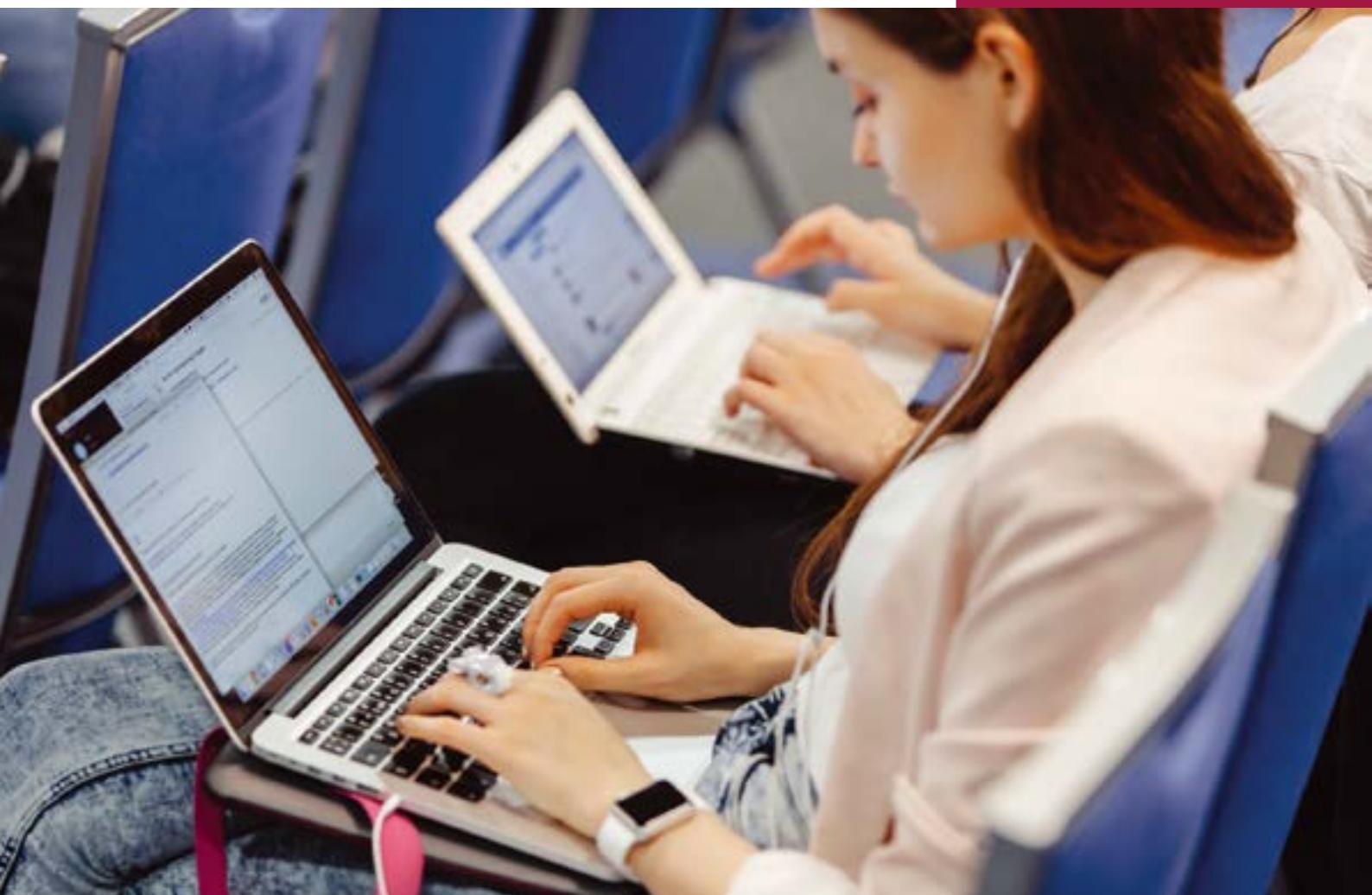

“

Формування інноваційної вісі з сучасних кластерів та стартапів, які створюватимуть нові знання та технології, забезпечить перехід України до моделі креативної економіки.

”

*Наталя Горшкова,
директор департаменту економічної стратегії
та макроекономічного прогнозування Міністерства
економічного розвитку і торгівлі України*

ціль 8

ГІДНА ПРАЦЯ
ТА ЕКОНОМІЧНЕ
ЗРОСТАННЯ

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 8.1.	<p>► Індикатор 8.1.1.</p> <p>Індекс фізичного обсягу ВВП (середньорічний), %</p> <p>► Індикатор 8.1.2.</p> <p>Частка валового нагромадження основного капіталу у ВВП, %</p> <p>► Індикатор 8.1.3.</p> <p>Частка експорту товарів з використанням у виробництві технологій високого та середньовисокого рівня в загальному обсязі експорту товарів, % (групи «Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості», «Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них», «Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання», «Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби», 90-та підгрупа групи «Прилади та апарати оптичні, фотографічні» (згідно з УКТЗЕД))</p> <p>► Індикатор 8.1.4.</p> <p>Місце України у рейтингу за Глобальним інноваційним індексом</p>
ЗАВДАННЯ 8.2.	<p>► Індикатор 8.2.1.</p> <p>Коефіцієнт віддачі основних засобів</p> <p>► Індикатор 8.2.2.</p> <p>Темп зростання продуктивності праці, %</p> <p>► Індикатор 8.2.3.</p> <p>Матеріалоємність ВВП (відношення обсягу проміжних витрат із таблиць «витрати-випуск» видів діяльності, які виробляють матеріальну продукцію, до загального обсягу ВВП)</p>
ЗАВДАННЯ 8.3.	<p>► Індикатор 8.3.1.</p> <p>Рівень зайнятості населення віком 20–64 роки, %</p>
ЗАВДАННЯ 8.4.	<p>► Індикатор 8.4.1.</p> <p>Частка молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок, у загальній чисельності осіб віком 15–24 роки, %</p>

ЗАВДАННЯ 8.5.

Сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема шляхом застосування інноваційних технологій у сфері охорони праці та промислової безпеки

► Індикатор 8.5.1.

Кількість потерпілих від нещасних випадків на виробництві, які призвели до втрати працевздатності на 1 робочий день чи більше, % до рівня 2015 року

► Індикатор 8.5.2.

Кількість загиблих від нещасних випадків на виробництві, % до рівня 2015 року

► Індикатор 8.5.3.

Частка працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці, у загальнообліковій кількості штатних працівників, %

ЗАВДАННЯ 8.6.

Створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки

► Індикатор 8.6.1.

Кількість зайнятих працівників у суб'єктів середнього та малого підприємництва, млн осіб

► Індикатор 8.6.2.

Частка доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів середнього та малого підприємництва, у % до загальної суми доданої вартості за витратами виробництва

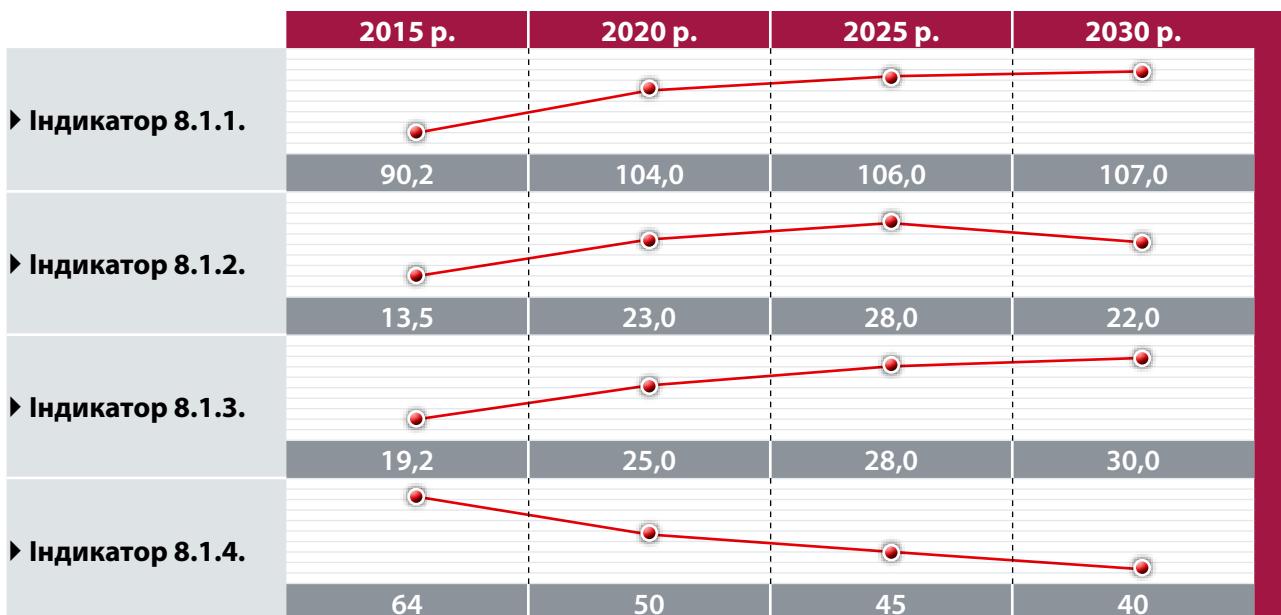
► Індикатор 8.6.3.

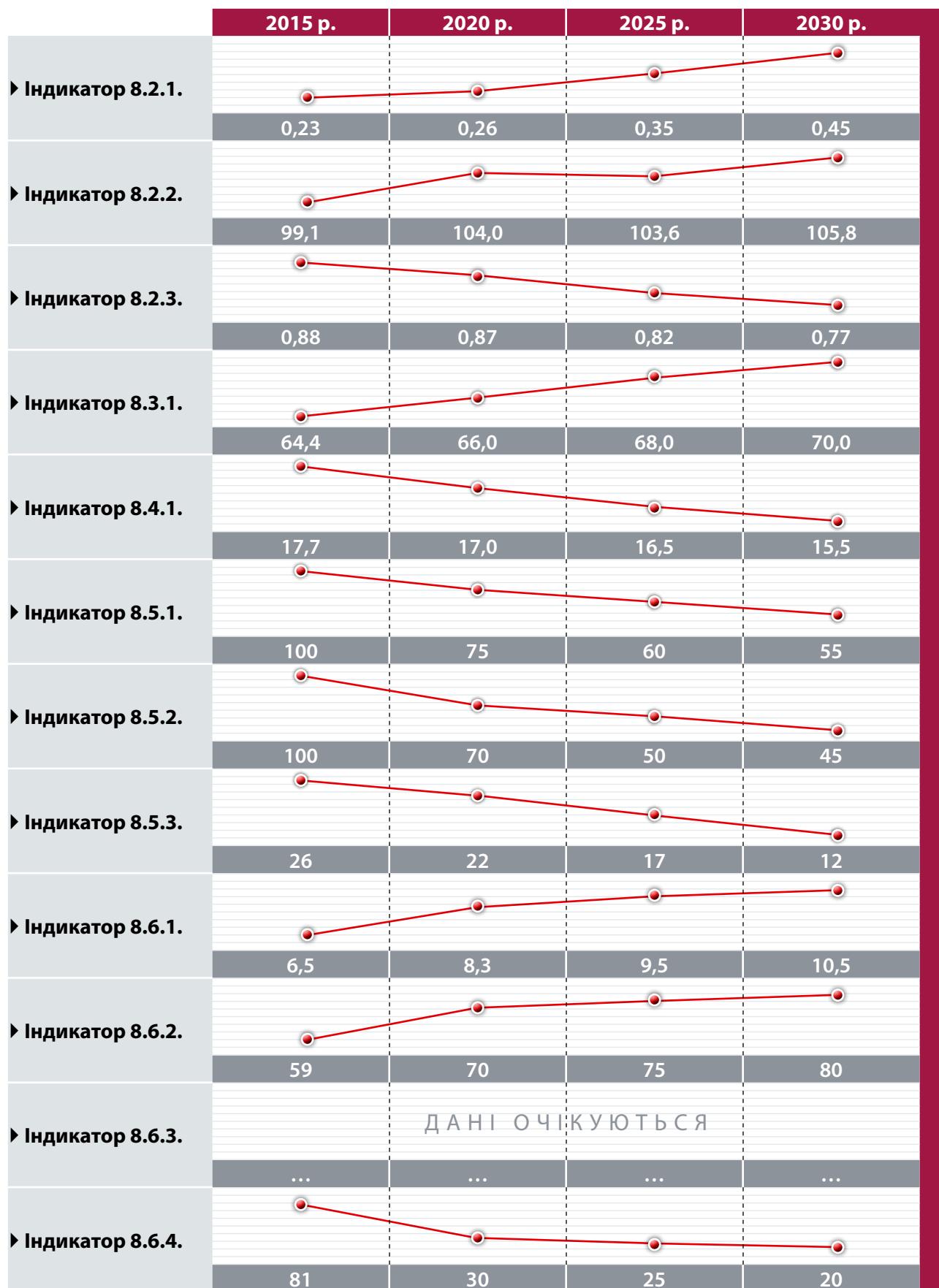
Частка малих та середніх підприємств, що мають зобов'язання за кредитом або кредитною лінією, в їх загальній кількості, %

► Індикатор 8.6.4.

Місце України у рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Україна опинилась у «пастці хронічних криз». В економіці країни протягом тривалого часу спостерігалися негативні процеси деіндустріалізації, превалювання сировинного низькотехнологічного виробництва, втрати науково-го потенціалу та відтоку професійних кадрів, збільшення морального і фізичного зносу основних засобів.

Відповідно і в структурі експорту переважають товари та послуги з низькою доданою вартістю, тоді як частка високотехнологічної продукції та послуг становить лише 5,5%. Для порівняння: за даними ЮНІДО, у технологічній структурі експорту переробної продукції світу частка високотехнологічної продукції становить 20%.

Зависокий рівень імпортозалежності спричинений нездатністю національної економіки належним чином задовольнити внутрішній попит на непродовольчі товари та енергоносії при великій ємності цього ринку та наявності внутрішнього потенціалу.

На тлі проблем обмеженого доступу до фінансових ресурсів для України характерним стало формування досить низької інвестиційної активності. Частка валового нагромадження основного капіталу у ВВП України у 2015 році була найнижчою за весь період незалежності (13,5%), що майже удвічі менше рівня окремих європейських країн. Такий рівень перешкоджає модернізації економіки, знижує фондівіддачу виробничого обладнання та не сприяє підтримці виробничого потенціалу, здатного створювати конкурентоспроможний продукт. Як наслідок, рівень енергоємності ВВП в Україні (0,28)¹ майже втричі перевищує європейський аналог (0,1), матеріалоємність ВВП (0,88¹) перевищує європейську (0,44) удвічі. У поєднанні з низькою продуктивністю праці, яка становить 17,2 тис. дол. США, або на 77,7% менше європейського рівня, це посилює процеси витіснення вітчизняних виробників із конкурентних ринків.

Водночас неефективна господарська діяльність призводить до підвищення техногенного навантаження на екологічну систему країни, а отже, до поступового знищення навколошнього природного середовища.

¹ За розрахунками Мінекономрозвитку

Існуюча ситуація не може гарантувати сталого зростання та прискореного подолання на цій основі розриву в обсягах ВВП на одну особу між Україною та найбільш розвиненими країнами.

Крім того, триваюча економічна депресія супроводжується втратою робочих місць, економічним занепадом багатьох населених пунктів, масовою трудовою міграцією економічно активного населення до інших країн.

У 2014–2016 роках всі зазначені системні негативні процеси посилились унаслідок окупації АР Крим, а також затяжного військового конфлікту на сході країни, який привів до того, що окремі райони Донецької та Луганської областей опинилися поза контролем Уряду України.

Додатковими перепонами на шляху розвитку виробничого сектору стали: ускладнення міжнародних відносин із країною – основним торговельним партнером (РФ); руйнування виробничих потужностей та транспортної інфраструктури на території військового конфлікту; втрата міжгалузевих та логістичних зв'язків у регіональному та зовнішньоекономічному просторі; недоступність енергетичної сировини (вугілля); суттєве зростання інвестиційних ризиків. Як наслідок, у 2015 році девальвація гривні перевищила 80% у середньорічному розрахунку, інфляція становила 48,7%, падіння промислового виробництва – 13%, падіння ВВП України досягло 9,8% (без урахування окупованого Криму та частини зони проведення АТО), відновилася тенденція до зростання безробіття.

За підсумками 2016 року відбулося незначне підвищення ВВП (на 2,3%) при зростанні промислового виробництва на 2,8% та уповільненні інфляції до 13,9% у середньорічному розрахунку. Але такі темпи є вкрай недостатніми.

Необхідно умовою переходу до сталого економічного зростання є реалізація стратегії активного інклюзивного розвитку, яка б могла гарантувати щорічні темпи приросту ВВП на 6–7% і, як мінімум, подвоєння обсягів виробництва. Це забезпечить відчутне підвищення рівня життя населення країни і запустить ланцюговий процес перетворень у напрямі до-

сягнення всіх інших цілей сталого розвитку. Таке зростання можливе лише за умови реалізації структурно-інноваційної моделі розвитку, інтенсивного технічного та технологічного оновлення виробництва.

Основою структурно-інноваційних перетворень мають стати:

- інноваційна вісь з пріоритетних виробництв, які будуть вітчизняними флагманами у впровадженні інноваційних технологій і навколо яких формуватимуться сучасні кластери;
- сектор стартапів, який у розвинених країнах переважно виступає провідником науково-технічного прогресу й розвитку конкурентного середовища економіки країни;
- сектор малого і середнього підприємництва, роль якого у забезпеченні зайнятості і добробуту населення є виключно важливою. Інституційна підтримка розвитку МСП сприятиме поступовому покращенню позиції України за рейтингом Doing Business щодо легкості ведення бізнесу (більше ніж на 60 пунктів у рейтингу на кінець 2030 року);
- великі експортери, завданням яких є просування вітчизняних високотехнологічних товарів на зовнішні ринки;
- інституції, що сприятимуть залученню інвестицій в Україні та створенню сприятливих умов для інвестування в українську економіку.

Досягнення цілі априорі передбачає збільшення частки валового нагромадження основного капіталу у структурі ВВП України (до 28% у 2025 році та її стабілізація на рівні 22% у 2030 році), яке надасть можливість поступово підвищити коефіцієнт інтенсивності оновлення виробничих потужностей (до 0,35 у 2030 році) та відйти від сировинно орієнтованої структури економіки. Створення імпульсів для прискореного розвитку технологій та інновацій дозволить збільшити утричі частку високотехнологічної продукції та послуг у структурі експорту за п'ятнадцять років.

На цій основі підвищення ефективності національної економіки, а саме, зменшення матеріальноємності ВВП (до 0,77 у 2030 році) та енергоємності виробництва при майже дворазовому зростанні продуктивності праці сприятиме

досягненню сталого соціально-економічного розвитку.

Основою стратегічного курсу до 2030 року має стати впровадження інноваційної моделі, модернізація інфраструктури та зростання економіки внаслідок структурної перебудови, а відтак, утвердження України як високотехнологічної держави.

Водночас період розвитку країни до 2020 має бути відновлювальним, що передбачає модернізацію промисловості, сільського господарства та інших галузей національної економіки. Необхідно також створити умови для піднесення вітчизняної науки та інноваційної сфери, що дасть змогу побудувати нову високотехнологічну економіку.

При цьому центральним об'єктом економіки держави повинна стати людина. Безпечна праця та отримувана за неї гідна заробітна плата мають задовольнити усі потреби людини з досягненням належних показників якості життя, добробуту і благополуччя.

Формування позитивних тенденцій розвитку відбудуватиметься шляхом задіяння сфери підприємництва. Збільшення кількості зайнятих з одночасним зменшенням частки неформальної зайнятості має стимулювати прискорення процесів якісних перетворень в Україні, посилення мотивації до інноваційної діяльності та технічного переоснащення виробництва з високою доданою вартістю.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- покращання умов для ведення бізнесу, в т. ч. шляхом удосконалення регуляторних умов, спрощення процедури адміністрування податків та зборів, встановлення простих і прозорих правил оподаткування, створення сприятливого інвестиційного клімату;
- запровадження інструментів стимулювання пріоритетних (не більше 5) видів економічної діяльності, які відповідають принаймні таким критеріям: мають високу додану вартість, експортний потенціал та є інноваційними;
- створення стимулів для активізації технічної модернізації та інноваційної діяльності, у т. ч. приділення особливої уваги секторам з високою доданою вартістю і працемістким секторам;

- проведення орієнтованої на розвиток політики, яка сприяє продуктивній діяльності, створенню гідних робочих місць, підприємництву, творчості й інноваційній діяльності та заохочує розвиток мікро-, малих і середніх підприємств, у т. ч. шляхом надання їм доступу до фінансових послуг;
- підвищення ефективності інноваційного розвитку регіонів, досягнення високого рівня їх економічного розвитку, що сприятиме єдності економічного простору, розширенню та поглибленню міжрегіональних економічних зв'язків, розвитку внутрішніх товарних ринків;
- створення стимулів для упровадження раціональних моделей споживання на засадах сталого розвитку та недопущення погіршення стану навколошнього середовища;
- сприяння повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх жінок і чоловіків, а також захисту трудових прав і забезпечення надійних і безпечних умов праці для всіх трудящих.

“

Стала індустріалізація України та впровадження інноваційних технологій у виробництво є необхідною передумовою стабільного зростання національної економіки та оптимізації її структури.

”

*Людмила Мусіна,
заслужений економіст України, представник Громадської ради
при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України*

ціль 9

ПРОМИСЛОВІСТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 9.1.	<p>Розвивати якісну, надійну, стальну та доступну інфраструктуру, яка базується на використанні інноваційних технологій, у т. ч. екологічно чистих видів транспорту</p>	<p>► Індикатор 9.1.1.</p> <p>Частка сільського населення, яке проживає на відстані понад 3 км від дороги з твердим покриттям, %</p> <p>► Індикатор 9.1.2.</p> <p>Обсяг перевезених вантажів, млн тонн</p> <p>► Індикатор 9.1.3.</p> <p>Кількість перевезених пасажирів, млн осіб</p> <p>► Індикатор 9.1.4.</p> <p>Ступінь зносу основних засобів за ВЕД «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність», %</p>
ЗАВДАННЯ 9.2.	<p>Забезпечити розширення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструктури</p>	<p>► Індикатор 9.2.1.</p> <p>Частка електротранспорту у внутрішньому сполученні, %</p>
ЗАВДАННЯ 9.3.	<p>Забезпечити доступність дорожньо-транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави у різних інфраструктурних проектах</p>	<p>► Індикатор 9.3.1.</p> <p>Частка транспортних засобів громадського користування, що враховують потреби людей з інвалідністю, %</p> <p>► Індикатор 9.3.2.</p> <p>Частка доріг загального користування державного значення з твердим покриттям, що відповідають нормативним вимогам, %</p> <p>► Індикатор 9.3.3.</p> <p>Частка об'єктів громадського та цивільного призначення, благоустрою, транспортної інфраструктури, дорожнього сервісу, облаштованих з урахуванням потреб інвалідів, %</p>
ЗАВДАННЯ 9.4.	<p>Сприяти прискореному розвитку високо- та середньовисокотехнологічних секторів переробної промисловості, які формуються на основі використання ланцюгів «освіта – наука – виробництво» та кластерного підходу за напрямами: розвиток інноваційної екосистеми;</p>	<p>► Індикатор 9.4.1.</p> <p>Частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств, які належать до високотехнологічного сектору переробної промисловості (зокрема, з виробництва фармацевтичних продуктів і препаратів; комп'ютерів, електронної та оптичної продукції; повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування відповідно до КВЕД) у загальній доданій вартості за витратами виробництва, %</p>

розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ); застосування ІКТ в АПК, енергетиці, транспорті та промисловості; високотехнологічне машинобудування; створення нових матеріалів; розвиток фармацевтичної та біоінженерної галузей

► Індикатор 9.4.2.

Частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств, які належать до середньовисокотехнологічного сектору переробної промисловості (зокрема, виробництва хімічної продукції; електричного устаткування; машин та устаткування; автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів; інших транспортних засобів відповідно до КВЕД), у загальній доданій вартості за витратами виробництва, %

► Індикатор 9.4.3.

Частка працівників, зайнятих на підприємствах, які належать до високо- та середньовисокотехнологічних секторів переробної промисловості (зокрема, з виробництва фармацевтичних продуктів і препаратів; хімічної продукції; машинобудування; комп’ютерів, електронної та оптичної продукції; повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування відповідно до КВЕД), у загальній кількості зайнятих працівників у промисловості, %

ЗАВДАННЯ 9.5.

Створити фінансову та інституційну системи (інноваційну інфраструктуру), що забезпечуватимуть розвиток наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок

► Індикатор 9.5.1.

Частка витрат на виконання наукових і науково-технічних робіт у ВВП, %

► Індикатор 9.5.2.

Частка реалізованої інноваційної продукції в обсязі промисловості, %

ЗАВДАННЯ 9.6.

Забезпечити доступність Інтернету, особливо у сільській місцевості

► Індикатор 9.6.1.

Рівень охоплення населення Інтернет-послугами, абонентів на 100 жителів

ЗАВДАННЯ 9.7.

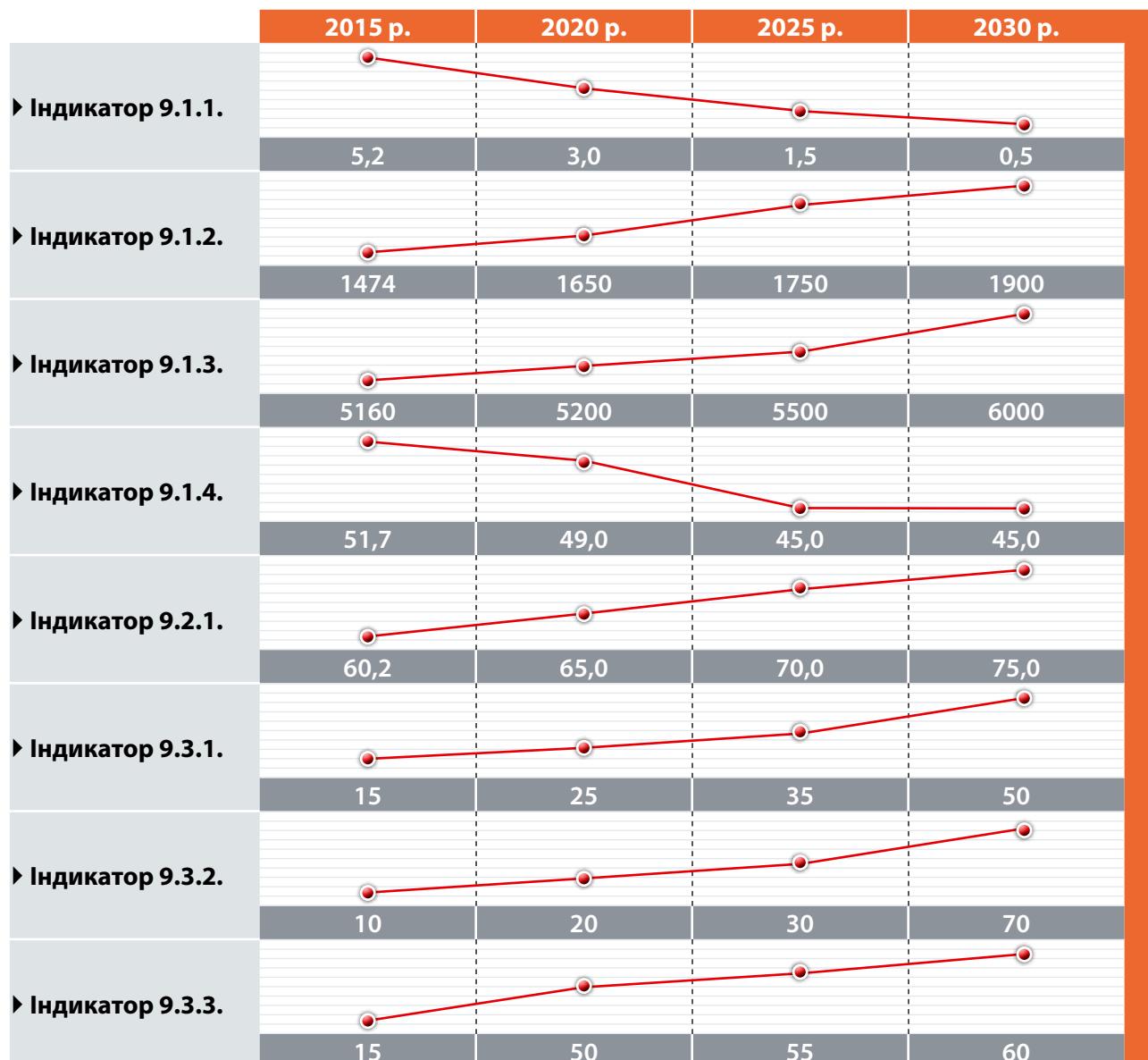
Забезпечити збільшення участі молоді у наукових дослідженнях

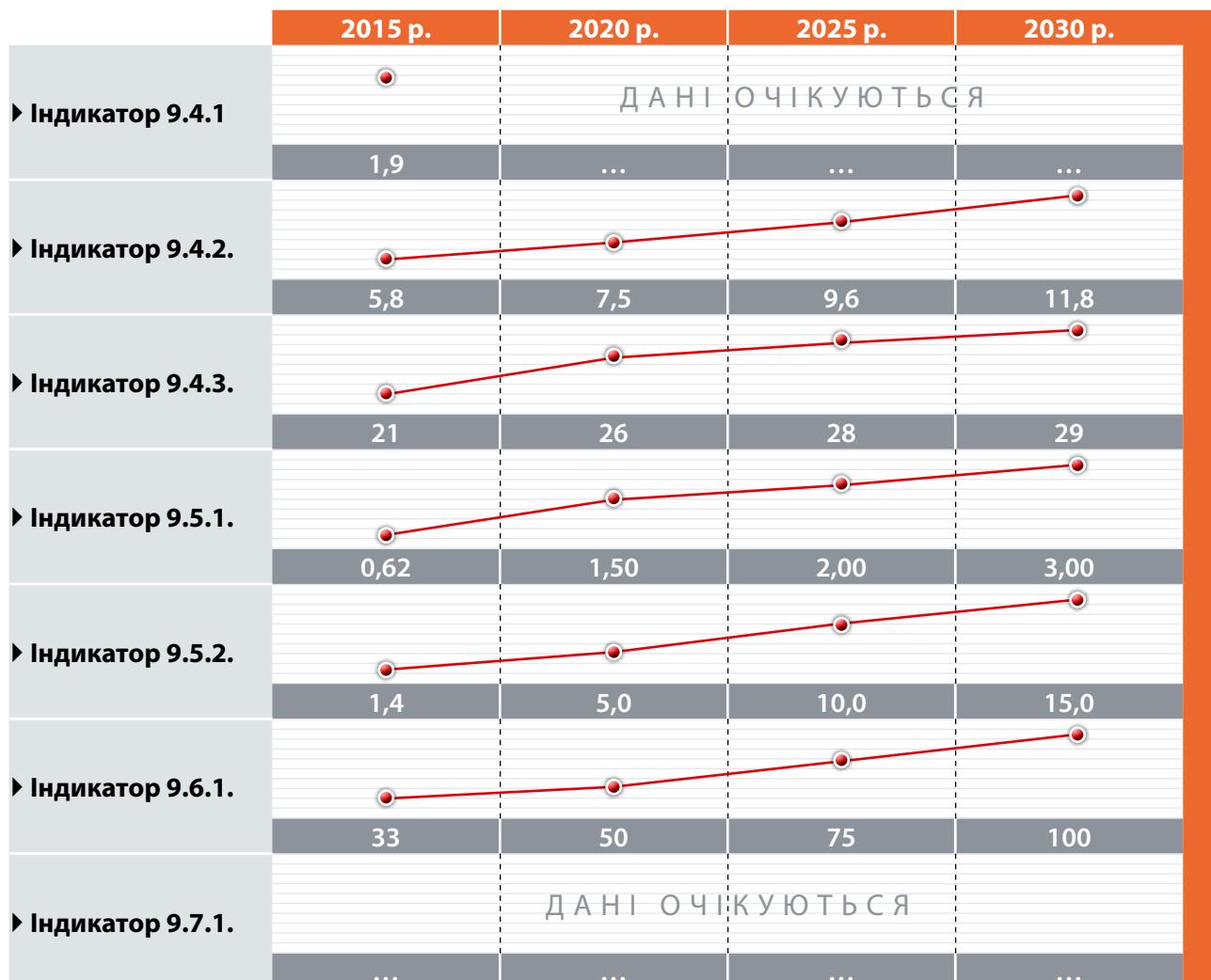
► Індикатор 9.7.1.

Частка осіб до 40 років у складі наукових працівників та викладачів ВНЗ із науковим ступенем, %

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

У 20-му столітті Україна сформувала розвинутий індустріальний комплекс, який і нині становить високу частку у структурі економіки, охоплюючи всі види виробництва промислової продукції. Проте деіндустріалізаційні процеси, які були започатковані трансформаційною кризою 1992–1994 рр. та тривають досі, призвели до руйнації значної частини виробничого потенціалу України і особливо його високотехнологічної складової. Значною мірою це було зумовлено розривом коопераційних зв'язків з іншими республіками СРСР за відсутності повного циклу виробництва у межах України. За останні два роки спад виробництва сягнув 21,8%, зокрема унаслідок воєнних дій на сході країни та зниження рівня присутності української продукції на традиційних ринках. Частка промисловості у валовій доданій вартості скоротилася з 25,6% у 2011 році до 23,3% у 2015 році.

Наразі у структурі промислового виробництва переважають сировинні виробництва третього та четвертого технологічних укладів, залежні від кон'юнктурних циклів на світових ринках, на які припадає 58% і 38% продукції відповідно. На п'ятий технологічний уклад припадає лише 4% продукції, виробництво товарів шостого технологічного укладу практично відсутнє (0,1%). Частка промислових підприємств, що займаються інноваційною діяльністю, є вкрай низькою – близько 15%. Частка реалізованої інноваційної продукції не перевищує 2%. В абсолютному вимірі показники на порядок нижчі, ніж в економічно розвинених країнах.

Частка експорту промислової продукції у валовому внутрішньому продукті становить близько 40%, однак значну частину в його структурі займає сировина.

Ключовими проблемами є високий ступінь зношеності основних засобів, застарілі технології та бізнес-моделі, надвисокі ресурсозатратність та енергоємність виробництва, нерозвинута промислова інфраструктура, зокрема використання інформаційно-комунікаційних платформ і технологій у ланцюжках створення доданої вартості продукції.

Частка переробної промисловості у структурі ВДВ у 2015 році становила 14%, у той час як для групи країн ЄС-27 цей показник перебуває на рівні 15,2%. Частка виробництв із використанням високих та середньовисоких технологій у структурі

ВДВ промисловості становить лише 19,1% проти 38,6% у країнах ЄС. Це є свідченням надто низького рівня використання новітніх технологій та їх упровадження у виробничі процеси. В умовах обмеженості фінансових ресурсів сформувався низький рівень наукової продуктивності ВВП України. Частка обсягу виконаних наукових і науково-технічних робіт у ВВП поступово зменшувалася і досягла 0,62% у 2015 році (світовий рівень – 2,17%, європейський – 2,01%). Стримуючим чинником для трансферу технологій і залучення інвестицій у високотехнологічні галузі є недосконалість сфери захисту об'єктів інтелектуальної власності та їх введення у господарський обіг.

Отже в умовах поширення п'ятого (з 2010 року – кінець фази швидкого зростання) та переходу розвинених країн до шостого технологічного циклу (2010 рік – початок розвитку технологій, з 2018 року – період широкого розповсюдження) збереження такої структури промисловості й експорту, рівня фінансування наукових і науково-технічних робіт обумовлюватиме беззадійне відставання розвитку України.

Надійна та доступна інфраструктура, що охоплює як дорожньо-транспортні, енергетичні та інформаційно-комунікаційні мережі, так і інноваційну інфраструктуру, є запорукою ефективної діяльності бізнесу та якісних умов життєдіяльності населення.

Рівень транспортного обслуговування економіки і населення України суттєво поступається показникам розвинених країн світу. Відповідно до Індексу глобальної конкурентоспроможності 2016–2017 років, за якістю інфраструктури Україна за рік опустилася на 6 позицій – з 69-го до 75-го місця серед 138 країн світу, а за якістю автомобільних доріг посіла одне з останніх місць – 134-те. Характерними ознаками стану транспортної інфраструктури є високий ступінь фізичного і морального зносу основних засобів, а також невідповідність темпів автомобілізації країни стану автомобільних доріг.

Україні незадовільним є досвід впровадження державно-приватного партнерства, низькі темпи залучення інвестицій, технічних інновацій та технологічної модернізації галузі. Непрозорою залишається система формування тарифів на природні монополії та інфраструктурні послуги, які впливають на ціноутворення в інших галузях економіки.

Визначальним фактором прискореного розвитку економіки є інформаційно-комунікаційна інфраструктура. Україна входить у Топ-3 країн Центральної та Східної Європи за обсягом IT-ринку та відповідного кадрового потенціалу. За підсумками 2015 року обсяг експорту IT-технологій, зокрема програмного забезпечення, з України склав понад 2 млрд дол. США. Висококваліфіковані IT-спеціалісти є однією з конкурентних переваг України. Однак існуюча тенденція до відтоку таких фахівців за кордон свідчить про необхідність негайних заходів щодо збереження кадрового IT-ресурсу в країні та спрямування його потенціалу на цифровізацію української промисловості, освоєння підприємствами цифрових бізнес-моделей та платформ взаємодії з клієнтами з метою підвищення результативності роботи та зміцнення конкурентних позицій на ринках.

Осучаснення інституціональної структури промисловості полягає у перетворенні її із фрагментарного на цілісний, інтегрований у глобальну економіку виробничий комплекс, що здатний до високорентабельної діяльності та саморозвитку, поєднує системно структуровані галузеві утворення, збалансовані потребами зовнішніх і внутрішнього ринків, і відповідає вимогам екологічно безпечного розвитку й ефективного використання ресурсів та енергії.

Інноваційна промислова політика має базуватися на стратегічному та галузевих довгострокових прогнозах і ураховувати найкращий світовий досвід.

Важливо вдосконалити систему наукового та освітнього забезпечення розвитку промисловості. Необхідно відродити ланку галузевої науки, що наразі майже ліквідована. Концентрація матеріальних та фінансових ресурсів на впровадженні наукових досліджень з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки дозволить збільшити до 2030 року фінансування науки за рахунок усіх джерел до 3% ВВП. Це зумовить покращення науково-технічного потенціалу промислового сектору України та підвищення ефективності виробництва в умовах високої глобальної конкуренції.

Для досягнення цілі в Україні необхідно розробити Стратегію розвитку (модернізації) промислового комплексу. Встановлення стратегічних завдань розвитку промисловості має враховувати національні та глобальні виклики (ресурс-

ні, соціальні, екологічні, інституційні тощо). Ці завдання мають базуватися на положеннях Угоди про поглиблений всеохоплюючу зону вільної торгівлі з ЄС. Стратегія має створювати умови для використання європейських програм «Розумні спеціалізації», «Європейська кластерна програма», «Горизонт 2020», «Європейська програма підтримки малого та середнього бізнесу» (COSME) та залучення додаткової підтримки за рахунок участі країни у регіональних і глобальних програмах ЄС. Формування структури нової сталої промисловості, напрямів її диверсифікації, децентралізації та кластеризації, запровадження інструментів розумних спеціалізацій та посилення ролі регіонів має відбуватися з урахуванням оцінки впливу заходів на зростання доданої вартості та зайнятості. Упровадження Стратегії має здійснюватися шляхом розроблення поетапних планів дій на основі сучасних інструментів горизонтальної та секторальної політики, диверсифікації фінансових потоків та постійного оцінювання результативності промисловості та наслідків реалізації промислової політики. Важливим чинником є інтеграція принципів ділової досконалості та управління якістю на всіх рівнях (макро-, мезо- та мікро-) для підвищення конкурентоспроможності національної економіки.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- розвиток інфраструктури ринків капіталу, зокрема оздоровлення банківської системи, яка має стати основним джерелом дешевих фінансових ресурсів; створення державних і приватних установ, що надають фінансові ресурси та знижують ризики виходу на світові ринки для малих і середніх підприємств-експортерів;
- розвиток сучасної надійної та доступної інфраструктури, включаючи інформаційно-комунікаційну, дорожньо-транспортну, енергетичну та інноваційну інфраструктуру, для підвищення ефективності діяльності бізнесу та якості життя населення;
- створення системи стимулів для підвищення ефективності використання ресурсів, ширшого застосування чистих та екологічно безпечних технологій і промислових процесів;
- створення дієвої ефективної системи захисту об'єктів інтелектуальної власності;
- поширення різних форм участі держави у реалізації інфраструктурних проектів, забезпечення проведення гнучкої тарифної політики для створення привабливих умов для бізнесу та інвесторів.

“

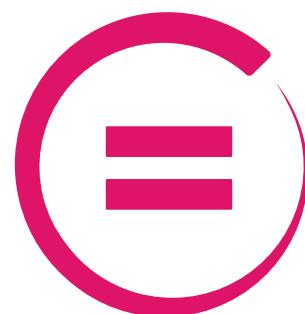
ЦСР є актуальними для кожного з нас. Вони впливатимуть на розвиток країни, на скорочення нерівності, на покращення життя кожного члена громади. ”

Галина Воляник,
директор департаменту економічного розвитку і торгівлі
Тернопільської обласної державної адміністрації

ціль 10

СКОРОЧЕННЯ НЕРІВНОСТІ

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 10.1.	► Індикатор 10.1.1.
Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40% населення	Співвідношення доходів 10% найбільш забезпечених і 40% найменш забезпечених осіб, рази
ЗАВДАННЯ 10.2.	► Індикатор 10.1.2.
Запобігати проявам дискримінації в суспільстві	Співвідношення доходів 40% найменш забезпечених і 60% більш забезпечених осіб, %
ЗАВДАННЯ 10.3.	► Індикатор 10.2.1.
Забезпечити доступність послуг соціальної сфери	Частка осіб, які повідомили про те, що в останні 12 місяців особисто стикнулися з дискримінацією або переслідуваннями на основі дискримінації, у загальній чисельності групи, %
ЗАВДАННЯ 10.3.	► Індикатор 10.3.1.
Забезпечити доступність послуг соціальної сфери	Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через незабезпеченість населеного пункту своєчасними послугами швидкої медичної допомоги, %
ЗАВДАННЯ 10.4.	► Індикатор 10.3.2.
Проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості	Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність поблизу житла медичної установи, %
ЗАВДАННЯ 10.5.	► Індикатор 10.3.3.
Провести реформу пенсійного страхування на засадах справедливості та прозорості	Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність регулярного щоденного транспортного сполучення з іншим населеним пунктом з розвиненою інфраструктурою, %
ЗАВДАННЯ 10.4.	► Індикатор 10.4.1.
Проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості	Співвідношення середньомісячної заробітної плати (доходів) десятої та першої децильних груп працівників (децильний коефіцієнт), рази
ЗАВДАННЯ 10.5.	► Індикатор 10.5.1.
Провести реформу пенсійного страхування на засадах справедливості та прозорості	Співвідношення середнього розміру пенсії та середньої заробітної плати в економіці (за наявності 35 років сплати внесків), %

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Упродовж 2004–2013 років Україна демонструвала впевнене зростання доходів всіх верств населення (у середньому на 7,2% щорічно) за відсутності виражених відмінностей між децильними групами населення. Внаслідок кризи у 2014 році реальні доходи населення знизилися на 11,5%.

Відновлення економічного зростання та забезпечення його довготривалої стійкості потребує підвищення потенціалу 40% біднішого населення. Це означає не лише зростання доходів, а й підвищення спроможності робити свій внесок у загальний економічний розвиток, забезпечення повноти участі у житті держави та місцевих громад.

Економічна нерівність провокує появу інших форм нерівності, зокрема обмежує можливості бідних верств населення брати участь у соціальному, економічному і політичному житті. Нестача доходів для задоволення базових потреб спричинює дистанціювання осіб, які потрапили у вразливе становище, від їх оточення. Факторами підвищеної вразливості до соціального відторгнення може бути місце проживання, стан здоров'я (включаючи інвалідність), вік. Найбільш вразливими є особи (домогосподарства), які за доходами потрапляють у перші чотири децильні групи. Вони перебувають у зоні підвищеного ризику соціального відторгнення та обмеженого доступу до ресурсів.

Небезпечною є незмінність складу найбідніших верств населення, що зумовлює їх самовідтворення та формує спадкоємну бідність. Саме на ці групи мають бути спрямовані такі заходи, як: обов'язкове залучення дітей до освіти та охоплення їх виховною роботою; впровадження реабілітаційних програм щодо відновлення працевздатності для дорослих; створення нових механізмів активізації отримувачів державної допомоги малозабезпеченим сім'ям; соціальний патронат неблагополучних сімей.

Економічна, політична та екологічна нерівність є результатом дискримінації окремих груп населення. За даними КМІС, найбільш поширенна дискримінація за віком – 11%, секսуальною орієнтацією – 10% та інвалідністю – 7%. Загалом 9% респондентів відчували упереджене ставлення до себе протягом останнього року, при цьому найбільшою мірою –

бідні (17%). Серед мешканців сходу України до себе упереджене ставлення відчували 11%¹. Зі зменшенням розміру поселення звужуються можливості отримання соціальних послуг, обмежується свобода вибору, знижується якість життя тощо. Сільські жителі частіше потерпають від позбавлення можливості отримати медичні, освітні та інші види послуг, які до того ж значно поступаються за якістю. Понад 50% сільських домогосподарств потерпають через відсутність закладів, які надають побутові послуги (міських домогосподарств – 6%), близько 40% – через незабезпеченість поселення послугами швидкої медичної допомоги (міських – 3%), 26% – через відсутність поблизу житла медичної установи (міських – 6%), 23% – через відсутність регулярного щоденного транспортного сполучення з іншим населеним пунктом із більш розвиненою інфраструктурою (міських – 3%), 14% – через відсутність поблизу житла об'єктів роздрібної торгівлі (міських – 3%), 5% – через відсутність поблизу житла дошкільних закладів (міських – 1,3%).

Для забезпечення рівності в українському суспільстві та зменшення дискримінаційних проявів необхідно поспільно проводити антидискримінаційну політику в усіх сферах суспільного життя, забезпечуючи гідні стандарти отримання соціальних послуг незалежно від місця проживання.

Характерною ознакою нерівності в Україні є диференціація в оплаті праці та непомірно низькі заробітки принаймні половини працюючого населення. За даними ДФС, у 2015 році заробітна плата 50% працюючих з нижчими доходами (перші п'ять децильних груп / перша медіанна група) становила лише 30% середньої заробітної плати в країні (для порівняння: у скандинавських країнах цей показник становить 70%, в ЄС – 60%, у США – 50%). Середня заробітна плата (доходи) представників десятої децильної групи (з найвищими доходами) у 13 разів перевищує середню зарплату першої медіанної групи (для порівняння: у скандинавських країнах цей показник становить 2,9 раза, в ЄС – 4,2, у США – 7,0), а зарплату (доходи) першої децильної групи – у 159 разів. Значно меншою є нерівність в оплаті праці у так званих бюджетних галузях (освіті, охороні здоров'я, культурі тощо),

¹ Всеукраїнське дослідження щодо дискримінації в Україні. КМІС. 2015 рік.

в яких основна заробітна плата встановлюється за Єдиною тарифною сіткою, а додаткові компоненти оплати праці (надбавки, підвищення, компенсації тощо) жорстко регламентовані.

За даними Держстату, гендерний розрив у середній заробітній платі чоловіків і жінок у 2015 році становив понад 25%, а у пенсіях – 30%. Серед найбільш вразливих верств населення переважають жінки, що потребує особливої уваги держави при розробленні відповідних програм та політик.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- підтримка розвитку соціального діалогу як гарантії справедливості соціально-трудових відносин;
- кардинальні зміни у політиці доходів;
- підвищення ролі оплати праці, що сприятиме усуненню надмірної нерівності та скороченню масштабів бідності працюючого населення;
- реформування системи пенсійного забезпечення;
- формування нової бюджетно-податкової політики, що забезпечить збалансований розподіл податкового навантаження на суб'єкти оподаткування;
- неухильне дотримання соціальних гарантій щодо рівного доступу до соціальних послуг;
- усунення будь-яких дискримінаційних положень із національного правового поля;
- запровадження програм створення доступного середовища для повноцінної участі людей з особливими потребами в економічному та суспільному житті.

“

ЦСР спрямовані на покращення регіональної інфраструктури та залучення додаткових інвестицій, необхідних для регіонального розвитку.

”

*Віталій Литвин,
радник глави Дніпропетровської обласної
державної адміністрації*

ціль 11

СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І ГРОМАД

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 11.1.	<p>► Індикатор 11.1.1.</p> <p>Забезпечити доступність житла</p> <p>Коефіцієнт платоспроможності позичальника, PTI (співвідношення щомісячних витрат позичальника та членів його родини на обслуговування боргу за іпотечним кредитом та сукупного обсягу щомісячних доходів), %</p> <p>► Індикатор 11.1.2.</p> <p>Частка відмов позичальникам іпотечних кредитів у загальному обсязі запитів на отримання кредитів за невідповідністю коефіцієнту платоспроможності (PTI >43%), %</p>
ЗАВДАННЯ 11.2.	<p>► Індикатор 11.2.1.</p> <p>Забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості</p> <p>Частка регіонів, що затвердили і впроваджують регіональні стратегії розвитку та плани заходів з їх реалізації, розроблені за участю громадськості, %</p>
ЗАВДАННЯ 11.3.	<p>► Індикатор 11.3.1.</p> <p>Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору</p> <p>Кількість об'єктів культурної та природної спадщини, які включені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, одиниць</p> <p>► Індикатор 11.3.2.</p> <p>Кількість пам'яток національного значення, включених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, одиниць</p> <p>► Індикатор 11.3.3.</p> <p>Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, % території країни</p>
ЗАВДАННЯ 11.4.	<p>► Індикатор 11.4.1.</p> <p>Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій</p> <p>Рівень реконструкції загальнодержавної системи централізованого оповіщення населення, %</p>

ЗАВДАННЯ 11.5.

Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, шляхом використання інноваційних технологій

► Індикатор 11.5.1.

Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року

► Індикатор 11.5.2.

Сумарний обсяг викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин від стаціонарних джерел, умовно приведений до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів, % до рівня 2015 року

► Індикатор 11.5.3.

Сумарний обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин від пересувних джерел, умовно приведений до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів, % до рівня 2015 року

► Індикатор 11.5.4.

Кількість міст, в яких середньодобові концентрації основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі перевищують середньодобові гранично допустимі концентрації, одиниць

ЗАВДАННЯ 11.6.

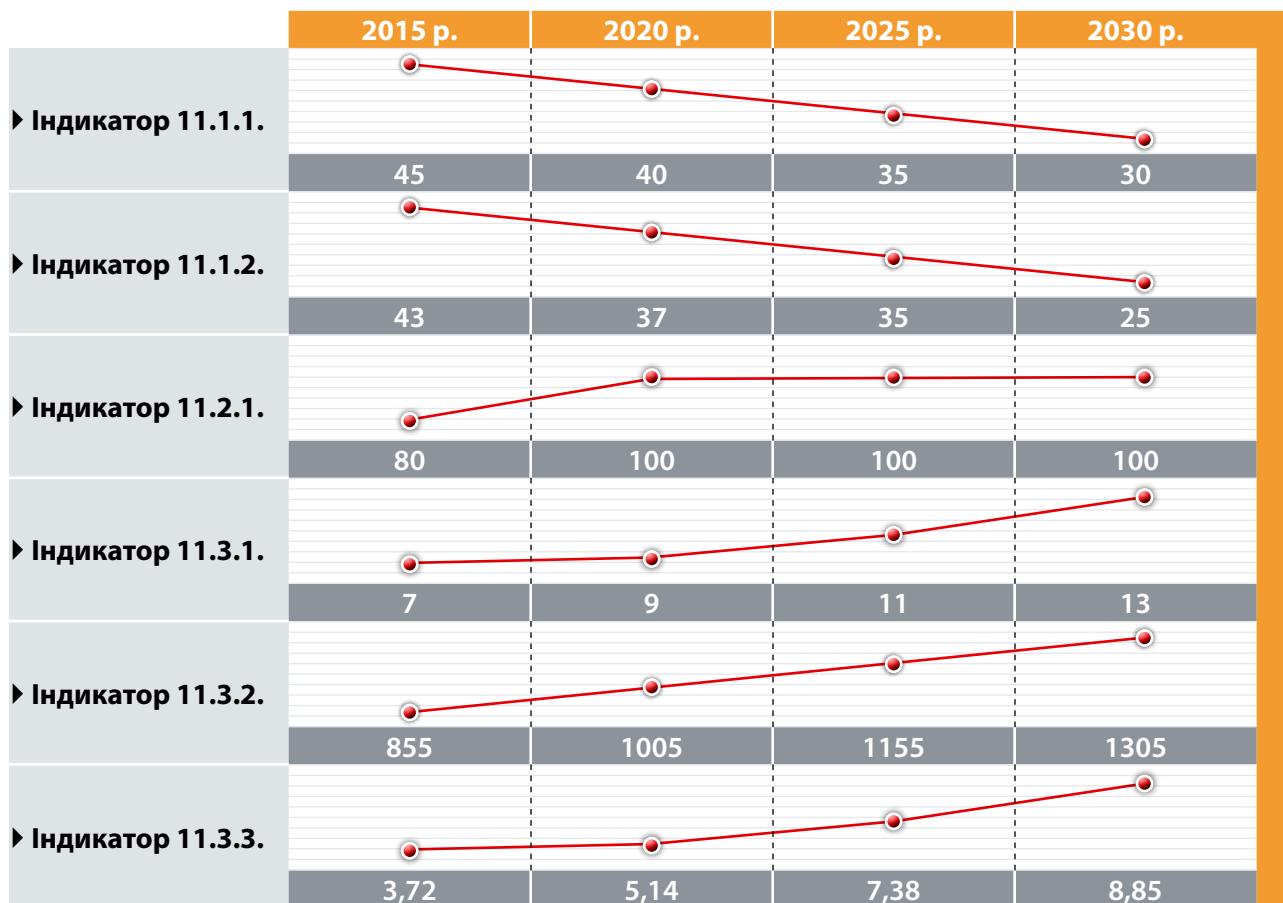
Забезпечити розробку і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції

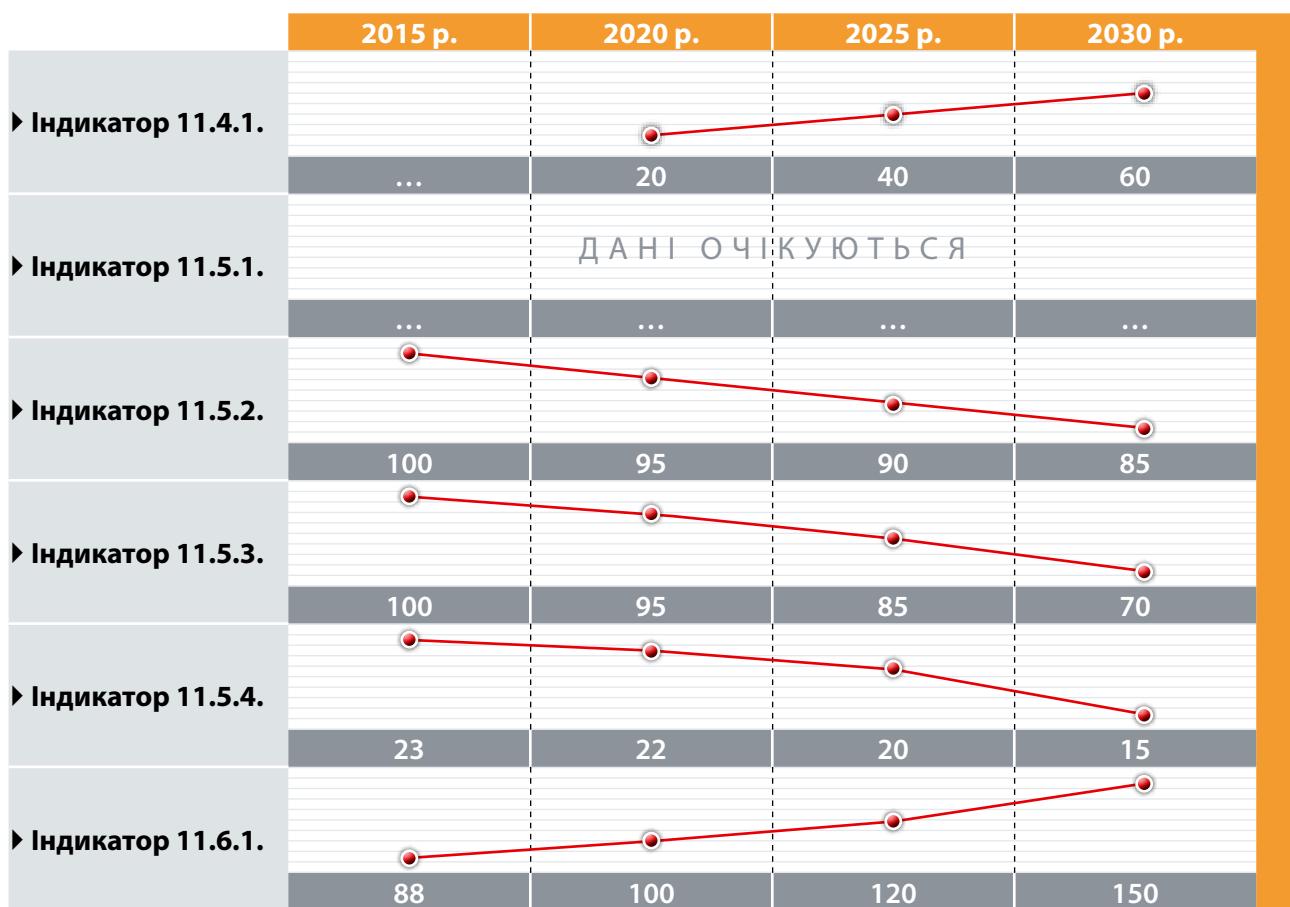
► Індикатор 11.6.1.

Кількість робочих місць у сфері туризму (середньооблікова кількість штатних працівників колективних засобів розміщування та суб'єктів туристичної діяльності України), тис. одиниць

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Загальні економічні, політичні, соціальні та демографічні тенденції, їх регіональна і локальна специфіка позначилися на ситуації в окремих поселеннях. Спад виробництва, закриття ряду підприємств, що відігравали містоутворючу роль, позбавили жителів численних невеликих міст, передусім із монофункціональною економікою, робочих місць, а місцеві бюджети – основного джерела доходів. Брак коштів спричинив занепад соціальної інфраструктури, зокрема у житлово-комунальному господарстві, руйнацію дорожньо-транспортної мережі. Багаторазово посилилася замкненість локальних ринків праці. Традиційна для України масштабна маятникова міграція (коли мешканці маленьких поселень щоденно їздять на роботу чи навчання до більш розвинених міст) поступово заміщувалася стаціонарною, і все більше населення концентрувалось у великих містах та обласних центрах. Це зумовило зростання потреби у житлі, в соціальних та побутових послугах, а відтак, і підвищення навантаження на інфраструктуру та комунікації. Поступово склалася ситуація, коли вкрай необхідно терміново вирішувати складні проблеми у сферах будівництва житла, створення та розширення зручних транспортних сполучень, інфраструктури водопостачання і водовідведення, постачання тепла та електроенергії, формування середовища культурного розвитку й оздоровлення.

Незадовільним є ступінь задоволення потреб значної маси населення в якісному житлі. Суттєвою залишається частка домогосподарств, члени яких змушені користуватися житлом недостатньої площини в застарілих, аварійних або малопридатних будинках. Інститут соціального та / або тимчасового житла не сформований, а ринок орендного житла є нерозвиненим та тінізованим.

Несприятливі умови середовища існування у містах зумовлені відсутністю системного підходу до розвитку міст через брак сучасних генеральних планів розвитку міста та недостатнє фінансування. Внаслідок відсутності системного підходу розвиток комунальної, соціальної, транспортно-шляхової, торговельної та побутової інфраструктури відбувається хаотично, що призводить до невідповідності інфраструктури міста зростаючим потребам громади.

Громадськість не має змоги брати участь у партіcipаторному плануванні простору безпосеред-

нього проживання і часто відсторонена від можливості висловити свою думку з питань облаштування місця проживання. Ця ситуація зумовлена різними причинами, серед яких найвагомішими є: незавершеність реформи децентралізації, несталі процедури залучення громадянського суспільства до процесу прийняття рішень, нестача фінансових ресурсів у громадах тощо.

Досягненням сталого розвитку на локальному рівні перш за все потребує зусиль, спрямованих на поліпшення умов проживання соціально вразливих верств населення – бідних та багатодітних сімей, осіб з інвалідністю, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, тощо. Задоволення потреб у житлі громадян із середніми доходами досягатиметься в результаті прискорення масштабів житлового будівництва, спрощення та здешевлення процедур відведення землі під будівництво, доступності кредитних ресурсів для будівництва або придбання житла та державної підтримки відповідних кредитних програм.

Житлова політика має також використовуватись як складова структурної, зокрема регіональної, політики, сприяючи мобільності робочої сили. Відповідними механізмами можуть бути формування сектору доступного орендного житла, у т. ч. такого, що перебуває у власності місцевих громад, впровадження партнерських схем будівництва чи придбання житла із залученням коштів роботодавців тощо.

Забезпеченням сталого розвитку міст, поселень та громад як сприятливих середовищ проживання вимагатиме перенесення акценту з адміністративно затверджуваних планів на стратегівання територіального розвитку з дотриманням принципів універсального дизайну, тобто для всіх жителів, у т. ч. осіб з обмеженими можливостями, жінок з дітьми, людей похилого віку тощо. Для цього необхідні партнерство, взаємоузгодженість та інклюзивна участь територіальних громад, органів місцевого самоврядування, організацій громадянського суспільства та бізнесу. Стратегії розвитку на локальному рівні мають бути сформовані з дотриманням принципів відкритості, інклюзивності та наукової обґрунтованості з одночасним впровадженням системи показників для подальшого моніторингу та громадського контролю у процесі реалізації. Фінансування реалізації завдань

стратегії за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів має відбуватися на основі затверджених рішеннями рад відповідних рівнів генеральних планів розвитку населених пунктів і територій.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- створення умов та забезпечення доступу до достатнього, безпечного і недорогого житла та основних життєвих послуг;
- розвиток надійної, безпечної та зручної транспортної та іншої інфраструктури (з дотриманням принципів універсального дизайну, тобто для осіб з обмеженими можливостями, жінок з дітьми, людей похилого віку тощо);
- розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного і сталого планування (на підставі генеральних планів) та управління за участю громадськості на принципах сталого розвитку за умови збереження наявних та визначення нових об'єктів культурної і природної спадщини;
- розвиток системи оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, а також запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, забезпечення реагування на них і подолання їх наслідків;
- мінімізація негативного впливу за будь-яким виміром (екологічний, безпековий тощо) на життя і здоров'я жителів.

“

Інституційні зміни, поряд з технологічними змінами,
є головними детермінантами соціального і економічного
розвитку.

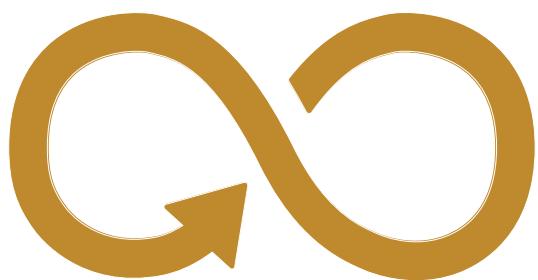
”

Дуглас Норт,
Лауреат Нобелівської премії з економіки

ціль 12

ВІДПОВІДАЛЬНЕ
СПОЖИВАННЯ
ТА ВИРОБНИЦТВО

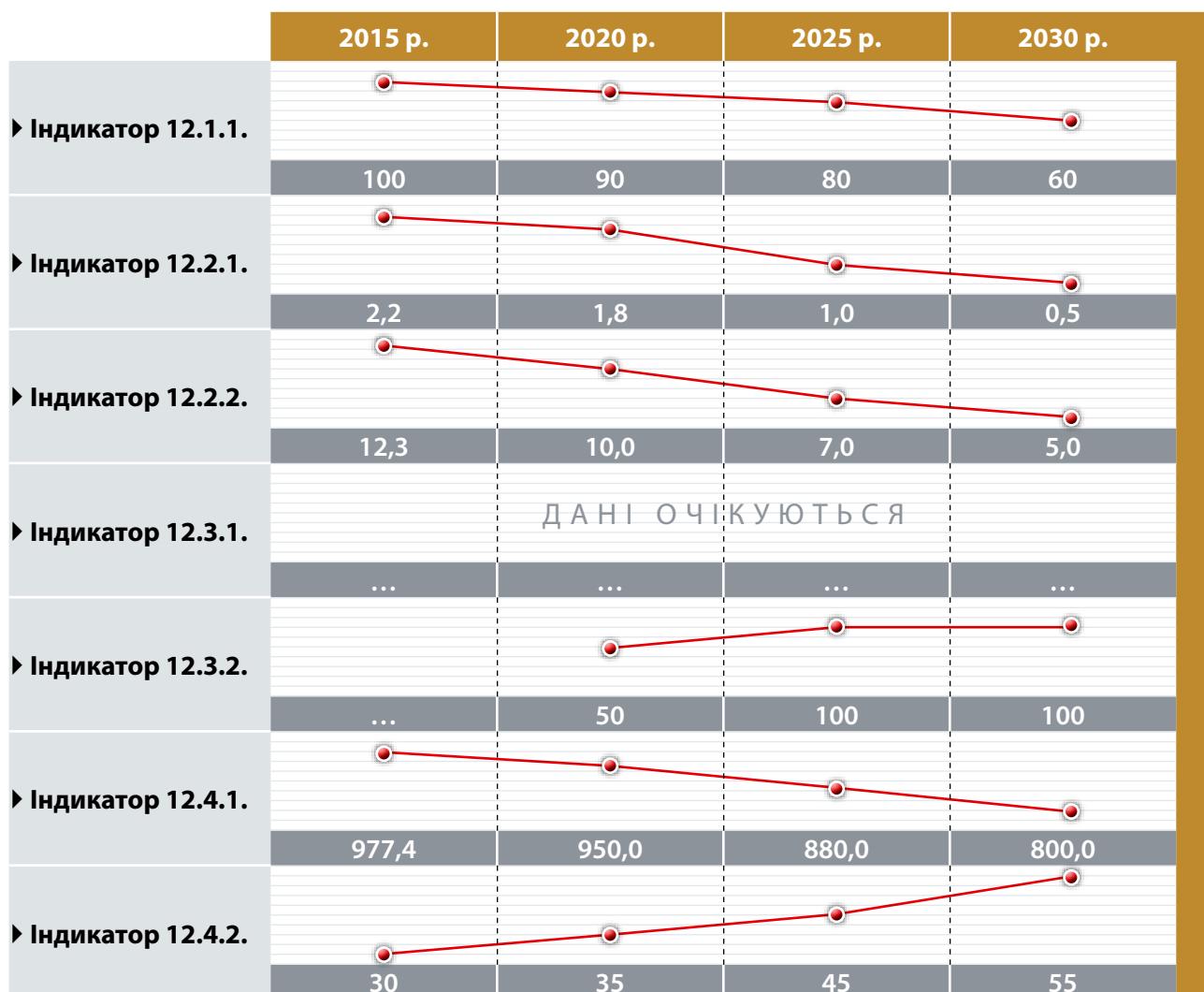

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 12.1.	► Індикатор 12.1.1. Ресурсоємність ВВП (питома вага вартості природних ресурсів в одиниці ВВП), % до рівня 2015 року
ЗАВДАННЯ 12.2.	► Індикатор 12.2.1. Частка післязбиральних втрат у загальному виробництві зернових культур, % ► Індикатор 12.2.2. Частка післязбиральних втрат у загальному виробництві овочів та баштанних культур, %
ЗАВДАННЯ 12.3.	► Індикатор 12.3.1. Кількість підприємств, що використовують небезпечні хімічні речовини і в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами, одиниць ► Індикатор 12.3.2. Частка підприємств, в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами, у загальній сукупності підприємств, що використовують небезпечні хімічні речовини, %
ЗАВДАННЯ 12.4.	► Індикатор 12.4.1. Обсяг утворених відходів усіх видів економічної діяльності на одиницю ВВП, кг на 1000 дол. США за ПКС 2011 року ► Індикатор 12.4.2. Частка спалених та утилізованих відходів у загальному обсязі утворених відходів, %

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Економічне зростання, якого всі в країні прагнуть і на яке розраховує суспільство, неминуче призведе до збільшення обсягів використання природних ресурсів і відходів споживання, що своєю чергою посилюватиме антропогенне навантаження на навколишнє природне середовище. Розуміння значущості впровадження відповідального споживання та виробництва в країні є, але збалансоване врегулювання цих питань потребує виважених і довготривалих політичних та економічних зусиль, сфокусованих як на виробництві, так і на споживанні.

У формуванні ВВП України ключову роль відіграють ресурсоємні та енергоємні галузі. Саме тому пріоритетами державної політики в цьому контексті є, по-перше, оптимізація використання природних ресурсів та зниження енергоємності, а по-друге – мінімізація негативного впливу на довкілля шляхом переходу до моделі зеленої економіки. Це передбачає поступове вилучення небезпечних хімічних речовин із процесів виробництва та життєвого циклу продуктів. Тому розбудова системи екологічного маркування продукції та стандартів управління виробничими й іншими процесами стає нагальним завданням, оскільки така система слугуватиме інструментом для впровадження більш раціональних підходів до використання природних ресурсів і хімічних речовин.

Наразі в Україні фактично відсутні механізми заохочення населення до раціонального споживання. Скоріше навпаки: ринок не лише задовольняє потреби населення у товарах і послугах, а й формує такі потреби, пропонуючи нові чи модифіковані продукти виробництва, споживча цінність яких не завжди є високою. Така практика спричинює нераціональне використання природних ресурсів і генерування значних обсягів відходів виробництва та споживання. Недосконалі практики збирання сільськогосподарської продукції, її переробки та постачання споживачам призводять до суттєвих втрат харчових продуктів.

Унаслідок того, що лише незначна частина відходів, зокрема побутових, переробляється, повторно використовується та утилізується, в Україні накопичилося понад 30 млрд тонн відходів і їх обсяги щороку збільшуються. Ця проблема є викликом національного масштабу. Домінуюча практика поводження з відхода-

ми в Україні не відповідає сучасним вимогам, оскільки не забезпечує ані скорочення обсягів утворення відходів, їх переробку та повторне використання, ані переробку значних мас вже накопичених відходів. Держава не має для цього необхідних ресурсів, а застосування санкцій за забруднення навколишнього середовища до суб'єктів виробничої діяльності є недостатнім для розв'язання проблеми. Реальний вихід полягає у перетворенні цієї проблеми на нові можливості, що потребує адекватних дій для створення умов та мотивації бізнесу. Водночас навіть активізація місцевих громад щодо запровадження роздільного збирання твердих побутових відходів (ТПВ), упорядкування полігонів твердих побутових відходів та ліквідації несанкціонованих звалищ не дасть очікуваного результату без широкого застосування сучасних технологій переробки відходів із залученням бізнесу.

Забезпечення зростаючих соціальних потреб населення України за рахунок ефективної економічної діяльності не має виходити за межі екологічної ємності довкілля. Саме моделі сталого виробництва і споживання (СВС) можуть забезпечити сталість розвитку суспільства. Основою національної політики має стати Десятирічна стратегія дій з переходу до використання моделей сталого споживання і виробництва (Pio, 2012), яка є глобальною платформою для формування потенціалу і партнерства у сфері СВС. Положення цієї Стратегії мають бути відображені або у відповідній національній стратегії, або у секторальних та регіональних стратегіях розвитку. Стратегія передбачає впровадження таких пріоритетних програм: сталий спосіб життя та освіта, сталі («зелені») державні закупівлі; інформування споживачів; розвиток сталого туризму, забезпечення сталості у сфері будівництва та експлуатації споруд; сталі продовольчі системи тощо.

Рушієм зміни підходів до поводження з відходами має стати імплементація в Україні чинних правових зasad ЄС у секторах «Управління відходами та ресурсами», «Промислове забруднення та техногенні загрози», «Зміни клімату та захист озонового шару». Заохочення реалізації інвестиційних проектів щодо впровадження сучасних технологій переробки ТПВ, у т. ч. із залученням іноземних інвестицій, на засадах державно-приватного партнерства є

важливим інструментом розв'язання проблем відходів.

Для досягнення цілі необхідно створити правові та інституційні передумови становлення в Україні зеленої економіки, що суттєво зменшить залежність економічного зростання від використання природних ресурсів і енергії. Концепція циркулярної економіки (економіки повного циклу) має слугувати підґрунтам для переосмислення ролі відходів як ресурсів. Застосування принципів та технологій більш чистого виробництва також стимулюватиме суб'єктів господарювання до змін у підходах до організації виробництва.

Важливим є посилення ролі місцевих громад у процесах досягнення цілі, що може бути реалізовано шляхом збільшення їх повноважень щодо стягнення санкцій із забруднювачів довкілля та економічного стимулювання відповідального поводження. Програми всеохоплюючого інформування, просвітництва та освітніх заходів щодо сталого споживання і виробництва сприятимуть

формуванню у населення відповідних виважених моделей поведінки і практик.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- інтеграція до національних, регіональних і секторальних стратегій та програм розвитку положень Десятирічної стратегії дій з переходу до використання сталих моделей споживання і виробництва;
- запровадження моделі циркулярної економіки, насамперед шляхом орієнтації на енергозбереження, регенеративне екологічно чисте виробництво та споживання;
- оптимізація виробничо-збутових ланцюжків продовольства з метою мінімізації втрат на всіх етапах життєвого циклу;
- обмеження використання небезпечних хімічних речовин і їх потрапляння в довкілля за рахунок запровадження міжнародних стандартів та удосконалення управління процесами життєвого циклу продуктів;
- застосування сучасних технологій і практик поводження з відходами виробництва та споживання.

“

Боротьба зі зміною клімату – це боротьба за нормальні умови життя людей. Зміна клімату стосується кожного, і всі повинні пам'ятати про це. Кожен може відчути на собі наслідки зміни клімату. Так, можна згадати про негативний вплив забрудненого повітря на стан здоров'я людей похилого віку і дітей, про стихійні лиха, які руйнують інфраструктуру, залишаючи в повній ізоляції населені пункти в різних куточках світу. У всіх цих випадках мова йде про якість життя людей.

”

Патрісія Еспіноса,
виконавчий секретар Рамкової конвенції ООН про зміну клімату

ціль 13

ПОМ'ЯКШЕННЯ НАСЛІДКІВ ЗМІНИ КЛІМАТУ

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 13.1.	► Індикатор 13.1.1.
Обмежити викиди парникових газів в економіці	Обсяг викидів парникових газів, % до рівня 1990 року

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРА

► Індикатор 13.1.1.	2015 р.	2020 р.	2025 р.	2030 р.
	...	...	...	...

ДАНІ ОЧІКУЮТЬСЯ

Людська діяльність є одним із потужних факторів кліматичних змін. При цьому найбільший внесок у такі зміни пов'язують з емісією газів, що утворюються при згоранні карбонових енергоносіїв та в інших процесах, які спричиняють парниковий ефект.

З огляду на те, що кліматичні зміни несуть загрози для довкілля і людини, в другій половині ХХ століття ООН ініціювала глобальне співробітництво світової спільноти у сфері протидії змінам клімату та адаптації до них. Законодавчою базою такого співробітництва є Рамкова Конвенція ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) та протоколи до неї. Основні зусилля, передбачені Конвенцією, спрямовані на зниження викидів парникових газів (ПГ) та їх поглинання. З 1997 року Україна стала Стороною РКЗК, а також підписала (1999 р.) та ратифікувала (2004 р.) Кіотський протокол. Україна також підписала (2015 р.) та однією з перших ратифікувала (2016 р.) Паризьку угоду, якою визначені зобов'язання країн у скороченні викидів ПГ до 2030 року та передбачені, на відміну від перших двох угод, заходи щодо адаптації до кліматичних змін.

Основні джерела викидів парникових газів в Україні зосереджені в таких чотирьох секторах економічної діяльності: 1) енергетика (розвідка та видобуток первинних джерел енергії; переробка первинних джерел енергії у більш придатні для використання форми; транспортування, стаціонарне та мобільне використання палива); 2) промисловість; 3) сільське господарство, лісове господарство та інші види землекористування (викиди і поглинання CO₂ у процесах сільськогосподарської діяльності та лісокористування); 4) поводження з відходами (видалення, біологічна обробка, спалювання твердих відходів, очищенння стічних вод).

Промисловість України формує понад 20% ВВП. Економічна рецесія негативно позначається на об'ємах промислового виробництва, але позитивно впливає на довкілля, оскільки супроводжується зниженням обсягу викидів парникових газів.

Згідно з положеннями Кіотського протоколу та поправками до нього, Україна має дозволений обсяг викидів парникових газів у 2020 році

на рівні 76% від рівня 1990 року. У рамках Паризької угоди Україна визначила національний внесок зі скорочення або обмеження викидів парникових газів, що передбачає не перевищення у 2030 році 60% викидів парникових газів від рівня 1990 року. Виконання міжнародних зобов'язань залишається пріоритетом державної політики.

В Україні мають бути розроблені та затверджені Стратегія низьковуглецевого розвитку та Стратегія адаптації до зміни клімату.

7 грудня 2016 року затверджено Концепцію реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року. Політика протидії зміні клімату спрямована на мінімізацію викидів парникових газів шляхом низьковуглецевого розвитку економіки. У рамках реалізації політики адаптації до змін клімату має бути значно посилена система раннього оповіщення та реагування на небезпечні природні явища і стихійні лиха, прямо чи опосередковано пов'язані з кліматичними процесами. У більш віддаленій перспективі слід передбачити впровадження заходів щодо посилення стійкості сільського господарства до погодних аномалій, змінення системи охорони здоров'я та соціального захисту населення тощо.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- зниження викидів парникових газів, що передбачено міжнародними зобов'язаннями України. Таке зниження досягається як безпосередньо (зокрема, шляхом підвищення енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії), так і опосередковано (наприклад, шляхом активізації механізмів поглинання ПГ). У цьому контексті завдання Цілі 13 кореспонduють із завданнями Цілі 7 (що передбачають розвиток низьковуглецевої енергетики) та Цілі 15 (в рамках якої передбачено розширення лісових площ держави);
- інформування громадськості про наслідки зміни клімату, фактори впливу на клімат, механізми і практики протидії та адаптації; упровадження відповідних освітніх програм на всіх рівнях формальної та неформальної освіти.

Наслідки зміни клімату стосуються кожного, незважаючи на те, відчуваємо ми це чи ні.

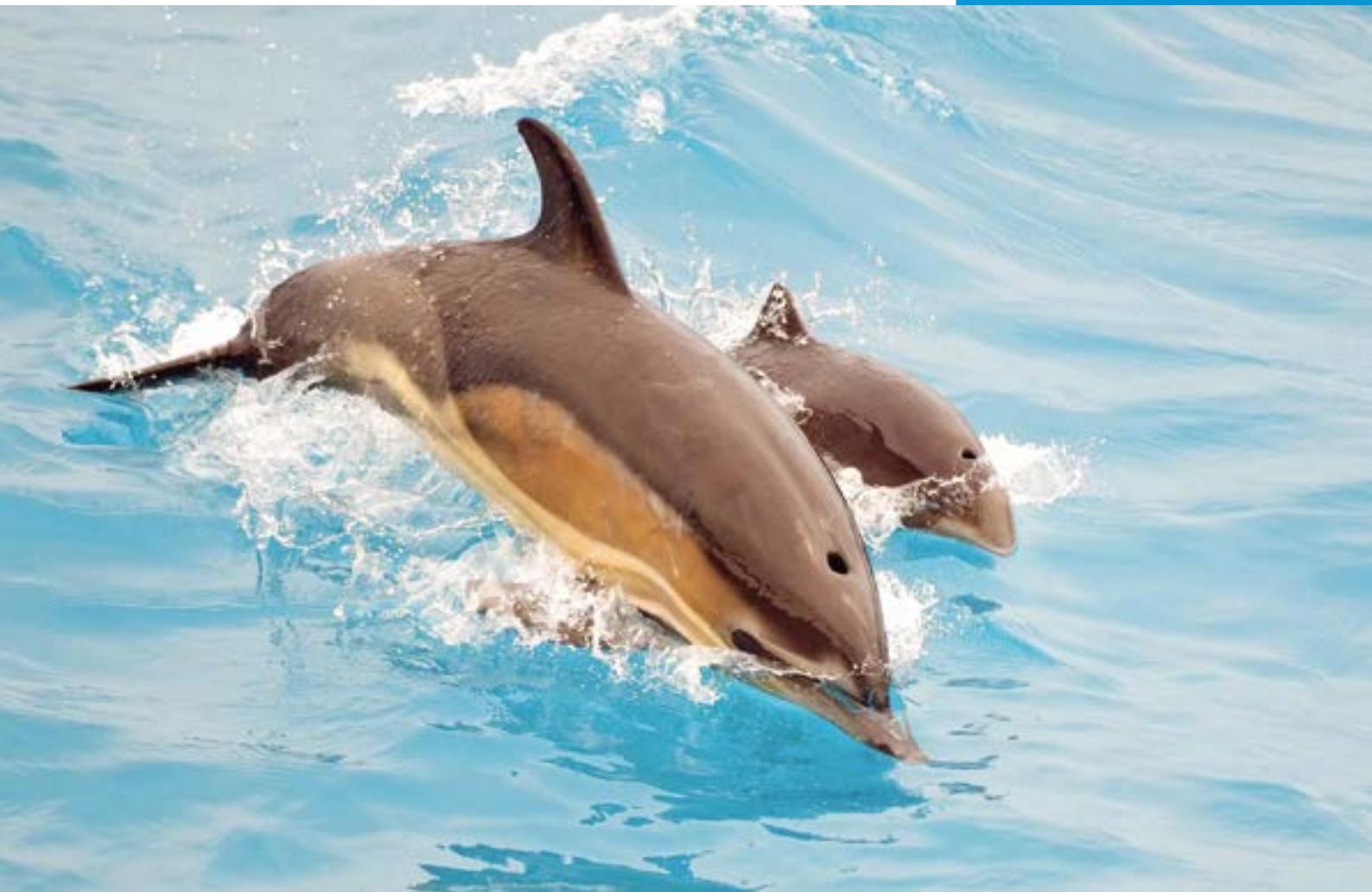

“

Стале природокористування та мінімізація забруднення довкілля Чорного та Азовського морів мають суттєво покращити якість життя населення країни.

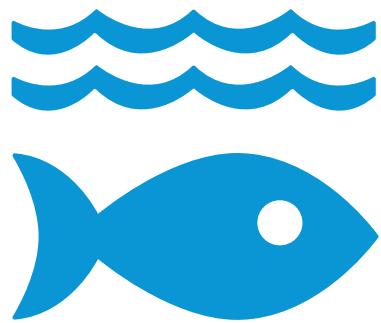
”

*Віктор Карамушка,
заслужений професор кафедри екології факультету природничих наук
Національного університету «Києво-Могилянська Академія»*

ціль 14

ЗБЕРЕЖЕННЯ МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ

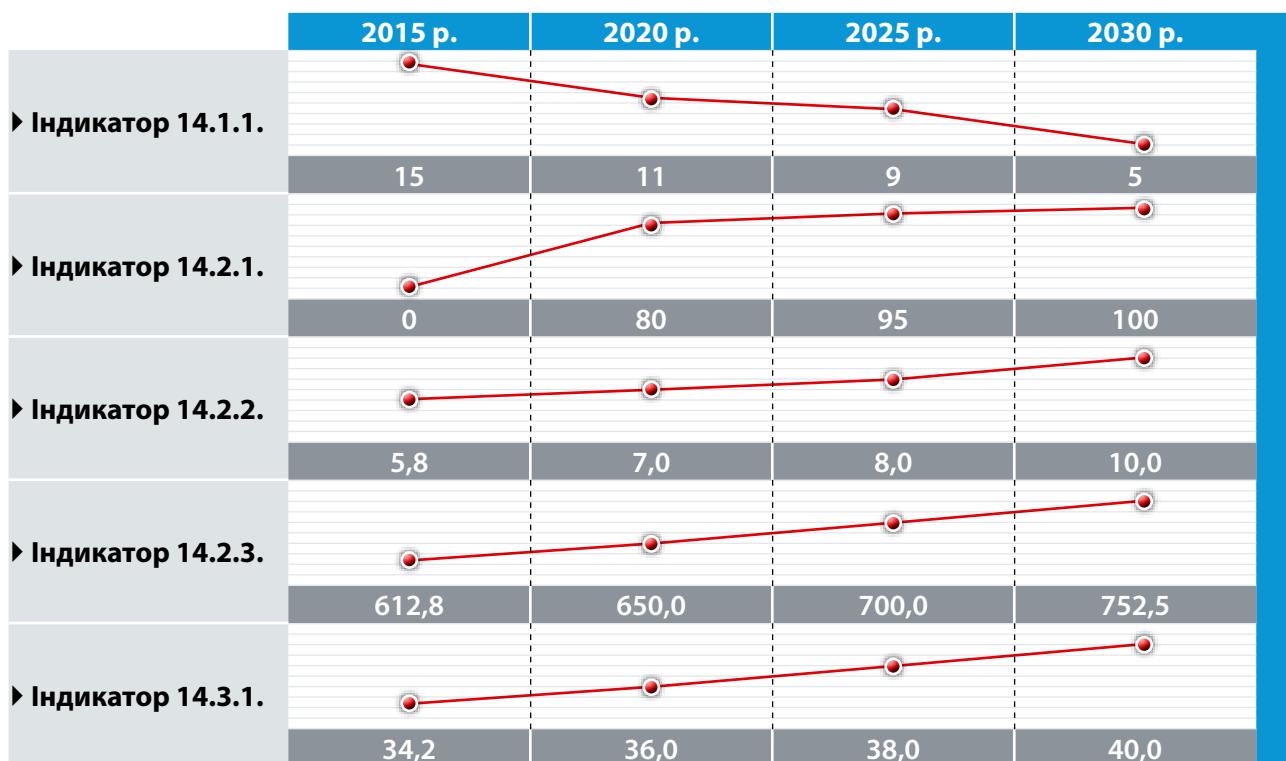

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 14.1.	► Індикатор 14.1.1. Частка скидів забруднених стічних вод у загальному обсязі скидів до морського середовища, %
ЗАВДАННЯ 14.2.	<p>► Індикатор 14.2.1. Частка адміністративно-територіальних одиниць (районів), де запроваджено Інтегроване управління прибережними територіями, %</p> <p>► Індикатор 14.2.2. Площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду приморських областей, % від території приморських областей</p> <p>► Індикатор 14.2.3. Площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду в акваторії Чорного та Азовського морів, тис. га</p>
ЗАВДАННЯ 14.3.	► Індикатор 14.3.1. Обсяги легального добування морських біоресурсів у виключній морській зоні України, тис. тонн

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Протяжність морського узбережжя України сягає 1355 км (з урахуванням тимчасово анексованої АР Крим). Глибоководне Чорне і мілководне Азовське – унікальні моря, оскільки є внутрішніми, найбільш віддаленими від Світового океану водними об'єктами. Територія їх водозбірного басейну в кілька разів перевищує площу самих морів і повністю чи частково охоплює території 22-х держав Європи. Ці моря, колись надзвичайно продуктивні й багаті рибними ресурсами, зараз перебувають у складному стані. Незбалансована економічна діяльність у басейні Чорного моря зумовила надходження значних обсягів забруднюючих речовин, що перевищило асиміляційну ємність морської екосистеми і спричинило бурхливий розвиток згубних для морських організмів евтрофікаційних процесів.

Україна, як і інші прибережні держави Чорного моря, не завжди ощадливо використовувала і використовує його екосистемні можливості й ресурси (рибу та морепродукти). Але виснажливе природокористування стало однією з причин скорочення кормової бази, надмірного вихолощення рибних запасів, збіднення видового складу, що потребує значних зусиль для відновлення біологічної продуктивності морів. Ситуацію ускладнило проникнення до морської екосистеми чужорідних видів, які пригнічують розвиток аборигенних видів флори і фауни.

Забруднення морської екосистеми з точкових та дифузних джерел, локалізованих на суші, від офшорної діяльності, від морської навігації та через атмосферу все ще залишаються найбільшими загрозами. Попри значне скорочення масштабів надходження біогенних речовин від дифузних джерел забруднення, головним чином з річковим стоком, талими та дощовими водами, і відсутність масових евтрофікаційних явищ загрози не зникли, оскільки пожавлення економіки спричинить і зростання надходження забруднень. Портова та навігаційна діяльність, прокладання газо- і нафтопроводів, розвідка й видобування нафти і газу на морському шельфі стали додатковими факторами забруднення та посилення загроз довкіллю. Інтенсивне використання прибережних територій, де розташовані залишки вразливих природних комплексів, для будівництва та рекреаційної діяльності лише посилює антропогенне навантаження на морську і прибережну екосистеми.

Результатом забруднення морської екосистеми та незбалансованого природокористування в прибережних зонах і на морі стали втрати біологічних видів, скорочення рибних запасів, погіршення якості рекреаційних ресурсів, посилення загроз здоров'ю людей.

У 20-му столітті було створено платформу для міжнародного співробітництва з метою збереження та сталого використання ресурсів Чорного та Азовського морів. Конвенція про захист Чорного моря від забруднення (1993 р.), низка протоколів до неї та Стратегічний план дій для Чорного моря (1996 р., оновлений у 2009 р.) створили законодавчі рамки для впровадження спільних регіональних програм і проектів та залучення міжнародної технічної допомоги.

Забруднення й засмічення морського середовища та прибережних зон, незбалансоване використання морських ресурсів і відсутність інтегрованого управління природокористуванням залишаються ключовими факторами, що визначають нездовільний стан довкілля Чорного та Азовського морів. Саме тому ключовим завданням є зменшення будь-якого забруднення морського середовища і запобігання йому. Це надзвичайно масштабне завдання з огляду на перелік секторів, які причетні до цього процесу: промисловість, транспорт, сільське господарство, енергетика, туризм. Також важливим є збереження та збалансоване використання морських і прибережних екосистем з одночасним захистом як від антропогенної діяльності, так і від природних чинників. Зокрема, ратифікація та впровадження Міжнародної конвенції про контроль суднових баластних вод й осадів та управління ними 2004 року стане інструментом протидії проникненню чужорідних видів до Чорноморської екосистеми. Неврегульовані та нелегальні вилови ресурсів підривають запаси промислових риб та інших видів. Застосування заборонених засобів лову та промисли в період нересту не тільки скорочують популяції промислових риб, а й наносять шкоду морським ссавцям, що випадково стають жертвами вилову. Запровадження практики обліку вилову морських живих ресурсів та торгівля виключно за наявності супровідних документів, що підтверджують законність такого вилову, є належним національним завданням. Виконання завдання сприятиме консолідації міжнародних зусиль з метою запровадження сталих практик

рибальства та протидії незаконним і неврегульованим рибним промислам.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- розроблення та впровадження інтегрованих планів управління прибережними територіями на основі кращих національних та міжнародних практик;
- розроблення національної стратегії морської природоохоронної політики;

- запровадження програми моніторингу для оцінювання стану морів;
- підготовка програми заходів для досягнення доброго екологічного статусу морів.

Досягнення цілі має суттєво поліпшити якість життя населення приморських районів за рахунок сталого природокористування та мінімізації забруднення довкілля Чорного та Азовського морів.

“

Генеральною асамблеєю ООН період з 2011 по 2020 роки проголошено Декадою ООН з біорізноманіття. Головним завданням цієї декади є реалізація Стратегічного плану зі збереження і сталого використання біорізноманіття на 2011–2020 роки та Цільових задач Айті, схвалених під час Десятої наради Конференції сторін Конвенції про біорізноманіття (м. Нагоя, Японія, 2010 рік). Україна має зробити свій внесок у виконання цього завдання, насамперед щодо припинення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття.

”

Вячеслав Потапенко,
директор Інституту зеленої економіки, член Громадської ради
при Міністерстві екології та природних ресурсів України

ціль 15

ЗАХИСТ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ

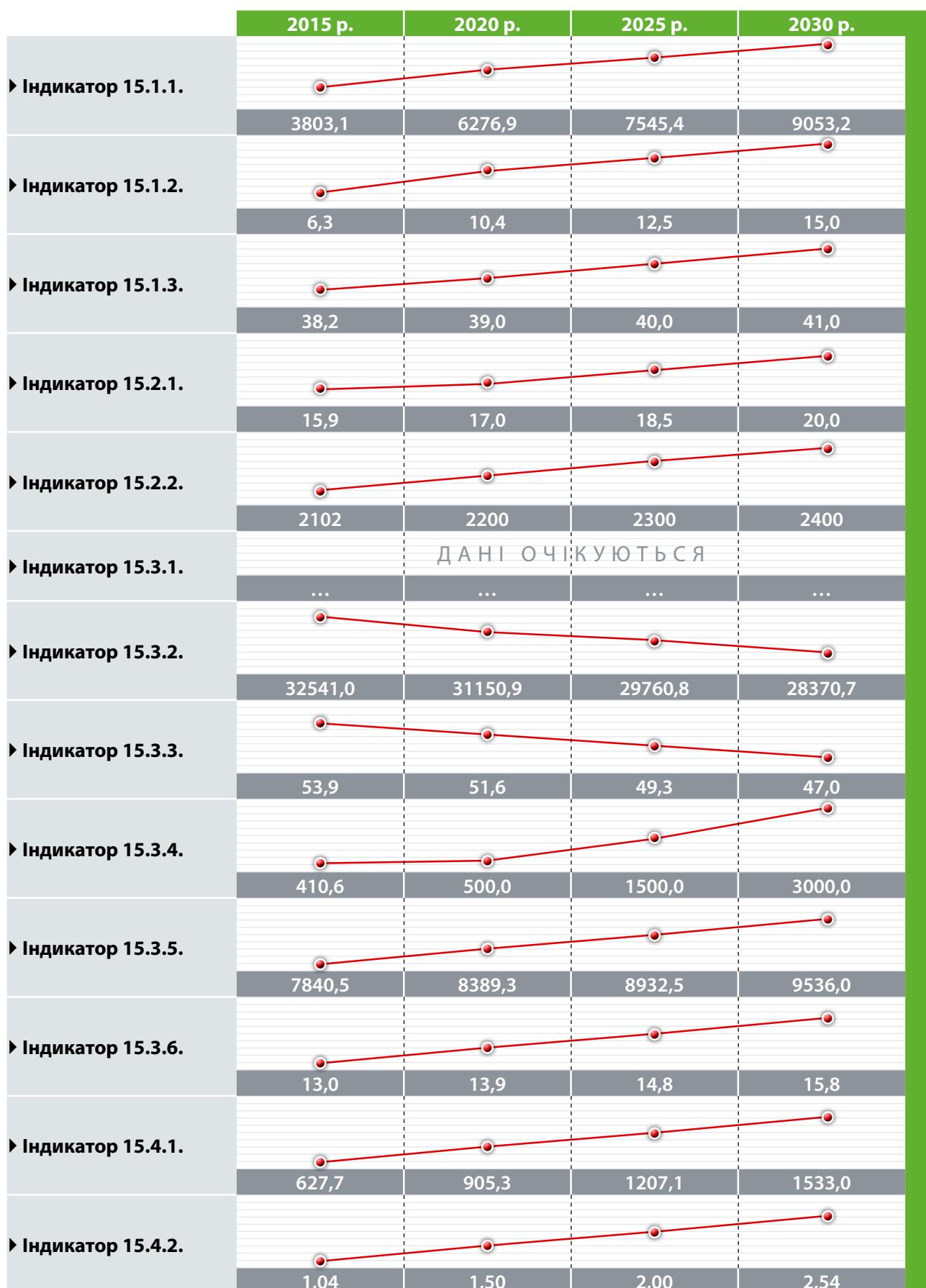

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 15.1.	<p>► Індикатор 15.1.1.</p> <p>Площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду, тис. га</p> <p>► Індикатор 15.1.2.</p> <p>Частка площи територій та об'єктів природно-заповідного фонду у загальній території країни, %</p> <p>► Індикатор 15.1.3.</p> <p>Частка площи територій національної екологічної мережі у загальній території країни, %</p>
ЗАВДАННЯ 15.2.	<p>► Індикатор 15.2.1.</p> <p>Лісистість території країни, %</p> <p>► Індикатор 15.2.2.</p> <p>Запаси деревини в лісах, млн куб. м</p>
ЗАВДАННЯ 15.3.	<p>► Індикатор 15.3.1.</p> <p>Кількість визначених та реалізованих завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель, одиниць</p> <p>► Індикатор 15.3.2.</p> <p>Площа орних земель (ріллі), тис. га</p> <p>► Індикатор 15.3.3.</p> <p>Частка площи орних земель (ріллі) у загальній території країни, %</p> <p>► Індикатор 15.3.4.</p> <p>Площа земель органічного виробництва, тис. га</p> <p>► Індикатор 15.3.5.</p> <p>Площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ), тис. га</p> <p>► Індикатор 15.3.6.</p> <p>Частка площи сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території країни, %</p>
ЗАВДАННЯ 15.4.	<p>► Індикатор 15.4.1.</p> <p>Площа територій природно-заповідного фонду в гірських регіонах, тис. га</p> <p>► Індикатор 15.4.2.</p> <p>Частка площи територій природно-заповідного фонду в гірських регіонах у загальній території країни, %</p>

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Україна має потужний потенціал екосистемного, ландшафтного та видового різноманіття. Рельєф країни формують гірські масиви (5% території), височини (25% території), рівнини та низовини (70%), які є середовищами існування живих організмів і територіями господарської діяльності людини. Рівнинна частина країни включає степову зону, лісостеп та зону хвойно-широколистих лісів. Гірські масиви переважно покриті лісами й характеризуються вертикальною зональністю. Розгалужена річкова мережа, озера та водосховища, а також акваторія Чорного та Азовського морів є середовищем водних екосистем і фактором формування клімату. Біота України нараховує понад 25 тис. видів рослин та 45 тис. видів тварин, що складає близько 35% видового та популяційного різноманіття Європи. Через територію країни проходять два основні світові маршрути міграції птахів. Місця гніздування мігруючих видів птахів, зокрема на півдні країни, мають міжнародне значення.

Господарська діяльність людини суттєво впливає на стан довкілля. На початку минулого століття 40% території країни було покрито степами. Наразі більша частина цих земель використовується для сільськогосподарської діяльності (понад 70%), а територія залишків природних степових екосистем становить 3,0–3,5% території країни. На цих територіях зосереджено 30% усіх видів флори і фауни, що перебувають під загрозою зникнення й занесених до Червоної книги України. Заплановано збільшувати площини, зайняті природними комплексами (нині близько 29% території країни), та лісовкриті площини (відповідно, близько 16%).

Земельний фонд держави становить 603549 кв. км (станом на 1 січня 2015 р.). Понад половину території країни розорано (рілля сягає 54%), а ще 13% території використовується як сіно-жаті й пасовища. Україна має багаті ґрунтові ресурси, представлені родючими чорноземами. Водночас земельний покрив потерпає від забруднення і ерозії. Водна та вітрова ерозія спричиняють до 15 тонн / га середньорічних втрат ґрунтів. Втрати гумусу та поживних речовин спостерігаються на 43% загальної площини. Значні території забруднені внаслідок господарської діяльності. Понад 57% території визначені як еродовані. Такий стан зобов’язує вживасти заходів щодо відновлення родючості ґрунтів.

Оскільки процеси деградації земель виникають і розвиваються в різних місцях, їх відновлення спрямоване на те, щоб у цілому підтримувати нейтральний загальний стан земель й запобігти подальшому погіршенню. Досягнення нейтрального рівня деградації земель стає основою земельної політики, яку пропагує Конвенція боротьби з опустелюванням.

Розвиток промисловості, сільського та водного господарства, урбанізація, видобуток корисних копалин та інші види господарювання неухильно спричиняють забруднення та фізичну трансформацію середовища існування живих організмів. Будівництво гідроелектростанцій та створення водосховищ, осушувальні роботи в Поліссі та обводнення степових територій на півдні України спричинили суттєві зміни гідрологічного режиму територій. Спостерігається скорочення популяцій, наразі деякі види постали перед загрозою зникнення. Саме тому кількість видів, занесених до Червоної книги України, зростає. У країні вживаються заходи, спрямовані на запобігання таким втратам. Ратифіковані та певною мірою виконуються положення міжнародних природоохоронних конвенцій, а деякі з них ще потребують ратифікації. Створено потужну законодавчу базу, яка, попри певні прогалини, дає достатні можливості для природоохоронної діяльності. Затверджені й виконуються відповідні державні та місцеві програми.

Одним із найдієвіших заходів збереження біорізноманіття є формування екологічної мережі, створення територій і об’єктів природно-заповідного фонду (природних та біосферних заповідників, національних природних парків тощо) та природоохоронних територій міжнародного значення. Станом на 1 січня 2017 року природно-заповідна мережа України налічувала 8246 таких територій та об’єктів, розташованих на 6,6% площині держави.

Понад 40% площині країни належать до територій екологічної мережі. Наразі заходи Загально-державної програми формування національної екологічної мережі не виконані повною мірою і залишаються актуальними. Крім того, в Україні необхідним є виконання завдань, визначених Сторонами Конвенції про біологічне різноманіття (Нагоя, Японія, 2010 рік) у Стратегічному плані з біорізноманіття на 2011–2020 роки, у тому числі щодо припинення втрат біологіч-

ного та ландшафтного різноманіття шляхом подальшого розширення територій природо-заповідного фонду та розвитку екологічної мережі, створення й забезпечення ефективного функціонування на суходолі та морській акваторії репрезентативної ефективно керованої системи природоохоронних територій, насамперед транскордонних природоохоронних територій міжнародного значення.

Земельна політика в Україні має бути виваженою та раціональною. Нагальною потребою є запровадження таких сталих практик землекористування, за яких ґрунти не виснажуються й не забруднюються, а з іншого боку, за яких одночасно відновлюються деградовані та еродовані землі. Досягнення нейтрального стану земель має стати одним із пріоритетів виконання зобов'язань, передбачених Конвенцією про боротьбу з опустелюванням. Доцільним є зміцнення національної системи забезпечення

біобезпеки. У цьому контексті важливо ратифікувати Нагойський Протокол до Конвенції про біорізноманіття у частині регулювання доступу до генетичних ресурсів, що забезпечить спільне використання вигод від їх застосування на справедливій рівні основі.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- створення на суходолі та морській акваторії репрезентативної ефективно керованої системи природоохоронних територій;
- активізація заходів щодо збереження, відновлення та сталого використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем, у тому числі степових та водно-болотних;
- розширення лісових площ та стало використання лісових ресурсів;
- охорона та стало використання земель, запобігання опустелюванню території країни;
- збереження та збалансоване використання гірських екосистем.

“

Мир має бути нашою метою та нашим дорожовказом. Все, чого ми прагнемо як спільнота людей, – гідність і надія, прогрес і процвітання – залежить від миру. Але мир залежить від нас. Намагатимемося подолати наші відмінності. Від солідарності та співчуття у нашому повсякденному житті до діалогу та поваги за наявності політичних розбіжностей. Від припинення вогню до компромісів під час перемовин для досягнення політичних рішень.

”

Антоніу Гуттерреш,
генеральний секретар ООН

ціль 16

МИР,
СПРАВЕДЛИВІСТЬ
ТА СИЛЬНІ
ІНСТИТУТИ

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 16.1.	<p>► Індикатор 16.1.1.</p> <p>Скоротити поширеність насильства</p> <p>Кількість кримінальних правопорушень за ст. 115 – 118, 121 КК України (очевидні умисні вбивства, умисні тяжкі тілесні ушкодження), у розрахунку на 100 000 осіб</p> <p>► Індикатор 16.1.2.</p> <p>Чисельність потерпілих за останні 12 місяців від фізичного насильства (умисні вбивства та замахи, згвалтування та замахи, тяжкі тілесні ушкодження), у розрахунку на 100 000 осіб</p> <p>► Індикатор 16.1.3.</p> <p>Чисельність потерпілих за останні 12 місяців від сексуального насильства, осіб</p>
ЗАВДАННЯ 16.2.	<p>► Індикатор 16.2.1.</p> <p>Збільшити виявлення постраждалих від торгівлі людьми та всіх форм експлуатації</p> <p>Чисельність потерпілих від торгівлі людьми або інших незаконних угод щодо передачі людини за кримінальними провадженнями, осіб</p> <p>► Індикатор 16.2.2.</p> <p>Чисельність «дітей вулиці», тис. осіб</p> <p>► Індикатор 16.2.3.</p> <p>Чисельність постраждалих від сексуальної експлуатації, тис. осіб</p>
ЗАВДАННЯ 16.3.	<p>► Індикатор 16.3.1.</p> <p>Підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя</p> <p>Рівень довіри громадян до суду, %</p> <p>► Індикатор 16.3.2.</p> <p>Рівень обізнаності громадян щодо права на безоплатну правову допомогу, %</p>
ЗАВДАННЯ 16.4.	<p>► Індикатор 16.4.1.</p> <p>Змінити систему запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та поширення зброї масового знищення</p> <p>Частка ризиків з високим рівнем у загальній сукупності національних ризиків у системі запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового знищення, %</p>

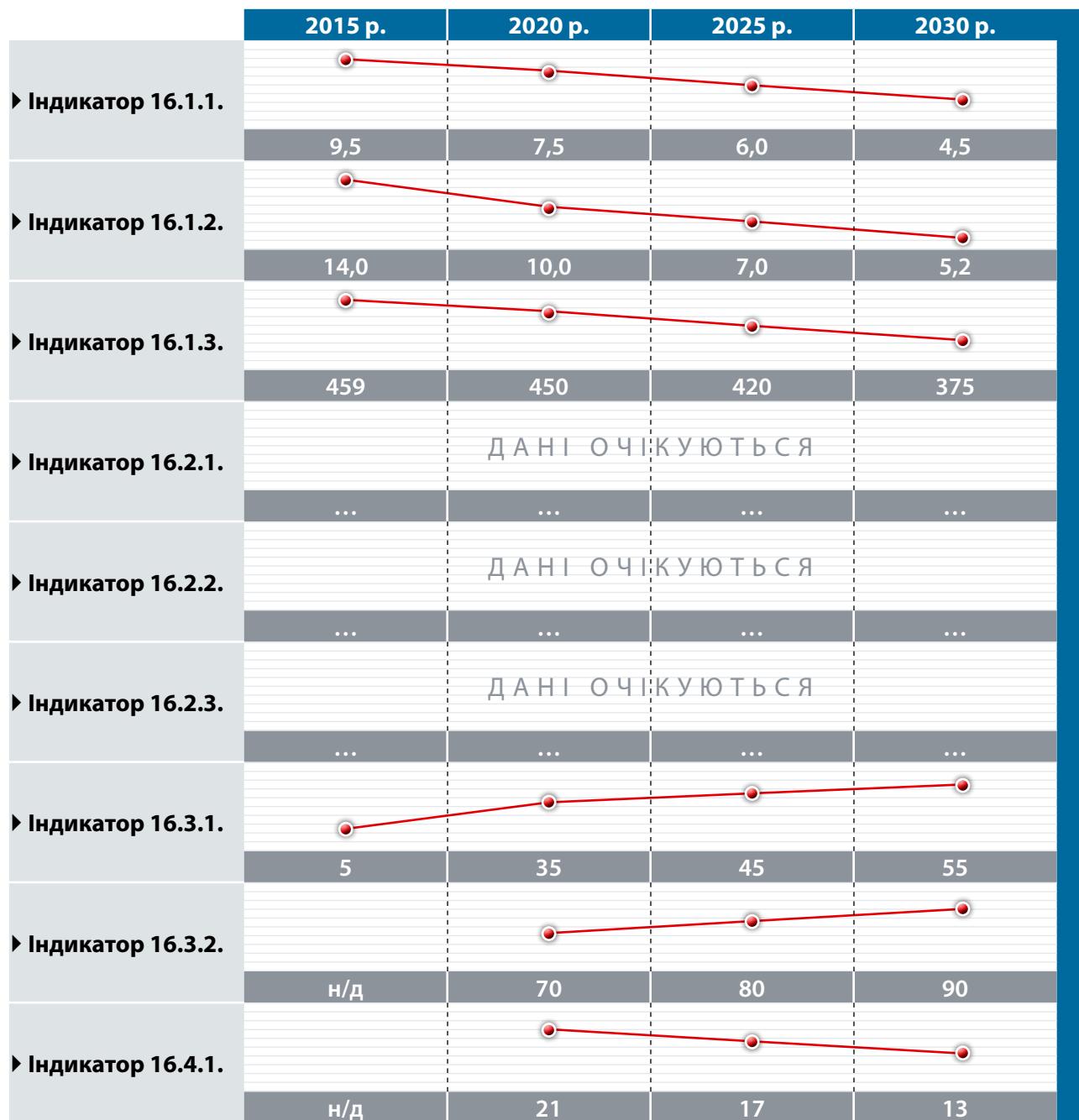

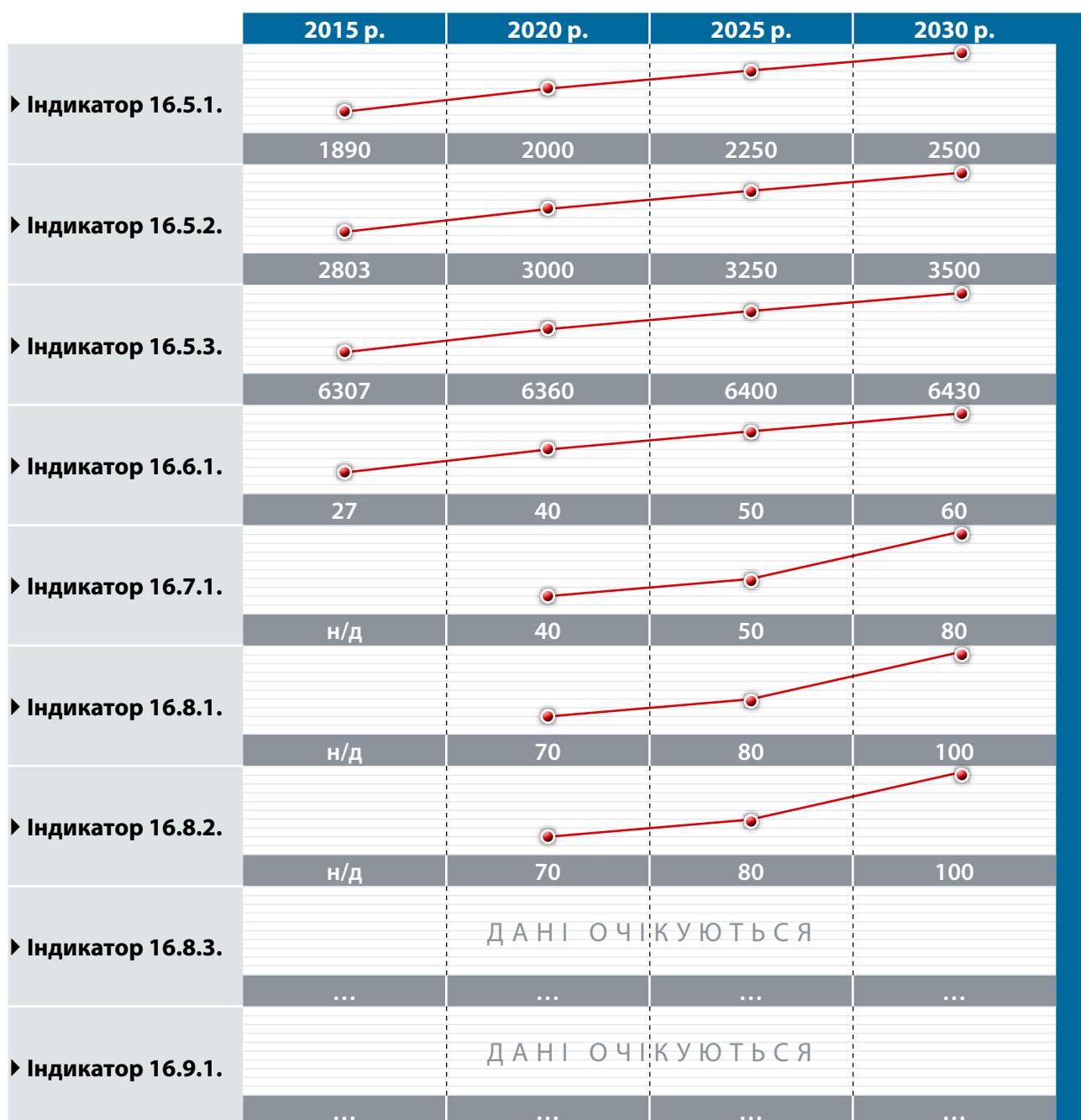
ЗАВДАННЯ 16.5.	<p>▶ Індикатор 16.5.1.</p> <p>Скоротити незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів</p> <p>Кількість вилученої зброї у населення, організованих груп та злочинних організацій, одиниць</p> <p>▶ Індикатор 16.5.2.</p> <p>Кількість вилучених боєприпасів у населення, організованих груп та злочинних організацій, одиниць</p> <p>▶ Індикатор 16.5.3.</p> <p>Кількість кримінальних правопорушень за ст. 263 КК України (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами), одиниць</p>
ЗАВДАННЯ 16.6.	<p>▶ Індикатор 16.6.1.</p> <p>Скоротити масштаби корупції</p> <p>Показник сприйняття корупції в державному секторі з боку ділових кіл та експертів</p>
ЗАВДАННЯ 16.7.	<p>▶ Індикатор 16.7.1.</p> <p>Підвищити ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування</p> <p>Частка населення, задоволеного останнім досвідом користування державними послугами, %</p>
ЗАВДАННЯ 16.8.	<p>▶ Індикатор 16.8.1.</p> <p>Відновити територію, постраждалу від конфлікту (Донбас)*</p> <p>Частка населення, задоволеного досвідом користування інфраструктурними об'єктами та рівнем надання соціальних послуг у ключових сферах у Донецькій та Луганській областях*, %</p> <p>▶ Індикатор 16.8.2.</p> <p>Частка населення, задоволеного рівнем надання послуг у сфері адміністративного управління в Донецькій та Луганській областях*, %</p> <p>▶ Індикатор 16.8.3.</p> <p>Площа розмінованої території у Донецькій та Луганській областях*, га</p>
ЗАВДАННЯ 16.9.	<p>▶ Індикатор 16.9.1.</p> <p>Зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру та громадській безпеці (конфліктне та постконфліктне врегулювання)</p> <p>Індекс соціальної єдності та примирення (SCORE)</p>

* територія східних регіонів України (на початковому етапі – Донецької та Луганської областей, крім населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження).

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Досягнення цілі щодо розбудови миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях є винятково важливим чинником розвитку країни. Від досягнення цієї цілі в Україні значною мірою залежить досягнення всіх інших Цілей Сталого Розвитку.

Високий рівень насильства у суспільстві є неприпустимим, оскільки це руйнує механізми інклюзивності розвитку, призводить до відторгнення окремих соціальних груп, падіння довіри до держави як гаранта безпеки та недоторканності особи. Зниження рівня насильства є критично необхідним для побудови миролюбного та відкритого суспільства. Насамперед має відбуватися скорочення кількості злочинів, скоених проти життя та здоров'я громадян. У цьому контексті пріоритетом є зміцнення системи охорони правопорядку в середовищах проживання та праці громадян. Не менш важливим завданням є зниження загального рівня насильства, у тому числі такого, що не підпадає під кримінальне покарання.

Значним джерелом ризиків для особистої безпеки громадян та захисту правопорядку стало різке зростання в Україні кількості зброї, спеціальних засобів та вибухових матеріалів, що потребують у незаконному обігу внаслідок захоплення збройних арсеналів у рамках протестної активності на початку 2014 року та у ході поширення збройного протистояння на сході України. Посилуються ризики застосування вогнепальної зброї та вибухівки не лише в організованій злочинній діяльності, а й при скоенні інших типів правопорушень, у т. ч. побутових. Відповідно, зростають виклики щодо оснащеності та кваліфікованості дій органів правопорядку.

Радикальне скорочення кількості зброї, спеціальних засобів та вибухових матеріалів, що потребують у незаконному обігу, є обов'язковою умовою зниження рівня насильства в країні. Необхідні комплексні підходи, спрямовані на запобігання переміщенню зброї з зони військового конфлікту, виявлення місць незаконного зберігання зброї та вибухівки, протидію використанню зброї при здійсненні кримінальних та інших правопорушень. Ураховуючи пріоритет-

ність забезпечення безпеки життя та здоров'я громадян, доцільно виробити чіткі та прозорі процедури виявлення зброї та вибухівки, особливо під час їх імовірного переміщення з зони збройного конфлікту на сході України,

Специфічними та вкрай небезпечними проявами насильства щодо особи, зокрема щодо жінок та дівчат, є різні форми експлуатації, передусім торгівля людьми, примусова праця, сексуальна експлуатація, дитяче жебракування тощо. Наявність значного прошарку людей, які опинились у складних життєвих обставинах внаслідок жорсткої та тривалої економічної кризи, а також через збройний конфлікт на сході країни, створює сприятливе середовище для поширення насильства. Позбавлені належної правової підтримки, українці стають жертвами експлуатації також за межами своєї країни.

Побудова зasad інклюзивного розвитку передбачає викорінення усіх форм експлуатації людей. Для цього необхідно подолання «інституційної пастки», в якій нерідко опиняються жертви такої експлуатації, вимушенні «добровільно» продавати себе та / або свою працю для виживання – особистого чи сімей. Виявлення усіх форм експлуатації та протидія їм засобами правоохоронних органів та організацій громадянського суспільства є важливим, але не менш значущими напрямами є розширення можливостей працевлаштування, посилення дієвості та цільового характеру соціальної допомоги, задіяння інструментів соціального залучення.

Забезпечення верховенства права, справедливе правосуддя та надання громадянам рівного доступу до правової допомоги є основою інституційної стабільності та наступності, що формуєть відносини довіри як наріжний камінь інклюзивної моделі розвитку. Низький рівень довіри до судової влади в Україні є наслідком високого рівня корумпованості цієї сфери, поширеної практики політичного тиску на суди та ухвалення політично вмотивованих рішень, низького рівня ефективності системи виконання судових рішень. За даними Gallup, у 2014 році рівень довіри до судів в Україні був найнижчим у Європі й одним із найнижчих у світі.

Завершення повномасштабної судової реформи має забезпечити відновлення довіри до правосуддя. З метою значного підвищення

ефективності виконання рішень національних та міжнародних судів необхідно сформувати професійний корпус приватних виконавців та модернізувати державну виконавчу службу, в т. ч. на засадах консолідації дій державних та приватних виконавців. Для досягнення дієвості судової влади для захисту прав громадян доцільним є напрацювання супільніх практик забезпечення справедливого судочинства.

Відповідно до зобов'язань, взятих Україною перед Радою Європи, в країні створена і діє система надання безоплатної правової допомоги, що є невід'ємною складовою забезпечення рівного доступу до правосуддя. З 1 січня 2013 року, відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», було забезпечено надання безоплатної вторинної правової допомоги всім затриманим особам, захист за призначенням у кримінальному процесі, а також засудженим, для чого було створено 27 регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Ці центри працюють цілодобово.

Упродовж 2013–2016 років захист у кримінальних провадженнях отримали понад 300 тис. осіб.

З 1 липня 2015 року було реалізовано наступний етап розвитку системи надання безоплатної правової допомоги – доступ до безоплатної вторинної правової допомоги для найменш захищених категорій громадян у цивільних та адміністративних справах. Це, насамперед, вразливі категорії осіб: малозабезпечені; інваліди; діти, які перебувають у складних життєвих умовах; учасники бойових дій, у тому числі учасники АТО; біженці; внутрішньо переміщені особи; особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань, тощо (загалом близько 8 мільйонів громадян). Створено 100 місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги таким особам по всій території України, крім тимчасово окупованої та зони проведення антитерористичної операції. Крім того, у структурі місцевих центрів було утворено 429 бюро правової допомоги, що розпочали роботу з вересня 2016 року по всій території України, забезпечуючи надання як первинної правової допомоги – правової інформації та консультацій, так і доступ до вторинної правової допомоги – представництва інтересів у суді, а також проведення правопросвітницьких заходів на рівні громад.

Однією з ключових проблем, що вимагає реагування з боку держави, є низький рівень правової культури в громадах, традиції вирішення правових питань у неправовий спосіб, що стимулює корупційні явища. Тому основні зусилля з розбудови системи надання безоплатної правової допомоги мають бути спрямовані на посилення правової спроможності громад, правоопросвітництво, а також підвищення якості надання правових послуг.

З метою виявлення національних ризиків (загроз, уразливостей, наслідків) у системі протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму і визначення елементів управління ризиками Державною службою фінансового моніторингу України координується процес проведення національної оцінки ризиків системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Національна оцінка ризиків слугуватиме інструментом, який сприятиме: затримці злочинців, їх виявленню та перехопленню доходів, що одержані злочинним шляхом; попередженню терористичних актів та терористичної діяльності через виявлення та перехоплення джерел їх фінансування; визначеню актуального впливу відмивання коштів та фінансування тероризму на суспільне життя, суспільні відносини та фінансову систему. Національна оцінка ризиків спрямована на визначення ефективних заходів з попередження та протидії актуальним загрозам.

В Україні створено Національне агентство з питань запобігання корупції, яке вживає заходи щодо виявлення, розшуку, оцінювання активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, формує і веде публічний Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт, тощо. Ефективність заходів щодо виявлення і повернення викрадених активів безпосередньо залежатиме від налагодження практичної міжнародної співпраці правоохранючих органів України, а також оперативності та кваліфікованості підготовки відповідних обґрунтувань для арешту коштів.

В Україні спостерігається високий рівень корупції, що призводить до втрати довіри населення до державних інституцій. У рейтингу за Індексом сприйняття корупції 2015 року Украї-

на посідала 130 місце зі 168 країн з показником 27¹. Процеси інституційного зміцнення протидії корупції розпочалися після ухвалення Закону України «Про запобігання корупції» (2014 р.), створення Національного агентства з питань запобігання корупції та спеціалізованого правоохоронного органу – Національного антикорупційного бюро України. Проте радикальне розв’язання проблеми корупції в Україні неможливе без усунення її фундаментальних причин, серед яких: висока корупційна ємність дозвільно-регуляторної системи; висока толерантність суспільства щодо корупції; незавершеність трансформацій у сфері надання безкоштовних соціальних послуг; домінування в наданні адміністративних послуг архаїчних закритих процедур тощо.

Приборкання корупції має відкрити шлях до суспільних та економічних перетворень на основі довіри й синергії партнерства держави та громадянського суспільства. Значне скорочення масштабів корупції в усіх формах потребує комплексних дій за чотирма напрямами: 1) зниження корупційної ємності сфери державного управління; 2) упровадження ефективного моніторингу та контролю дотримання правил щодо добросердістості особами, уповноваженими на виконання функцій держави та місцевого самоврядування; 3) запровадження ефективних механізмів виявлення, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності виборних та посадових осіб органів державної влади та місцевого самоврядування; 4) послідовне зниження толерантності суспільства до корупції.

На шляху досягнення ЦСР існують ризики, зумовлені недостатньою ефективністю діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Основними чинниками такої ситуації є: недосконалість виборчого законодавства, зокрема недотримання належної репрезентативності соціальних груп і громад та слабка відповідальність виборних осіб перед виборцями; відсутність чітких і прозорих процедур забезпечення виконання владних рішень та контролю; інституційна нерозвиненість громадянського контролю за діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування.

¹ Дані за різними країнами приводяться до шкали від 0 до 100, де 0 відповідає найвищому рівню сприйняття респондентами корупції, а 100 – найнижчому.

Основним засобом зміцнення дієвості органів державної влади та місцевого самоврядування є забезпечення повноти участі громадян в управлінні справами держави та місцевих громад. Ключовим чинником перетворень у цій сфері є зміна технологій комунікації управлінських інститутів між собою та з організаціями громадянського суспільства, що передбачає упровадження засобів оперативних міжвідомчих комунікацій, відкритого суспільного діалогу, постійного моніторингу ефективності управлінських рішень. Такі можливості, зокрема, дає впровадження електронного урядування.

Активні бойові дії викликали масштабне внутрішнє переміщення населення. Станом на 27 червня 2017 року, за даними структурних підрозділів соціального захисту населення обласних та Київської міської державних адміністрацій, обліковано 1 584 859 внутрішньо переміщених осіб (ВПО) (1 274 119 сімей) з Донбасу і Криму (більшість з яких становлять жінки з дітьми та особи похилого віку). Понад половина ВПО залишилась у Донецькій та Луганській областях, значну кількість ВПО прийняли Харківська, Запорізька, Дніпропетровська області та м. Київ. Негативні наслідки вимушенного переміщення: навантаження на об’єкти соціальної інфраструктури, зниження рівня та якості надання послуг, соціальна нестабільність тощо. Без належного врегулювання внутрішнє переміщення стає зростаючим тягарем для можливості приймаючих їх територіальних громад надавати базові послуги. Важливим завданням є покращення якості життя ВПО та забезпечення їх основних конституційних прав, сприяння інтеграції ВПО до нових спільнот. Це потребує консолідації зусиль центральних і місцевих органів влади, організацій громадянського суспільства щодо соціальної адаптації ВПО та реінтеграції до мирного життя колишніх комбатантів АТО. Важливим також є превентивна робота з питань розбудови миру та попередження потенційних конфліктів. Критично важливим є захист осіб, які зазнають утису їх прав внаслідок незаконних затримань, тримань під вартою, арештів, катувань, жорстокого поводження на непідконтрольних Уряду України окремих районах Донецької та Луганської областей та на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим. Такі випадки мають підлягати виявленню, моніторингу, а держава Україна має вживати усіх

можливих міжнародно-правових заходів для захисту прав громадян.

В Україні за ініціативи ПРООН, ЮНІСЕФ та МОМ було впроваджено вимірювання соціальної згуртованості на сході країни. Агентства ООН розробили відповідний Індекс соціальної єдності та примирення (Індекс SCORE), використовуючи методологію вимірювання цього Індексу з огляду на умови східної України. Індекс SCORE є аналітичним інструментом, який дозволяє оцінити соціальну динаміку у суспільствах, що постраждали від конфлікту, та визначити оптимальні заходи зі зміцнення соціальної єдності. Вимірювання Індексу SCORE було запроваджено у низці країн Європи, Африки та Азії. Досвід цих країн свідчить, що практика використання Індексу SCORE допомагає міжнародним та місцевим партнерам розробити рішення, які базуються на фактах і сприяють зміцненню соціальної єдності та примиренню. Дані щодо динаміки Індексу SCORE становитимуть підґрунтя для інформування органів влади на центральному, обласному та районному рівнях, агентств ООН, міжнародних організацій, громадянського суспільства, партнерів з розвитку тощо. Ці дані використовуватимуться у процесі прийняття рішень, спрямованих на зміцнення соціальної єдності та розбудову стійкого миру.

Розбудова мирного, справедливого і відкритого суспільства, забезпечення громадської безпеки та прав людини неможливі без розв'язання проблеми Криму на основі норм і принципів міжнародного права. Незаконна окупація Кримського півострова та спроба його анексії Російською Федерацією, однозначно засуджені

світовою спільнотою, підривають базові основи міжнародного правопорядку, є серйозною загрозою для міжнародного миру, стабільності й безпеки, створюють умови для системних порушень прав людини з боку окупантів влади, політичних переслідувань представників кримськотатарської і української громад. Деокупація Кримського півострова, відновлення територіальної цілісності та суверенітету України в її міжнародно визнаних кордонах, що є можливими за умови подальшої консолідації міжнародної політики невизнання анексії АР Крим і м. Севастополь та здійснення передбаченого міжнародним правом політичного й економічного тиску на державу-окупанта, є важливим фактором забезпечення сталого розвитку як України, так і регіону і світу загалом.

Досягнення цілі має базуватися на засадах стального розвитку, включеності до загального контексту реформування українського суспільства, гармонійної реінтеграції постраждалих територій та їх населення в загальноукраїнський соціально-економічний, суспільно-політичний та правовий простір.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- практична робота із відновлення та розбудови миру, досягнення соціальної справедливості;
- побудова зasad інклюзивного розвитку;
- забезпечення верховенства права;
- викорінення корупції, відбудова довіри;
- зміцнення соціальної згуртованості;
- сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства та різних форм самоорганізованої діяльності громадян, спрямованої на досягнення цілі.

“

ЦСР – це наше бачення майбутнього. Партнерство є ключовим чинником досягнення цілей, що допоможе Україні стати повноправним членом європейської спільноти.

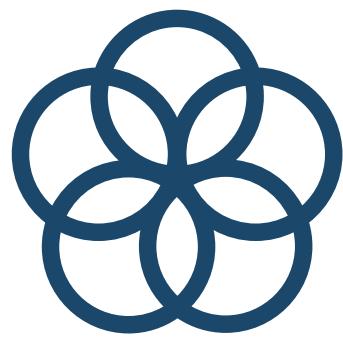
”

Яна Романюк,
член правління спілки громадських організацій
«Молодіжна Платформа», член Громадської ради
при Луцькому міському голові

ціль 17

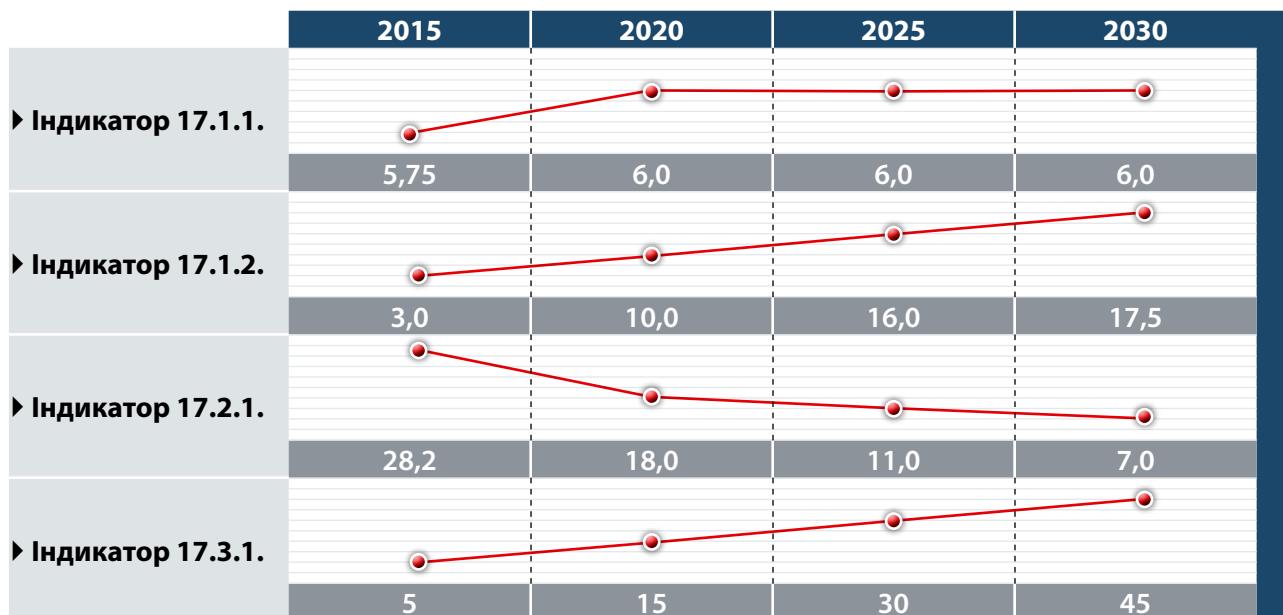
ПАРТНЕРСТВО
ЗАРАДИ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ

ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ

ЗАВДАННЯ 17.1.	► Індикатор 17.1.1.
Мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів	Співвідношення обсягу приватних грошових переказів з-за кордону із ВВП (ВРП), %
ЗАВДАННЯ 17.2.	► Індикатор 17.1.2.
Послідовно знижувати боргове навантаження на економіку	Чистий притік прямих іноземних інвестицій (за даними платіжного балансу), млрд дол. США
ЗАВДАННЯ 17.3.	► Індикатор 17.2.1.
Розвивати партнерські відносини влади і бізнесу для досягнення Цілей Сталого Розвитку	► Індикатор 17.3.1.

ЦІЛЬОВІ ЗНАЧЕННЯ ІНДИКАТОРІВ

Реалізація ЦСР в Україні є можливою за умови розв'язання проблем обмеженості ресурсного потенціалу та браку відповідних інституційних механізмів його оптимального застосування. Інвестиційні процеси в країні демонструють значну нестабільність. Схильність до інвестування залишається низькою, за даними 2015 року валове нагромадження основного капіталу становить лише 13,3% ВВП. Динаміка капітальних інвестицій суттєво залежить від коливань економічної кон'юнктури: за 2013–2015 роки вони скоротилися на третину (33%) і лише у 2016 р. почали демонструвати певне зростання. Низька інвестиційна привабливість української економіки зумовлює недостатність прямих іноземних інвестицій¹ для відновлення потенціалу національної економіки. Станом на 1 січня 2016 р. в економіку України залучено 36,1 млрд дол. США прямих іноземних інвестицій (ПІІ), або 847,2 дол. США на одну особу населення, що є найнижчим показником у Європі. До галузей реального сектору (промисловість, сільське господарство та будівництво) сумарно залучено 31,8% від загального обсягу залучених ПІІ. Нестача інвестицій приводить до їх концентрації на напрямах, які є ключовими для розвитку відповідних секторів. Натомість вкладання коштів у системні складові сталого розвитку (ресурсо-ефективність, зниження еколо-гое-мності, розбудова соціальної інфраструктури тощо) залишається слабким як у приватному, так і у державному інвестуванні.

Необхідним є проведення цілеспрямованої інвестиційної політики, яка посилюватиме мотивацію до інвестування та консолідації інвестицій на інноваційних напрямах, безпосередньо дотичних до реалізації Цілей Стального Розвитку. Для кожного з потенційних джерел капіталовкладень має бути застосовано цільовий підхід, орієнтований на інвестування та оптимізацію використання достатньо обмежених ресурсів. Важливою є корекція інвестиційних уподобань з огляду на необхідність забезпечення інноваційної спрямованості інвестицій. Зважаючи на складне фінансове становище України, важливим завданням залишається посилення взає-

¹ Дані про прямі інвестиції сформовано на підставі інформації юридичних осіб-резидентів та постійних представництв нерезидентів в Україні з урахуванням адміністративних даних Національного банку України про ринкову вартість прямих інвестицій (акцій, майна тощо) підприємств та установ.

модії з міжнародними організаціями. Доцільно удосконалити процеси моніторингу та контролю за цільовим витраченням коштів, що надходять від інституційних донорів відповідно до міжнародних принципів надання міжнародної технічної допомоги.

Перспективним є набутий Україною потенціал у сфері міжнародного партнерства на транскордонному рівні. Україна взяла участь у створенні десяти єврорегіонів, з них у шести напрацьовано успішний досвід співробітництва за такими напрямами, як розв'язання регіональних екологічних проблем, розвиток людських комунікацій (туризм, малий прикордонний рух), співпраця в науковій та освітній сферах тощо. Водночас потенціал єврорегіонального співробітництва наразі залишається невикористаним. Причинами цього є, зокрема, недостатні повноваження місцевих влад у цій сфері, низький професійний рівень управлінців як у сфері місцевого самоврядування, так з питань менеджменту залучених до співробітництва суб'єктів господарювання, а також високий рівень корупції. Слід удосконалити інституційні механізми у сфері транскордонного співробітництва в рамках єврорегіонів, що передбачає посилення їх ролі як координуючих інститутів транскордонної співпраці та розширення повноважень регіональної влади та місцевого самоврядування у здійсненні транскордонних зв'язків.

Поглиблення міжнародного співробітництва України за провідними напрямами науково-технологічного розвитку сприятиме розвитку партнерства. Це забезпечить розширення участі вітчизняних суб'єктів господарювання у міжнародній науково-виробничій кооперації на основі інформаційної та організаційної підтримки взаємних контактів наукових та науково-виробничих установ.

В Україні розроблено нормативно-правову базу державно-приватного партнерства, проте темпи його практичного застосування є незадовільними. Наявні проекти здебільшого стосуються здійснення поточних державних закупівель та не містять відчутних інвестиційних складових. Однією з основних причин такого стану справ є брак довіри до держави як ділового партнера через тривачу нестабільність державних фінансів, мінливість законодавства,

високий рівень корупції, у тому числі на рівні середньої ланки управління, яка є відповідальною за виконання проектів державно-приватного партнерства.

Наразі відсутні сталі практики партнерства інститутів державного управління та громадянського суспільства у таких сферах, як формування державної політики, її моніторинг, громадський контроль за діяльністю центральних

органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, установ з бюджетним фінансуванням тощо.

Рекомендації щодо досягнення цілі:

- утвердження партнерських зasad діяльності державних організацій та поширення державно-приватного партнерства;
- налагодження міжнародного співробітництва;
- розвиток мережевого суспільства.

Додатки

Додаток 1.
Національні завдання ЦСР

Додаток 2.
Зіставлення глобальних
завдань ЦСР із національними
завданнями

Додаток 3.
Інформаційне забезпечення
моніторингу досягнення ЦСР

ДОДАТОК 1

НАЦІОНАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ЦСР

Ціль 1. Подолання бідності

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
1.1 Скоротити в 4 рази рівень бідності, зокрема шляхом ліквідації її крайніх форм	1.1.1. Частка населення, чиї середньодушові еквівалентні сукупні витрати є нижчими за фактичний ¹ (розрахунковий) прожитковий мінімум, %	<ul style="list-style-type: none"> За віком (до 18 років, 18–34 роки, 35–59 років, понад 60 років) За статтю За наявністю дітей у домогосподарстві 	2015 – 58,3 2020 – 30,0 2025 – 20,0 2030 – 15,0	ІДСД НАНУ, Держстат
	1.1.2. Частка осіб, добове споживання яких є нижчим за 5,05 дол. США за ПКС, %		2015 – 2,2 2020 – 0,5 2025 – 0,0 2030 – 0,0	ІДСД НАНУ, Держстат
1.2 Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки	1.2.1. Частка бідних ² , які охоплені державною соціальною підтримкою, в загальній чисельності бідного населення, %	<ul style="list-style-type: none"> За віком (до 18 років, 18–34 роки, 35–59 років, понад 60 років) За статтю За наявністю дітей у домогосподарстві 	2015 – 56,3 ³ 2020 – 65,0 2025 – 75,0 2030 – 85,0	ІДСД НАНУ, Держстат
1.3 Підвищити життєстійкість соціально вразливих верств населення	1.3.1. Співвідношення рівнів бідності ⁴ домогосподарств з дітьми та домогосподарств без дітей, рази	<ul style="list-style-type: none"> За типом місцевості проживання (міська / сільська) За статтю голови домогосподарства 	2015 – 1,77 2020 – 1,60 2025 – 1,40 2030 – 1,27	ІДСД НАНУ, Держстат
	1.3.2. Частка витрат на харчування в сукупних витратах домогосподарств, %	<ul style="list-style-type: none"> За типом місцевості проживання (міська / сільська) За децильними групами⁵ 	2015 – 54,6 2020 – 50,0 2025 – 40,0 2030 – 30,0	Держстат

Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
2.1 Забезпечити доступність збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення	2.1.1. Споживання м'яса в розрахунку на одну особу, кг/рік	<ul style="list-style-type: none"> За регіонами 	2015 – 51 2020 – 61 2025 – 71 2030 – 80	Держстат, Мінагрополітики
	2.1.2. Споживання молока в розрахунку на одну особу, кг/рік	<ul style="list-style-type: none"> За регіонами 	2015 – 210 2020 – 270 2025 – 320 2030 – 380	Держстат, Мінагрополітики
	2.1.3. Споживання фруктів у розрахунку на одну особу, кг/рік	<ul style="list-style-type: none"> За регіонами 	2015 – 51 2020 – 65 2025 – 78 2030 – 90	Держстат, Мінагрополітики

¹ Фактичний (розрахунковий) прожитковий мінімум – розрахункова величина прожиткового мінімуму, отримана на основі фактичних цін на товари та послуги за конкретний період часу

² Бідні визначені як населення, чиї середньодушові еквівалентні сукупні витрати є нижчими за фактичний прожитковий мінімум

³ Дані 2014 року

⁴ Використано межу абсолютної бідності за критерієм прожиткового мінімуму: середньодушові еквівалентні сукупні витрати є нижчими за фактичний прожитковий мінімум

⁵ Визначено за середньодушовими еквівалентними загальними доходами.

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
2.2 Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій	2.2.1. Продуктивність праці в сільському господарстві, тис. доларів США на одного зайнятого 2.2.2. Індекс сільсько-господарської продукції, %	• За видами діяльності сільського господарства (рослинництво, тваринництво) • За категоріями виробників (підприємства, у т. ч. фермерські господарства, домогосподарства)	2015 – 8,7 2020 – 10,0 2025 – 12,5 2030 – 15,0 2015 – 95,2 2020 – 102,0 2025 – 102,0 2030 – 102,0	Держстат, Мінекономрозвитку
2.3 Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій	2.3.1. Індекс виробництва харчових продуктів, % 2.3.2. Частка продукції харчової промисловості та переробки сільсько-господарської сировини в експорті груп 1–24 УКТЗЕД, % 2.3.3. Частка сільсько-господарських угідь під органічним виробництвом у загальній площі сільсько-господарських угідь, %	• За видами економічної діяльності з виробництва харчових продуктів • За окремими групами Українського класифікатора товарів зовнішньоекономічної діяльності (01–24 УКТЗЕД) • За розміром (площею угідь) господарств	2015 – 87,2 2020 – 103,0 2025 – 103,0 2030 – 103,0 2015 – 38,3 2020 – 51,0 2025 – 57,0 2030 – 65,0 2015 – 1,0 2020 – 1,1 2025 – 1,3 2030 – 1,7	Держстат Держстат, ДФС, Мінагрополітики
2.4 Знизити волатильність цін на продукти харчування	2.4.1. Індекс споживчих цін на продукти харчування (середньорічний), %	• За основними групами продуктів: – хліб і хлібопродукти; – м'ясо і м'ясопродукти; – молоко; – риба та продукти з риби; – овочі; – фрукти; – цукор; – олія соняшникова; – яйця	2015 – 144,4 2020 – 105,0 2025 – 105,0 2030 – 105,0	Мінагрополітики, Федерація органічного руху України

Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
3.1 Знизити материнську смертність	3.1.1. Кількість випадків материнської смерті, на 100 000 живонароджених	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 12,0 2020 – 11,8 2025 – 11,4 2030 – 11,2	МОЗ
3.2 Мінімізувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до 5 років	3.2.1. Смертність дітей у віці до 5 років, випадків на 1000 живонароджених	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 9,3 2020 – 8,5 2025 – 7,5 2030 – 6-7	Держстат, МОЗ

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
3.3 Зупинити епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування	3.3.1. Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ, на 100 000 населення	• За статтю • За регіонами	2015 – 37,2 2020 – 30,9 2025 – 24,8 2030 – 20,6	МОЗ, Держстат
	3.3.2. Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу, на 100 000 населення		2015 – 56,0 2020 – 51,7 2025 – 45,4 2030 – 32,9	МОЗ, Держстат
3.4 Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань	3.4.1. Кількість смертей чоловіків від цереброваскулярних хвороб у віці 30–59 років, на 100 000 чоловіків відповідного віку	• За регіонами	2015 – 64,0 2020 – 56,2 2025 – 50,1 2030 – 45,0	Держстат, МОЗ
	3.4.2. Кількість смертей жінок від цереброваскулярних хвороб у віці 30–59 років, на 100 000 жінок відповідного віку	• За регіонами	2015 – 28,9 2020 – 25,5 2025 – 23,1 2030 – 22,0	Держстат, МОЗ
	3.4.3. Кількість смертей від злю-кісного новоутворення молочної залози у віці 30–59 років, на 100 000 жінок відповідного віку	• За регіонами	2015 – 26,3 2020 – 23,0 2025 – 20,0 2030 – 18,3	Держстат, МОЗ
	3.4.4. Кількість смертей від зло-якісного новоутворення шийки матки у віці 30–59 років, на 100 000 жінок відповідного віку	• За регіонами	2015 – 12,2 2020 – 10,1 2025 – 9,8 2030 – 9,5	Держстат, МОЗ
3.5 Знизити на чверть передчасну смертність населення, у тому числі за рахунок упровадження інноваційних підходів до діагностики захворювань	3.5.1. Ймовірність померти в 20–64 роки, чоловіки, %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 389 2020 – 360 2025 – 330 2030 – 290	Держстат, ІДСД НАНУ
	3.5.2. Ймовірність померти в 20–64 роки, жінки, %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 155 2020 – 150 2025 – 140 2030 – 130	Держстат, ІДСД НАНУ
3.6 Знизити рівень отримання тяжких травм і смертності внаслідок ДТП, у тому числі за рахунок використання інноваційних практик реанімування, лікування та реабілітації постраждалих унаслідок ДТП	3.6.1. Кількість смертей унаслідок транспортних нещасних випадків, на 100 000 населення		2015 – 12,6 2020 – 11,0 2025 – 11–10 2030 – 10–9	Держстат, МОЗ, Мінінфраструктурі
	3.6.2. Кількість отриманих тяжких травм унаслідок транспортних нещасних випадків/ДТП, на 100 000 населення, % до рівня 2015 року		2015 – 100 2020 – 70 2025 – 60 2030 – 50	Мінінфраструктурі
3.7 Забезпечити загальну якісну імунізацію населення з використанням інноваційних препаратів	3.7.1. Рівень охоплення імуно-профілактикою згідно з Національним календарем щеплень (відповідно до медичних показань), %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 50 2020 – 95 2025 – 95 2030 – 95–98	МОЗ
3.8 Знизити поширеність тютюнопуріння серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки тютюнопуріння	3.8.1. Частка осіб, які курять, серед жінок віком 16–29 років, %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 5,0 2020 – 4,5 2025 – 4,0 2030 – 4,0	Держстат

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
	3.8.2. Частка осіб, які курять, серед чоловіків віком 16–29 років, %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 31,4 2020 – 27,0 2025 – 23,0 2030 – 20,0	Держстат
3.9 Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я	3.9.1. Частка витрат населення у загальних видатках на охорону здоров'я, %		2015 – 45,3 ⁶ 2020 – 40,0 2025 – 35,0 2030 – 30,0	МОЗ

Ціль 4. Якісна освіта

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
4.1 Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків	4.1.1. Частка населення, задоволеного доступністю та якістю послуг шкільної освіти, %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська) • За видами освітньої підготовки (початкова, базова, повна середня)	Дані очікуються	Нове дослідження
4.2 Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей	4.2.1. Чистий показник охоплення дошкільними навчальними закладами дітей віком 5 років, %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 70,6 2020 – 80,0 2025 – 90,0 2030 – 95,0	Держстат
4.3 Забезпечити доступність професійної освіти	4.3.1. Частка домогосподарств, які потерпають через відсутність коштів для отримання членом родини будь-якої професійної освіти, %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська) • За наявністю дітей в домогосподарстві	2015 – 7,6 2020 – 7,0 2025 – 6,0 2030 – 5,0	Нове дослідження
4.4 Підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок з наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки	4.4.1. Місце України у рейтингу Global Competitiveness Report за напрямом «вища освіта» ⁷		2015 – 34 Дані очікуються	Мінекономрозвитку за даними Global Competitiveness Report
	4.4.2. Кількість університетських міст, одиниць		2015 – 7 2020 – 10 2025 – 12 2030 – 14	МОН
4.5 Збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності	4.5.1. Рівень участі дорослих та молоді у формальних та неформальних видах навчання та професійної підготовки за останні 4 тижні, % населення віком 15–70 років	• За віковими групами	2015 – 9,2 2020 – 10,0 2025 – 12,0 2030 – 14,0	Держстат
	4.5.2. Частка населення, яке повідомило, що за останні 12 місяців користувалось послугами Інтернету, %	• За віком; • За статтю; • За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 48,9 2020 – 59,0 2025 – 70,0 2030 – 80,0	Держстат

⁶ Дані 2014 року

⁷ Global Competitiveness Report

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
4.6 Ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів	4.6.1. Частка чоловіків серед шкільних учителів, %		2015 – 14,7 2020 – 17,0 2025 – 20,0 2030 – 25,0	МОН
4.7 Створити у школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів	4.7.1. Частка сільських дених загальноосвітніх навчальних закладів, що мають доступ до Інтернету, %		2015 – 81,6 2020 – 85,0 2025 – 90,0 2030 – 95,0	МОН, Держстат
	4.7.2. Частка сільських дених загальноосвітніх навчальних закладів, що мають комп’ютерні програмні засоби навчання, %		2015 – 60,5 2020 – 65,5 2025 – 70,0 2030 – 80,0	МОН, Держстат
	4.7.3. Частка дених загальноосвітніх навчальних закладів, в яких організовано інклюзивне навчання, %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	Дані очікуються	МОН, Держстат (від 2017 року)

Ціль 5. Гендерна рівність

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
5.1 Створити умови для ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат	5.1.1. Кількість нормативно-правових актів, переглянутих або прийнятих з метою забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та недопущення дискримінації щодо жінок і дівчат, одиниць		2015 – н/д 2020 – 3 2025 – 6 2030 – 9	Нове дослідження
5.2 Знизити рівень гендерно зумовленого та домашнього насильства, забезпечити ефективне запобігання його проявам та своєчасну допомогу постраждалим	5.2.1. Частка жінок віком 15–49 років, які пережили принаймні одну з форм фізичного або сексуального насильства, %		2015 – 22 ⁸ 2020 – 18 2025 – 14 2030 – 10	Нове дослідження
	5.2.2. Кількість звернень щодо насильства в сім'ї, тис.		2015 – 103,1 2020 – 108,0 2025 – 113,0 2030 – 118,0	Мінсоцполітики
5.3 Заохочувати спільну відповідальність за ведення господарства та виховання дитини	5.3.1. Співвідношення тривалості неоплачуваної домашньої роботи (ведення господарства, догляд за дітьми та іншими родичами тощо) жінок та чоловіків, %	• за статтю • за типом місцевості проживання (міська / сільська)	Дані очікуються	Нове дослідження
5.4 Забезпечити рівні можливості представництва на вищих рівнях прийняття рішень у політичному та суспільному житті	5.4.1. Частка жінок серед депутатів ВРУ, %		2015 – 12 2020 – 30 2025 – 30 2030 – 30	Держстат
	5.4.2. Частка жінок серед депутатів обласних рад та місцевих рад міст обласного значення, %		2015 – 14 2020 – 20 2025 – 30 2030 – 30	Мінсоцполітики
	5.4.3. Частка жінок серед посад вищого корпусу державної служби (посади категорії «А»), %		2016 – 16,7 2020 – 20,0 2025 – 25,0 2030 – 30,0	НАДС

⁸ UNFPA-2014

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
5.5 Розширити доступ населення до послуг з планування сім'ї та знизити рівень підліткової народжуваності	5.5.1. Рівень поточного використання сучасних методів контрацепції серед заміжніх та сексуально активних незаміжніх жінок віком 15–49 років, %		2015 – 47,8 ⁹ 2020 – 55,0 2025 – 60,0 2030 – 65,0	Нове дослідження
	5.5.2. Коефіцієнт народжуваності у віці до 20 років, на 1000 жінок віком 15–19 років	• За віком (15, 16, 17, 18, 19 років) ¹⁰ • За регіонами (для віку 15–19 років)	2015 – 27,3 2020 – 20,0 2025 – 15,0 2030 – 10,0	Держстат
5.6 Розширити економічні можливості жінок	5.6.1. Співвідношення середньої заробітної плати жінок і чоловіків, %	• За видами економічної діяльності	2015 – 74,9 2020 – 80,0 2025 – 83,0 2030 – 85,0	Держстат
	5.6.2. Середньозважений індекс підприємницької діяльності жінок (Індекс політики щодо МСП) ¹¹ , балів		2015 – 2,0 ¹² 2020 – 2,2 2025 – 2,5 2030 – 3,0	Мінекономрозвитку ¹¹
	5.6.3. Рівень зайнятості жінок віком 25–44 роки, які мають дітей віком 3–5 років, %		2015 – 59 2020 – 63 2025 – 67 2030 – 70	ІДСД НАНУ

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
6.1 Забезпечити доступність якісних послуг з постачання безпечної питної води, будівництво та реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання	6.1.1. Частка сільського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %		2015 – 50 ¹³ 2020 – 70 2025 – 95 2030 – 100	Мінрегіон, Держстат, МОЗ
	6.1.2. Частка сільського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %		2015 – 50 ¹³ 2020 – 70 2025 – 95 2030 – 100	МОЗ
	6.1.3. Частка міського населення, яке має доступ до безпечної питної води, %		2015 – 90 ¹³ 2020 – 95 2025 – 100 2030 – 100	Мінрегіон, Держстат, МОЗ
	6.1.4. Частка міського населення, яке має доступ до економічно доступної питної води гарантованої якості, %		2015 – 90 ¹³ 2020 – 100 2025 – 100 2030 – 100	МОЗ

⁹ МІКС-2012

¹⁰ За даними 2015 року, коефіцієнт народжуваності жінками 15 років (з урахуванням народжуваності до 15 років) – 3,9 %; 16 років – 9,8 %; 17 років – 20,8 %; 18, років – 38,3 %; 19 років – 55,6 %.

¹¹ Реалізація Акту з питань МСБ у країнах Східного партнерства; Періодичні дослідження ОЕСР, ЄС та ЕСРР

¹² Дані за 2016 рік

¹³ Показник, встановлений у рамках виконання Протоколу про воду і здоров'я

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
	6.1.5. Частка сільського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, %		2015 – 17,2 2020 – 20,0 2025 – 30,0 2030 – 50,0	Мінрегіон, Держстат
	6.1.6. Частка міського населення, яке має доступ до централізованого водопостачання, %		2015 – 89,8 2020 – 90,0 2025 – 95,0 2030 – 100,0	Мінрегіон, Держстат
6.2	Забезпечити доступність сучасних систем водовідведення, будівництво та реконструкцію водозабірних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання	6.2.1. Частка сільського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії, % <ul style="list-style-type: none"> • За типом водовідведення (централізоване / інше) • За типом покращених умов санітарії (централізоване / локальне водовідведення (змивні туалети підключені до ізольованого вигребу або септика) / сухі туалети з компостуванням) 6.2.2. Частка міського населення, яке має доступ до централізованих систем водовідведення, %	2015 – 1,9 ¹⁴ 2020 – 20,0 2025 – 50,0 2030 – 80,0 2015 – 87,1 ¹⁴ 2020 – 90,0 2025 – 100,0 2030 – 100,0	Обласні та Київська міська державні адміністрації, Мінрегіон, Держстат, органи місцевого самоврядування (за згодою), МОЗ
6.3	Зменшити обсяги скидання неочищених стічних вод, насамперед з використанням інноваційних технологій водоочищення на державному та індивідуальному рівнях	6.3.1. Обсяги скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти, млн куб. м 6.3.2. Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	2015 – 875 2020 – 725 2025 – 557 2030 – 279 2015 – 15,7 2020 – 13,0 2025 – 10,0 2030 – 5,0	Держводагентство
6.4	Підвищити ефективність водокористування	6.4.1. Водоємність ВВП, куб. м використаної води на 1000 грн ВВП (у фактичних цінах) 6.4.2. Поточна водоємність ВВП, % до рівня 2015 року	2015 – 3,6 2020 – 3,2 2025 – 2,9 2030 – 2,5 2015 – 100 2020 – 90 2025 – 80 2030 – 70	Держводагентство, Держстат
6.5	Забезпечити впровадження інтегрованого управління водними ресурсами	6.5.1. Кількість річкових басейнів, для яких затверджені плани управління, одиниць ¹⁵	2015 – н/д 2020 – 1 2025 – 9 2030 – 9	Держводагентство, Мінприроди

¹⁴ Дані за 2014 рік

¹⁵ 2017 –Затвердження Порядку розроблення плану управління річковим басейном

Ціль 7. Доступна та чиста енергія

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
7.1 Розширити інфраструктуру та модернізувати мережі для забезпечення надійного та сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій	7.1.1. Виробництво електроенергії, млрд кВт·год	• За типами електростанцій (ТЕС, ГЕС+ГАЕС, АЕС, ВЕС+СЕС)	2015 – 157,7 2020 – 163,8 2025 – 178,4 2030 – 182,0	Міненерго-вугілля
	7.1.2. Технологічні витрати електричної енергії в розподільчих електромережах, %		2015 – 11,5 2020 – 11,0 2025 – 10,0 2030 – 9,0	Міненерго-вугілля
	7.1.3. Втрати тепла в тепломережах, %		2015 – 20 2020 – 18 2025 – 14 2030 – 12	Мінрегіон, Держстат
7.2 Забезпечити диверсифікацію постачання первинних енергетичних ресурсів	7.2.1. Максимальна частка імпорту первинних енергоресурсів (крім ядерного палива) з однієї країни (компанії) в загальному обсязі їхнього постачання (імпорту), %	• За видами первинних енергоресурсів (газ, нафта, вугілля)	2015 – 40 2020 – < 15 2025 – < 12 2030 – < 12	Держстат
	7.2.2. Частка одного постачальника на ринку ядерного палива, %		2015 – > 95 2020 – < 70 2025 – < 60 2030 – < 50	Держстат
7.3 Збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок введення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел	7.3.1. Частка енергії, виробленої з відновлюваних джерел, у загальному кінцевому споживанні енергії, %		2015 – 4,9 2020 – 11,0 2025 – 14,2 2030 – 17,1	Держ-енерго-ефективності, Держстат
7.4 Підвищити енерго-ефективність економіки	7.4.1. Енергоємність ВВП (витрати первинної енергії на одиницю ВВП), кг н. е. на 1 дол. США за ПКС 2011		2015 – 0,28 2020 – 0,20 2025 – 0,17 2030 – 0,14	Держстат

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
8.1 Забезпечити стійке зростання ВВП на основі модернізації виробництва, розвитку інновацій, підвищення експортного потенціалу, виводу на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості	8.1.1. Індекс фізичного обсягу ВВП (середньорічний), %		2015 – 90,2 2020 – 104,0 2025 – 106,0 2030 – 107,0	Держстат
	8.1.2. Частка валового нагромадження основного капіталу у ВВП, %		2015 – 13,5 2020 – 23,0 2025 – 28,0 2030 – 22,0	Держстат
	8.1.3. Частка експорту товарів з використанням у виробництві технологій високого та середньовисокого рівня в загальному обсязі експорту товарів, % (групи «Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості», «Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них», «Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання», «Засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби», 90-та підгрупа групи «Прилади та апарати оптичні, фотографічні» (згідно з УКТЗЕД))	• За кодами УКТЗЕД	2015 – 19,2 2020 – 25,0 2025 – 28,0 2030 – 30,0	Держстат, ДФС
	8.1.4. Місце України у рейтингу за Глобальним інноваційним індексом ¹⁶		2015 – 64 2020 – 50 2025 – 45 2030 – 40	Мінеконом-розвитку за даними Global Innovation Index
8.2 Підвищувати ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високотехнологічних конкурентних виробництв	8.2.1. Коефіцієнт віддачі основних засобів		2015 – 0,23 2020 – 0,26 2025 – 0,35 2030 – 0,45	Мінеконом-розвитку
	8.2.2. Темп зростання продуктивності праці, %	За видами економічної діяльності	2015 – 99,1 2020 – 104,0 2025 – 103,6 2030 – 105,8	Мінеконом-розвитку
	8.2.3. Матеріалоємність ВВП (відношення обсягу проміжних витрат із таблиць «витрати-випуск» видів діяльності, які виробляють матеріальну продукцію, до загального обсягу ВВП)		2015 – 0,88 2020 – 0,87 2025 – 0,82 2030 – 0,77	Мінеконом-розвитку
8.3 Підвищити рівень зайнятості населення	8.3.1. Рівень зайнятості населення віком 20–64 роки, %	• За статтю • За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 64,4 2020 – 66,0 2025 – 68,0 2030 – 70,0	Держстат
8.4 Скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок	8.4.1. Частка молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок, у загальній чисельності осіб віком 15–24 роки, %	• За статтю	2015 – 17,7 2020 – 17,0 2025 – 16,5 2030 – 15,5	Держстат

¹⁶ Global Innovation Index за даними Всесвітньої організації інтелектуальної власності, Корнелльського університету та міжнародної бізнес-школи «Insead»

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
8.5 Сприяти забезпеченню надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема шляхом застосування інноваційних технологій у сфері охорони праці та промислової безпеки	8.5.1. Кількість потерпілих від нещасних випадків на виробництві, які привели до втрати працевздатності на 1 робочий день чи більше, % до рівня 2015 року	За регіонами	2015 – 100 (5851 особа) 2020 – 75 2025 – 60 2030 – 55	Держпраці, Мінсоцполітики
	8.5.2. Кількість загиблих від нещасних випадків на виробництві, % до рівня 2015 року	За регіонами	2015 – 100 (831 особа) 2020 – 70 2025 – 50 2030 – 45	Держпраці, Мінсоцполітики
	8.5.3. Частка працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими умовами праці, у загальнообліковій кількості штатних працівників, %	За видами економічної діяльності	2015 – 26 2020 – 22 2025 – 17 2030 – 12	Держстат
8.6 Створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки	8.6.1. Кількість зайнятих працівників у суб'єктів середнього та малого підприємництва, млн осіб	За видами економічної діяльності	2015 – 6,5 2020 – 8,3 2025 – 9,5 2030 – 10,5	Держстат
	8.6.2. Частка доданої вартості за витратами виробництва суб'єктів середнього та малого підприємництва, у % до загальної суми доданої вартості за витратами виробництва	За видами економічної діяльності	2015 – 59 2020 – 70 2025 – 75 2030 – 80	Держстат
	8.6.3. Частка малих та середніх підприємств, що мають зобов'язання за кредитом або кредитною лінією, в їх загальній кількості ¹⁷ , %	За видами економічної діяльності	Дані очікуються	Нове дослідження
	8.6.4. Місце України у рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business ¹⁸		2015 – 81 2020 – 30 2025 – 25 2030 – 20	Мінекономрозвитку за даними Doing Business

Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
9.1 Розвивати якісну, надійну, сталу та доступну інфраструктуру, яка базується на використанні інноваційних технологій, у т. ч. екологічно чистих видів транспорту	9.1.1. Частка сільського населення, яке проживає на відстані понад 3 км від дороги з твердим покриттям, %	• За регіонами	2015 – 5,2 2020 – 3,0 2025 – 1,5 2030 – 0,5	Нове дослідження
	9.1.2. Обсяг перевезених вантажів, млн тонн	• За видами транспорту	2015 – 1474 2020 – 1650 2025 – 1750 2030 – 1900	Мінінфраструктури
	9.1.3. Кількість перевезених пасажирів, млн осіб	• За видами транспорту	2015 – 5160 2020 – 5200 2025 – 5500 2030 – 6000	Мінінфраструктури
	9.1.4. Ступінь зносу основних засобів за ВЕД «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність», %	• За видами економічної діяльності (на рівні розділу КВЕД-2010)	2015 – 51,7 2020 – 49,0 2025 – 45,0 2030 – 45,0	Держстат

¹⁷ 2017–2018 роки – розробка методики; 2019 рік – започаткування спостереження

¹⁸ Doing Business; Світовий банк

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
9.2 Забезпечити розширення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструктури	9.2.1. Частка електротранспорту у внутрішньому сполученні, %		2015 – 60,2 2020 – 65,0 2025 – 70,0 2030 – 75,0	Мінінфраструктури
9.3 Забезпечити доступність дорожньо-транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави у різних інфраструктурних проектах	9.3.1. Частка транспортних засобів громадського користування, що враховують потреби людей з інвалідністю, % 9.3.2. Частка доріг загального користування державного значення з твердим покриттям, що відповідають нормативним вимогам, % 9.3.3. Частка об'єктів громадського та цивільного призначення, благоустрою, транспортної інфраструктури, дорожнього сервісу, облаштованих з урахуванням потреб інвалідів, %	• За видами транспорту (залізничні пасажирські вагони/пасажирські автобуси/міський електротранспорт (трамвай, тролейбуси, вагони метрополітену))	2015 – 15 2020 – 25 2025 – 35 2030 – 50 2015 – 10 2020 – 20 2025 – 30 2030 – 70 2015 – 15 2020 – 50 2025 – 55 2030 – 60	Мінінфраструктури, Держстат Укравтодор, Мінінфраструктури Мінінфраструктури
9.4 Сприяти прискореному розвитку високо- та середньовисокотехнологічних секторів переробної промисловості, які формуються на основі використання ланцюгів «освіта – наука – виробництво» та кластерного підходу за напрямами: розвиток інноваційної екосистеми; розвиток інформаційно-телекомуникаційних технологій (ІКТ); застосування ІКТ в АПК, енергетиці, транспорті та промисловості; високотехнологічне машинобудування; створення нових матеріалів; розвиток фармацевтичної та біоінженерної галузей	9.4.1. Частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств, які належать до високотехнологічного сектору переробної промисловості (зокрема, з виробництва фармацевтичних продуктів і препаратів; комп'ютерів, електронної та оптичної продукції; повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування відповідно до КВЕД), у загальній доданій вартості за витратами виробництва, % 9.4.2. Частка доданої вартості за витратами виробництва підприємств, які належать до середньовисокотехнологічного сектору переробної промисловості (зокрема, виробництва хімічної продукції; електричного устаткування; машин та устаткування; автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів; інших транспортних засобів відповідно до КВЕД) у загальній доданій вартості за витратами виробництва, %		2015 – 1,9 Дані очікуються	Держстат

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
	9.4.3. Частка працівників зайнятих на підприємствах, які належать до високо- та середньо-високотехнологічних секторів переробної промисловості (зокрема, з виробництва фармацевтичних продуктів і препаратів; хімічної продукції; машинобудування; комп’ютерів, електронної та оптичної продукції; повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування відповідно до КВЕД), у загальній кількості зайнятих працівників у промисловості, %		2015 – 21 2020 – 26 2025 – 28 2030 – 29	Держстат
9.5	9.5.1. Частка витрат на виконання наукових і науково-технічних робіт у ВВП, %		2015 – 0,62 2020 – 1,50 2025 – 2,00 2030 – 3,00	Держстат
	9.5.2. Частка реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %	• За видами економічної діяльності	2015 – 1,4 2020 – 5,0 2025 – 10,0 2030 – 15,0	Держстат, МОН
9.6	9.6.1. Рівень охоплення населення Інтернет-послугами, абонентів на 100 жителів	• За регіонами • За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 33 2020 – 50 2025 – 75 2030 – 100	НКРЗІ
9.7	9.7.1. Частка осіб до 40 років у складі наукових працівників та викладачів ВНЗ із науковим ступенем, %	• За регіонами	Дані очікуються	Нове дослідження

Ціль 10. Скорочення нерівності

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
10.1	10.1.1. Співвідношення доходів 10% найбільш забезпечених і 40% найменш забезпечених осіб, рази	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 16,9 2020 – 15,0 2025 – 12,0 2030 – 10,0	ІДСД НАНУ
	10.1.2. Співвідношення доходів 40% найменш забезпечених і 60% більш забезпечених осіб, %	• За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 15 2020 – 18 2025 – 20 2030 – 25	ІДСД НАНУ
10.2	10.2.1. Частка осіб, які повідомили про те, що в останні 12 місяців особисто стикнулися з дискримінацією або переслідуваннями на основі дискримінації, у загальній чисельності населення, %	• За статю • За віком • За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – 9 2020 – 7 2025 – 5 2030 – 3	Нове дослідження

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
10.3 Забезпечити доступність послуг соціальної сфери	10.3.1. Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через незабезпеченість населеного пункту своєчасними послугами швидкої медичної допомоги, %		2015 – 39,9 2020 – 30,0 2025 – 20,0 2030 – 15,0	Держстат
	10.3.2. Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність поблизу житла медичної установи, %		2015 – 26,3 2020 – 20,0 2025 – 15,0 2030 – 10,0	Держстат
	10.3.3. Частка сільських домогосподарств, які потерпали від позбавлення через відсутність регулярного щоденного транспортного сполучення з іншим населеним пунктом з розвиненою інфраструктурою, %		2015 – 22,7 2020 – 18,0 2025 – 13,0 2030 – 10,0	Держстат
10.4 Проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості	10.4.1. Співвідношення середньомісячної заробітної плати (доходів) ¹⁹ деятої та першої децильних груп працівників (децильний коефіцієнт), рази	• За регіонами	2015 – 31,2 2020 – 23,0 2025 – 18,0 2030 – 15,0	ІСД НАНУ, ДФС
	10.5.1. Співвідношення середнього розміру пенсії та середньої заробітної плати в економіці (за наявності 35 років сплати внесків), %		2015 – 31 2020 – 35 2025 – 37 2030 – 40	Мінсоцполітики

Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
11.1 Забезпечити доступність житла	11.1.1. Коефіцієнт платоспроможності позичальника, PTI (співвідношення щомісячних витрат позичальника та членів його родини на обслуговування боргу за іпотечним кредитом та сукупного обсягу щомісячних доходів ²⁰		2015 – 45 2020 – 40 2025 – 35 2030 – 30	Мінрегіон, Держмолодь, Нове дослідження
	11.1.2. Частка відмов позичальникам іпотечних кредитів у загальному обсязі запитів на отримання кредитів з невідповідністю коефіцієнту платоспроможності (PTI >43%)		2015 – 43 2020 – 37 2025 – 35 2030 – 25	Мінрегіон, Держстат, Держмолодь

¹⁹ Заробітна плата (доходи) без врахування ЄСВ, податку із доходів фізичних осіб, військового збору тощо; включену заробітну плату (доходи) відповідно до умов трудового договору (контракту) виплати відповідно до умов цивільно-правового договору, будь-які додаткові блага, отримані від роботодавця

²⁰ Максимальне значення PTI – 45%; дані для розрахунку коефіцієнта: щомісячний платіж позичальника за іпотечним кредитом (wartість (соціального) житла, процентна ставка за кредитом, строк кредиту); середньозважений грошовий дохід домогосподарства.

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
11.2 Забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості	11.2.1. Частка регіонів, що затвердили і впроваджують регіональні стратегії розвитку та плани заходів з їх реалізації, розроблені за участю громадськості, %	• За типом суб'єкта планування (області / м. Київ)	2015 – 80 2020 – 100 2025 – 100 2030 – 100	Мінрегіон
11.3 Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору	11.3.1. Кількість об'єктів культурної та природної спадщини, які включені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, одиниць	• За типом спадщини (культурна / природна)	2015 – 7 2020 – 9 2025 – 11 2030 – 13	Мін-культури
	11.3.2. Кількість пам'яток національного значення, включених до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, одиниць		2015 – 855 2020 – 1005 2025 – 1155 2030 – 1305	Мін-культури
	11.3.3. Площа природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, % території країни		2015 – 3,72 2020 – 5,14 2025 – 7,38 2030 – 8,85	Мін-природи
11.4 Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій	11.4.1. Рівень реконструкції загальнодержавної системи централізованого оповіщення населення, %		2015 – н/д 2020 – 20 2025 – 40 2030 – 60	ДСНС
11.5 Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій	11.5.1. Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	• За типом джерел викидів (стационарні / пересувні)	Дані очікуються	Держстат
	11.5.2. Сумарний обсяг викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин від стационарних джерел, умовоно приведений до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів, % до рівня 2015 року	• За видом джерел викидів, та (окрім) за «локальними» токсичними забруднюючими речовинами (оксиди азоту (NOx), тверді частинки (PM10 та PM2.5), оксид вуглецю (CO), вуглеводні неметанової групи (NMVOC), діоксид сірки (SO ₂), поліциклічні ароматичні вуглеводні (ПАВ), окрім канцерогени, у т. ч. бенз(альфа)пірен, формальдегід, фенол, хлористий водень, фтористий водень, сірководень, аміак тощо) і парниковими газами (CO ₂ , N ₂ O, CH ₄)	2015 – 100 (48,28 ум. млн тонн) 2020 – 95 2025 – 90 2030 – 85	Мінінфраструктури, Мінприроди

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
	11.5.3. Сумарний обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин від пересувних джерел, умовно приведений до оксиду вуглецю з урахуванням відносної агресивності основних забруднювачів, % до рівня 2015 року	• За видом джерел викидів, та (окрім) за «локальними» токсичними забруднюючими речовинами (оксиди азоту (NOx), тверді частинки (PM10 та PM2.5), оксид вуглецю (CO), вуглеводні неметанової групи (NMVOC), діоксид сірки (SO ₂), поліциклічні ароматичні вуглеводні (ПАВ), окрім канцерогени, у т. ч. бенз(альфа)пірен, формальдегід, фенол, хлористий водень, фтористий водень, сірководень, аміак тощо) і парниковими газами (CO ₂ , N ₂ O, CH ₄)	2015 – 100 (14,09 ум. млн тонн) 2020 – 95 2025 – 85 2030 – 70	Мінінфраструктури, Мінприроди
	11.5.4. Кількість міст, в яких середньодобові концентрації основних забруднюючих речовин в атмосферному повітрі перевищують середньодобові гранично допустимі концентрації, одиниць	• За видами основних забруднюючих речовин	2015 – 23 2020 – 22 2025 – 20 2030 – 15	Гідрометцентр, Мінінфраструктури, Мінприроди, ДСНС, Держстат
11.6	Забезпечити розробку і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції	11.6.1. Кількість робочих місць у сфері туризму (середньооблікова кількість штатних працівників колективних засобів розміщування та суб'єктів туристичної діяльності України), тис. одиниць	2015 – 88 2020 – 100 2025 – 120 2030 – 150	Мінекономрозвитку

Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
12.1 Знизити ресурсоємність економіки	12.1.1. Ресурсоємність ВВП (пітому вага вартості природних ресурсів в одиниці ВВП), % до рівня 2015 року		2015 – 100 2020 – 90 2025 – 80 2030 – 60	Мінекономрозвитку, Держстат
12.2 Зменшити втрати продовольства у виробничо-збутових ланцюжках	12.2.1. Частка післязбиральних втрат у загальному виробництві зернових культур, % 12.2.2. Частка післязбиральних втрат у загальному виробництві овочів та баштаних культур, %		2015 – 2,2 2020 – 1,8 2025 – 1,0 2030 – 0,5	Мінагрополітики

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
12.3 Забезпечити стало використання хімічних речовин на основі інноваційних технологій та виробництв	12.3.1. Кількість підприємств, що використовують небезпечні хімічні речовини, в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами, одиниць 12.3.2. Частка підприємств, в яких запроваджено системи управління хімічними речовинами згідно з міжнародними стандартами, у загальній сукупності підприємств, що використовують небезпечні хімічні речовини, %		Дані очікуються 2015 – н/д 2020 – 50 2025 – 100 2030 – 100	Нове дослідження
12.4 Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх переробки та повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв	12.4.1. Обсяг утворених відходів усіх видів економічної діяльності на одиницю ВВП, кг на 1000 дол. США за ПКС 2011 року 12.4.2. Частка спалених та утилізованих відходів у загальному обсязі утворених відходів, %		2015 – 977,4 2020 – 950,0 2025 – 880,0 2030 – 800,0 2015 – 30 2020 – 35 2025 – 45 2030 – 55	Держстат Держстат, Мінприроди

Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
13.1 Обмежити викиди парникових газів в економіці	13.1.1. Обсяг викидів парникових газів, % до рівня 1990 року	За основними типами джерел, зокрема автомобільного транспорту	Дані очікуються	Мінприроди, Мінінфраструктури

Ціль 14. Збереження морських ресурсів

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення)	Джерело
14.1 Скоротити забруднення морського середовища	14.1.1. Частка скидів забруднених стічних вод у загальному обсязі скидів до морського середовища, %		2015 – 15 2020 – 11 2025 – 9 2030 – 5	Мінрегіон, Мінприроди
14.2 Забезпечити стало використання і захист морських та прибережних екосистем, підвищення їх стійкості та відновлення на основі інноваційних технологій	14.2.1. Частка адміністративно-територіальних одиниць (районів), де запроваджено Інтегроване управління прибережними територіями, %		2015 – 0 2020 – 80 2025 – 95 2030 – 100	Мінрегіон

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення)	Джерело
	14.2.2. Площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду приморських областей, % від території приморських областей		2015 – 5,8 2020 – 7,0 2025 – 8,0 2030 – 10,0	Мінприроди
	14.2.3. Площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду в акваторії Чорного та Азовського морів, тис. га		2015 – 612,8 ²¹ 2020 – 650,0 2025 – 700,0 2030 – 752,5	Мінприроди
14.3 Запровадити ефективне регулювання видобутку морських біоресурсів	14.3.1. Обсяги легального добування морських біоресурсів у виключній морській зоні України, тис. тонн		2015 – 34,2 ²² 2020 – 36,0 2025 – 38,0 2030 – 40,0	Держстат, Держрибагентство, Мінагрополітики

Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
15.1 Забезпечити збереження, відновлення та стале використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем	15.1.1. Площа територій та об'єктів природно-заповідного фонду, тис. га		2015 – 3803,1 2020 – 6276,9 2025 – 7545,4 2030 – 9053,2	Мінприроди
	15.1.2. Частка площи територій та об'єктів природно-заповідного фонду у загальній території країни, %		2015 – 6,3 2020 – 10,4 2025 – 12,5 2030 – 15,0	Мінприроди
	15.1.3. Частка площи території національної екологічної мережі у загальній території країни, %		2015 – 38,2 2020 – 39,0 2025 – 40,0 2030 – 41,0	Мінприроди
15.2 Сприяти сталому управлінню лісами	15.2.1. Лісистість території країни, %		2015 – 15,9 2020 – 17,0 2025 – 18,5 2030 – 20,0	Держлісагентство, Мінагрополітики, Мінприроди
	15.2.2. Запаси деревини в лісах, млн куб. м		2015 – 2102 2020 – 2200 2025 – 2300 2030 – 2400	Держлісагентство, Мінагрополітики
15.3 Відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій	15.3.1. Кількість визначених та реалізованих завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель ²³ , одиниць		Дані очікуються	Мінприроди
	15.3.2. Площа орних земель (ріллі), тис. га		2015 – 32541,0 2020 – 31150,9 2025 – 29760,8 2030 – 28370,7	Держгео-кадастр, Мінагрополітики, Мінприроди

²¹ Станом на 01.01.2015 р.

²² Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя

²³ Планується, що до 2019 року завдання щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель будуть визначені, до 2030 року – реалізовані

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
	15.3.3. Частка площин орних земель (ріллі) у загальній території країни, %		2015 – 53,9 2020 – 51,6 2025 – 49,3 2030 – 47,0	Держгео-кадастр, Мінагрополітики, Мінприроди
	15.3.4. Площа земель органічного виробництва, тис. га		2015 – 410,6 2020 – 500,0 2025 – 1500,0 2030 – 3000,0	Мінагрополітики
	15.3.5. Площа сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ), тис. га		2015 – 7840,5 2020 – 8389,3 2025 – 8932,5 2030 – 9536,0	Держгео-кадастр, Мінагрополітики, Мінприроди
	15.3.6. Частка площин сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ), у загальній території країни, %		2015 – 13,0 2020 – 13,9 2025 – 14,8 2030 – 15,8	Держгео-кадастр, Мінагрополітики, Мінприроди
15.4 Забезпечити збереження гірських екосистем	15.4.1. Площа територій природно-заповідного фонду в гірських регіонах, тис. га		2015 – 627,7 ²⁴ 2020 – 905,3 2025 – 1207,1 2030 – 1533,0	Мінприроди
	15.4.2. Частка територій природно-заповідного фонду в гірських регіонах у загальній території країни, %		2015 – 1,04 2020 – 1,50 2025 – 2,00 2030 – 2,54	Мінприроди

Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
16.1 Скоротити поширеність насильства	16.1.1. Кількість кримінальних правопорушень за ст. 115–118, 121 КК України (очевидні умисні вбивства, умисні тяжкі тілесні ушкодження), у розрахунку на 100 000 осіб	• За статтю • За віком	2016 – 9,5 2020 – 7,5 2025 – 6,0 2030 – 4,5	Генеральна прокуратура України (Єдиний реєстр досудових розслідувань)
	16.1.2. Чисельність потерпілих за останні 12 місяців від фізичного насильства (умисні вбивства та замахи, згвалтування та замахи, тяжкі тілесні ушкодження), у розрахунку на 100 000 осіб	• За статтю • За віком	2016 – 14,0 2020 – 10,0 2025 – 7,0 2030 – 5,2 ²⁵	Генеральна прокуратура України (Єдиний реєстр досудових розслідувань)
	16.1.3. Чисельність потерпілих за останні 12 місяців від сексуально-го насильства, осіб		2015 – 459 2020 – 450 2025 – 420 2030 – 375 ²⁵	Нове дослідження

²⁴ Дані по Закарпатській, Львівській, Івано-Франківській та Чернівецькій областях

²⁵ Можливе коригування кількісних показників до закінчення особливого періоду, пов'язаного з проведенням АТО (МВС)

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
16.2 Збільшити виявлення постраждалих від торгівлі людьми та всіх форм експлуатації	16.2.1. Чисельність потерпілих від торгівлі людьми або інших незаконних угод щодо передачі людини за кримінальними провадженнями, осіб		Дані очікуються	Генеральна прокуратура України (Єдиний реєстр досудових розслідувань)
	16.2.2. Кількість «дітей вулиці», тис. осіб		Дані очікуються	Нове дослідження
	16.2.3. Кількість постраждалих від сексуальної експлуатації, тис. осіб		Дані очікуються	Нове дослідження
16.3 Підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя	16.3.1. Рівень довіри громадян до суду, %	<ul style="list-style-type: none"> За статтю За віком За типом місцевості проживання (міська / сільська) 	2015 – 5 2020 – 35 2025 – 45 2030 – 55	Нове дослідження
	16.3.2. Рівень обізнаності громадян щодо права на безоплатну правову допомогу, %	<ul style="list-style-type: none"> За статтю За віком За типом місцевості проживання (міська / сільська) 	2015 – н/д 2020 – 70 2025 – 80 2030 – 90	Нове дослідження
16.4 Зміцнити систему запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та поширення зброї масового знищення	16.4.1. Частка ризиків з високим рівнем у загальній сукупності національних ризиків у системі запобігання та протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та розповсюдження зброї масового знищення, %		2015 – н/д 2020 – 21 2025 – 17 2030 – 13	Держфінмоніторинг
16.5 Скоротити незаконний обіг зброї, боєприпасів та вибухових матеріалів	16.5.1. Кількість вилученої зброї у населення, організованих груп та злочинних організацій, одиниць	<ul style="list-style-type: none"> За видами зброї (гладкоствольна, нарізна, гранатомети та реактивні системи, холодна) За типами правопорушень 	2016 – 1890 2020 – 2000 2025 – 2250 2030 – 2500	Генеральна прокуратура України (Єдиний реєстр досудових розслідувань)
	16.5.2. Кількість вилучених боєприпасів у населення, організованих груп та злочинних організацій, одиниць	<ul style="list-style-type: none"> За видами боєприпасів (гранати, міни, саморобні вибухові пристрої) За регіонами 	2016 – 2803 2020 – 3000 2025 – 3250 2030 – 3500	Генеральна прокуратура України (Єдиний реєстр досудових розслідувань)
	16.5.3. Кількість кримінальних правопорушень за ст. 263 КК України (незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами), одиниць	<ul style="list-style-type: none"> За типами правопорушень За регіонами 	2016 – 6307 2020 – 6360 2025 – 6400 2030 – 6430 ²⁶	Генеральна прокуратура України (Єдиний реєстр досудових розслідувань)
16.6 Скоротити масштаби корупції	16.6.1. Показник сприйняття корупції в державному секторі з боку ділових кіл та експертів ²⁷		2015 – 27 2020 – 40 2025 – 50 2030 – 60 ²⁸	Мінекономрозвитку за даними Transparency International

²⁶ Можливе коригування кількісних показників до закінчення особливого періоду, пов'язаного з проведенням АТО (МВС)

²⁷ Індекс сприйняття корупції за методологією Transparency International

²⁸ Дані за різними країнами приводяться за шкалою від 0 до 100, де 0 відповідає найвищому рівню сприйняття корупції, а 100 – найнижчому.

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
16.7 Підвищити ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування	16.7.1. Частка населення, задоволеного останнім досвідом користування державними послугами, %		2015 – н/д 2020 – 40 2025 – 50 2030 – 80	Нове дослідження
16.8 Відновити територію, постраждалу від конфлікту (Донбас) ²⁹	16.8.1. Частка населення, задоволеного досвідом користування інфраструктурними об'єктами та рівнем надання соціальних послуг у ключових сферах у Донецькій та Луганській областях ²⁹ , %	• За віком • За статтю	2015 – н/д 2020 – 70 2025 – 80 2030 – 100	Нове дослідження
	16.8.2. Частка населення, задоволеного рівнем надання послуг у сфері адміністративного управління в Донецькій та Луганській областях ²⁹ , %	• За статтю • За віком • За типом місцевості проживання (міська / сільська)	2015 – н/д 2020 – 70 2025 – 80 2030 – 100	Нове дослідження
	16.8.3. Площа розмінованої території у Донецькій та Луганській областях ²⁹ , га		Дані очікуються	ДСНС, МВС, МОУ, МінТОТ
16.9 Зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру та громадської безпекі (конфліктне та пост-конфліктне врегулювання)	16.9.1. Індекс соціальної єдності та примирення	• За регіонами • За віком • За статтю	Дані очікуються	Нове дослідження

Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку

Завдання	Індикатор	Дезагрегування	Цільові значення	Джерело
17.1 Мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів	17.1.1. Співвідношення обсягу приватних грошових переказів з-за кордону із ВВП (ВРП), %	За регіонами	2015 – 5,75 2020 – 6,00 2025 – 6,00 2030 – 6,00	НБУ, Держстат
	17.1.2. Чистий притік прямих іноземних інвестицій (за даними платіжного балансу), млрд дол. США		2015 – 3,0 2020 – 10,0 2025 – 16,0 2030 – 17,5	НБУ
17.2 Послідовно знижувати боргове навантаження на економіку	17.2.1. Відношення валового зовнішнього боргу до експорту товарів та послуг в річному вимірі		2015 – 28,2 2020 – 18,0 2025 – 11,0 2030 – 7,0	НБУ
17.3 Розвивати партнерські відносини влади і бізнесу для досягнення Цілей Стального Розвитку	17.3.1. Кількість проектів державно-приватного партнерства, одиниць	За сферами застосування державно-приватного партнерства	2015 – 5 2020 – 15 2025 – 30 2030 – 45	Мінекономрозвитку

²⁹ Територія східних регіонів України (на початковому етапі – Донецької та Луганської областей, крім населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження)

ДОДАТОК 2

ЗІСТАВЛЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ЦСР ІЗ НАЦІОНАЛЬНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
Ціль 1. Подолання бідності у всіх її формах та усюди (глобальне визначення)			
Ціль 1. Подолання бідності (національне визначення)			
	1.1. До 2030 року ліквідувати крайню бідність для всіх людей в усьому світі (нині крайня бідність визначається як добове споживання на суму менш ніж 1,25 дол. США на день)	1.1. Скоротити в 4 рази рівень бідності, зокрема шляхом ліквідації її крайніх форм	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки тенденцій бідності
	1.2. До 2030 року скоротити принаймні наполовину частки чоловіків, жінок і дітей будь-якого віку, що є бідними за всіма вимірами, згідно з національними визначеннями	Завдання враховано	Завдання поєднано з п. 1.1
	1.3. Упровадити на національному рівні належні системи і заходи соціального захисту для всіх, включаючи встановлення мінімальних рівнів, і до 2030 року досягти суттєвого охоплення бідних і уразливих верств населення	1.2. Збільшити охоплення бідного населення адресними програмами соціальної підтримки	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки тенденцій бідності
	1.4. До 2030 року забезпечити, щоб усі чоловіки і жінки, особливо незаможні та вразливі, мали рівні права на економічні ресурси, доступ до базових послуг, володіння і розпорядження землею та іншими формами власності, успадкованого майна, природних ресурсів, відповідних нових технологій і фінансових послуг, включаючи мікрофінансування	Завдання враховано	Завдання враховано у завданнях Цілі 5 та Цілі 8
	1.5. До 2030 року підвищити життєстійкість малозабезпечених і осіб, які перебувають в уразливому становищі, зменшити їх незахищеність і вразливість перед викликаними зміною клімату екстремальними явищами та іншими економічними, соціальними й екологічними потрясіннями і лихами	1.3. Підвищити життєстійкість соціально вразливих верств населення	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки тенденцій бідності
	1.a. Забезпечити мобілізацію значних ресурсів із найрізноманітніших джерел, у т. ч. на основі активізації співпраці в цілях розвитку, щоб надати країнам, які розвиваються, особливо найменш розвиненим країнам, достатні та передбачувані кошти для здійснення програм і стратегій з ліквідації бідності в усіх її формах		
	1.b. Створити на національному, регіональному та міжнародному рівнях надійні стратегічні механізми розвитку, що враховують інтереси бідності і гендерні аспекти, для сприяння прискореному інвестуванню в заходи щодо ліквідації бідності		

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	Ціль 2. Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства (глобальне визначення)	Ціль 2. Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства (національне визначення)	
	Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства (скорочене національне визначення)		
	2.1. До 2030 року покінчити з голодом і забезпечити всім, особливо малозабезпеченим і вразливим групам населення, включаючи немовлят, цілорічний доступ до безпечної, поживної та достатньої їжі	2.1. Забезпечити доступність збалансованого харчування на рівні науково обґрунтованих норм для всіх верств населення	Завдання конкретизовано з урахуванням наукових досліджень
	2.2. До 2030 року покінчити з усіма формами недоїдання, у т. ч. до 2025 року досягти погоджених на міжнародному рівні цільових показників, що стосуються боротьби з затримкою росту і виснаженням у дітей віком до п'яти років, а також задоволенням потреби в харчуванні дівчаток підліткового віку, вагітних, жінок, які годують, та літніх людей	Завдання враховано	Завдання враховано у п. 1.1
	2.3. До 2030 року подвоїти продуктивність сільського господарства і доходи дрібних виробників продовольства, зокрема жінок, представників корінних народів, фермерських сімейних господарств, скотарів і рибалок, у т. ч. шляхом забезпечення гарантованого та рівного доступу до землі, інших виробничих ресурсів і факторів сільськогосподарського виробництва, знань, фінансових послуг, ринків, можливостей для збільшення доданої вартості та зайнятості в несільськогосподарських секторах	2.2. Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій	Завдання конкретизовано та скорочено, проте передбачається аналіз за повним визначенням
	2.4. До 2030 року забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування й упровадити методи ведення сільського господарства, які дозволяють підвищити життєстійкість і продуктивність та збільшити обсяги виробництва, сприяють збереженню екосистем, зміцнюють здатність адаптуватися до зміни клімату, екстремальних погодних явищ, засух, повеней та інших лих і поступово покращують якість земель та ґрунтів	2.3. Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій	Завдання конкретизовано та скорочено, проте передбачається аналіз за повним визначенням
	2.5. До 2020 року забезпечити збереження генетичного різноманіття насіння і культивованих рослин, а також сільськогосподарських і домашніх тварин та відповідних ним диких видів, у т. ч. шляхом належного утримання на національному, регіональному та міжнародному рівнях різноманітних банків насіння і рослин, сприяти розширенню доступу до генетичних ресурсів і пов'язаних з ними традиційних знань та спільному використанню на справедливій і рівній основі вигід від їх застосування на умовах, погоджених на міжнародному рівні	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>2.a. Збільшити інвестування, у т. ч. шляхом активізації міжнародного співробітництва, в сільську інфраструктуру, сільськогосподарські дослідження й агропропаганду, розвиток технологій і створення генетичних банків рослин і тварин з метою зміцнення потенціалу країн, що розвиваються, особливо найменш розвинених країн, у галузі сільськогосподарського виробництва</p> <p>2.b. Усувати та припиняти введення торгових обмежень і виникнення викривлень на світових ринках сільськогосподарської продукції, у т. ч. шляхом паралельної ліквідації всіх форм субсидування експорту сільськогосподарської продукції та всіх експортних заходів, що мають аналогічні наслідки, згідно з мандатом Дохійського раунду переговорів з питань розвитку</p> <p>2.c. Вжити заходів для забезпечення належного функціонування ринків продовольчих товарів і продукції їх переробки та сприяти своєчасному доступу до ринкової інформації, у т. ч. про продовольчі резерви, з метою допомогти обмежити надмірну волатильність цін на продовольство</p>	<p>2.4. Знизити волатильність цін на продукти харчування</p>	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки
	<p>Ціль 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччу для всіх у будь-якому віці (глобальне визначення)</p> <p>Ціль 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччу для всіх у будь-якому віці (національне визначення)</p> <p>Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя (скорочене національне визначення)</p>		
	<p>3.1. До 2030 року знизити глобальний коефіцієнт материнської смертності до менш ніж 70 випадків на 100 000 живонароджених</p> <p>3.2. До 2030 року покласти край смертності, якій можна запобігти, новонароджених і дітей віком до 5 років, при цьому всі країни повинні прагнути зменшити неонатальну смертність до не більше як 12 випадків на 1000 живонароджених, а смертність у віці до 5 років – до не більше ніж 25 випадків на 1000 живонароджених</p> <p>3.3. До 2030 року покласти край епідеміям СНІДу, туберкульозу, малярії та тропічних хвороб, яким не приділяється належної уваги, забезпечити боротьбу з гепатитом, захворюваннями, що передаються через воду, та іншими інфекційними захворюваннями</p> <p>3.4. До 2030 року зменшити на третину передчасну смертність від неінфекційних захворювань за допомогою профілактики та лікування, а також підтримувати психічне здоров'я і благополуччя</p>	<p>3.1. Знизити материнську смертність</p> <p>3.2. Мінімізувати смертність, якій можна запобігти, серед дітей віком до 5 років</p> <p>3.3. Зупинити епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у т. ч. за рахунок використання інноваційних практик та засобів лікування</p> <p>3.4. Знизити передчасну смертність від неінфекційних захворювань</p>	<p>Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки</p> <p>Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки</p> <p>Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки</p> <p>Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки, проте враховано повну редакцію у частині профілактичних заходів</p>

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
		3.5. Знизити на чверть передчасну смертність населення, у т. ч. за рахунок упровадження інноваційних підходів до діагностики захворювань	
	3.5. Покращувати профілактику та лікування залежності від психоактивних речовин, у т. ч. зловживання наркотичними засобами й алкоголем	Завдання враховано	Завдання враховано у п. 3.3
	3.6. До 2020 року у всьому світі вдвічі скоротити кількість смертей і травм унаслідок дорожньо-транспортних пригод	3.6. Знизити рівень отримання тяжких травм і смертності внаслідок ДТП, у т. ч. за рахунок використання інноваційних практик реанімування, лікування постраджалих унаслідок ДТП	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки
	3.7. До 2030 року забезпечити загальний доступ до послуг з охорони сексуального та репродуктивного здоров'я, включаючи послуги з планування сім'ї, інформування та просвіту, й урахування питань охорони репродуктивного здоров'я в національних стратегіях і програмах	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах
	3.8. Забезпечити загальне охоплення послугами охорони здоров'я, у т. ч. захист від фінансових ризиків, доступ до якісних основних медико-санітарних послуг і до безпечних, ефективних, якісних і недорогих основних лікарських засобів і вакцин для всіх	3.7. Забезпечити загальну якісну імунізацію населення з використанням інноваційних препаратів	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки
	3.9. До 2030 року істотно скоротити кількість випадків смерті та захворювання в результаті впливу небезпечних хімічних речовин, забруднення й отруєння повітря, води і ґрунтів	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено
	3.a. Активізувати, за необхідності, імплементацію Рамкової конвенції Всесвітньої організації охорони здоров'я із боротьби проти тютюну у всіх країнах	3.8. Знизити поширеність тютюнопуріння серед населення з використанням інноваційних засобів інформування про негативні наслідки тютюнопуріння	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки.
	3.b. Сприяти дослідженням і розробкам вакцин і лікарських препаратів для лікування інфекційних та неінфекційних хвороб, які насамперед стосуються країн, що розвиваються, забезпечувати доступність недорогих основних лікарських засобів і вакцин згідно з Дохійською декларацією «Угода ТРІПС і суспільна охорона здоров'я», де підтверджується право країн, що розвиваються, в повному обсязі використовувати положення Угоди з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності щодо прояву гнучкості для цілей охорони здоров'я населення і, зокрема, забезпечення доступу до лікарських засобів для всіх		

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>3.c. Істотно збільшити фінансування охорони здоров'я та набір, розвиток, професійну підготовку й утримання медичних кадрів у країнах, що розвиваються, особливо в найменш розвинених країнах і малих островівних державах, що розвиваються</p> <p>3.d. Нарощувати потенціал усіх країн, особливо країн, що розвиваються, у сфері раннього попередження, зниження ризиків і регулювання національних і глобальних ризиків для здоров'я</p>	<p>3.9. Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я</p>	Конкретизовано з урахуванням необхідності реформування системи охорони здоров'я в Україні
	<p>Ціль 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх (глобальне визначення)</p> <p>Ціль 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх (національне визначення)</p> <p>Ціль 4. Якісна освіта (скорочене національне визначення)</p>		
	<p>4.1. До 2030 року забезпечити, щоб всі дівчатка і хлопчики завершували здобуття безкоштовної, рівноправної і якісної початкової та середньої освіти, що дозволяє домогтися затребуваних і ефективних результатів навчання</p>	<p>4.1. Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків</p>	Завдання конкретизовано з урахуванням пріоритетів національної освітньої політики й ураховує кількісні та якісні аспекти цієї проблематики. Скорочення завдання зумовлено гарантуванням безкоштовності здобуття шкільної освіти в Україні
	<p>4.2. До 2030 року забезпечити всім дівчаткам і хлопчикам доступ до якісних систем розвитку, догляду та дошкільного навчання дітей молодшого віку, щоб вони були готові до здобуття початкової освіти</p>	<p>4.2. Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей</p>	Завдання актуалізовано з урахуванням національних аспектів доступності та якості дошкільної освіти
	<p>4.3. До 2030 року забезпечити для всіх жінок і чоловіків рівний доступ до недорогої та якісної професійно-технічної та вищої освіти, у т. ч. університетської освіти</p>	<p>4.3. Забезпечити доступність професійної освіти</p>	Завдання актуалізовано з урахуванням окремих аспектів доступності професійної освіти в Україні (територіальних та фінансових)
		<p>4.4. Підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок з наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки</p>	Завдання конкретизовано з урахуванням пріоритетів національної освітньої політики
	<p>4.4. До 2030 року істотно збільшити число молодих і дорослих людей, які володіють затребуваними навичками, у т. ч. професійно-технічними навичками, для працевлаштування, отримання гідної роботи та занять підприємницькою діяльністю</p>	<p>4.5. Збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності</p>	Завдання актуалізує проблематику оволодіння населенням сучасних компетенцій, затребуваних на ринку праці
	<p>4.5. До 2030 року ліквідувати гендерну нерівність у сфері освіти і забезпечити рівний доступ до освіти та професійно-технічної підготовки всіх рівнів для уразливих груп населення, у т. ч. інвалідів, представників корінних народів і дітей, які перебувають в уразливому становищі</p>	<p>4.6. Ліквідувати гендерну нерівність серед шкільних учителів</p>	Завдання актуалізує специфіку гендерної нерівності перед учителів, інші аспекти гендерної нерівності відображені в завданнях Цілі 5

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	4.6. До 2030 року забезпечити, щоб всі молоді люди і значна частка дорослого населення, як чоловіків, так і жінок, вміли читати, писати й рахувати	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України
	4.7. До 2030 року забезпечити, щоб усі учні здобували знання і навички, необхідні для сприяння сталому розвитку, у т. ч. шляхом навчання з питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і вкладу культури в стабільний розвиток	Завдання враховано	Завдання враховується в рамках національної освітньої політики
	4.a. Створювати й удосконалювати навчальні за клади, що враховують інтереси дітей, особливі потреби інвалідів і гендерні аспекти, забезпечити безпечно, вільне від насильства і соціальних бар'єрів та ефективне середовище навчання для всіх	4.7. Створити у школах сучасні умови навчання, включаючи інклюзивне, на основі інноваційних підходів	Завдання конкретизовано з урахуванням пріоритетів національної освітньої політики
	4.b. До 2020 року значно збільшити в усьому світі кількість стипендій, які надаються країнам, що розвиваються, особливо найменш розвиненим країнам, малим островівним державам, що розвиваються, й африканським країнам, для здобуття вищої освіти, включаючи професійно-технічну освіту і навчання з питань інформаційно-комунікаційних технологій, технічні, інженерні та наукові програми, у розвинених країнах та інших країнах, що розвиваються		
	4.c. До 2030 року значно збільшити кількість кваліфікованих учителів, у т. ч. шляхом міжнародного співробітництва у підготовці учителів у країнах, що розвиваються, особливо в найменш розвинених країнах і малих островівних державах, що розвиваються		
	Ціль 5. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток (глобальне визначення)		
	Ціль 5. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток (національне визначення)		
	Ціль 5. Гендерна рівність (скорочене національне визначення)		
	5.1. Повсюдно ліквідувати всі форми дискримінації щодо всіх жінок і дівчаток	5.1. Створити умови для ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки
	5.2. Ліквідувати всі форми насильства щодо всіх жінок і дівчаток у публічній і приватній сферах, включаючи торгівлю людьми, сексуальну та інші форми експлуатації	5.2. Знизити рівень гендерно зумовленого та домашнього насильства, забезпечити ефективне запобігання його проявам та своєчасну допомогу постраждалим	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки Проблему торгівлі людьми враховано в п.16.2
	5.3. Ліквідувати всі шкідливі види практики, такі як дитячі, ранні та примусові шлюби й операції, що калічать, на жіночих статевих органах	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>5.4. Визнавати й цінувати неоплачувану працю з догляду і роботу з веденням домашнього господарства, надаючи комунальні послуги, інфраструктуру та системи соціального захисту та заохочуючи принцип спільної відповідальності у веденні господарства і в сім'ї, з урахуванням національних умов</p> <p>5.5. Забезпечити всебічну й реальну участь жінок і рівні для них можливості для лідерства на всіх рівнях прийняття рішень у політичному, економічному та суспільному житті</p> <p>5.6. Забезпечити загальний доступ до послуг у галузі охорони сексуального і репродуктивного здоров'я та до реалізації репродуктивних прав відповідно до Програми дій Міжнародної конференції з народонаселення і розвитку, Пекінської платформи дій та підсумкових документів конференцій з розгляду передбачення їх виконання</p> <p>5.a. Провести реформи з метою надання жінкам рівних прав на економічні ресурси, а також доступу до володіння і розпорядження землею та іншими формами власності, фінансових послуг, успадкованого майна та природних ресурсів відповідно до національних законів</p> <p>5.b. Активніше використовувати високоефективні технології, зокрема інформаційно-комунікаційні, для сприяння розширенню прав та можливостей жінок</p> <p>5.c. Приймати й удосконалювати розумні стратегії та обов'язкові для дотримання закони з метою заохочення гендерної рівності та розширення прав і можливостей усіх жінок і дівчаток на всіх рівнях</p>	<p>5.3. Заохочувати спільну відповідальність за ведення господарства та виховання дитини</p> <p>5.4. Забезпечити рівні можливості представництва на вищих рівнях прийняття рішень у політичному та суспільному житті</p> <p>5.5. Розширити доступ населення до послуг з планування сім'ї та знизити рівень підліткової народжуваності</p> <p>5.6. Розширити економічні можливості жінок</p>	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки
	<p>Ціль 6. Забезпечення наявності та сталого управління водними ресурсами та санітарією (глобальне визначення)</p> <p>Ціль 6. Забезпечення наявності та сталого управління водними ресурсами та санітарією (національне визначення)</p> <p>Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови (скорочене національне визначення)</p>		
	<p>6.1. До 2030 року забезпечити загальний і рівноправний доступ до безпечної і доступної (прийнятної) за ціною питної води для всіх</p> <p>6.2. До 2030 року забезпечити загальний і рівноправний доступ до належних санітарно-гігієнічних засобів і покласти край відкритій дефекації, приділяючи особливу увагу потребам жінок і дівчаток, а також осіб, які перебувають в уразливому становищі</p>	<p>6.1. Забезпечити доступність якісних послуг з постачанням безпечної питної води, будівництво та реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання</p> <p>6.2. Забезпечити доступність сучасних систем водовідведення, будівництво та реконструкцію водозабірних та каналізаційних очисних споруд із застосуванням новітніх технологій та обладнання</p>	<p>Завдання сформульоване в результаті консультацій з експертами та громадськістю</p> <p>Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки</p>

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>6.3. До 2030 року підвищити якість води за допомогою зменшення забруднення, ліквідації скидання відходів і зведення до мінімуму викидів небезпечних хімічних речовин та матеріалів, скорочення вдвічі частки неочищених стічних вод і значного збільшення масштабів рециркуляції та безпечної повторного використання стічних вод у всьому світі</p> <p>6.4. До 2030 року істотно підвищити ефективність водокористування в усіх секторах та забезпечити стійкий забір і подачу прісної води для вирішення проблеми нестачі води та значного скорочення кількості осіб, які страждають від нестачі води</p> <p>6.5. До 2030 року забезпечити комплексне управління водними ресурсами на всіх рівнях, у тому числі, за необхідності, на основі транскордонного співробітництва</p> <p>6.6. До 2020 року забезпечити охорону і відновлення пов'язаних з водою екосистем, у т. ч. гір, лісів, водно-болотних угідь, річок, водоносних шарів і озер</p> <p>6.a. До 2030 року розширити міжнародне співробітництво і підтримку в справі зміцнення потенціалу країн, що розвиваються, щодо здійснення діяльності та програм у галузі водопостачання й санітарії, включаючи збір поверхневого стоку, опріснення води, підвищення ефективності водокористування, очистку стічних вод і застосування технологій рециркуляції та повторного використання</p> <p>6.b. Підтримувати і зміцнювати участь місцевих громад у поліпшенні водного господарства та санітарії</p>	<p>6.3 Зменшити обсяги скидання неочищених стічних вод, насамперед з використанням інноваційних технологій водоочищення на державному та індивідуальному рівнях</p> <p>6.4. Підвищити ефективність водокористування</p> <p>6.5. Забезпечити впровадження інтегрованого управління водними ресурсами</p> <p>Завдання враховано</p>	<p>Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки</p> <p>Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки</p> <p>Завдання конкретизовано з урахуванням необхідності гармонізації із законодавством ЄС</p> <p>Ураховано при визначенні завдань цілі 15 (зокрема, завдання 15.1)</p>
	<p>Ціль 7. Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх (глобальне визначення)</p> <p>Ціль 7. Забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх (національне визначення)</p> <p>Ціль 7. Доступна та чиста енергія (скорочене національне визначення)</p>	<p>7.1. До 2030 року забезпечити загальний доступ до недорогого, надійного і сучасного енергопостачання</p>	<p>7.1. Розширити інфраструктуру та модернізувати мережі для забезпечення надійного та сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій</p>
		<p>7.2. Забезпечити диверсифікацію постачання первинних енергетичних ресурсів</p>	<p>Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки</p>

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>7.2. До 2030 року значно збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у світовому енергетичному балансі</p>	<p>7.3. Збільшити частку енергії з відновлюваних джерел у національному енергетичному балансі, зокрема за рахунок введення додаткових потужностей об'єктів, що виробляють енергію з відновлюваних джерел</p>	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки
	<p>7.3. До 2030 року подвоїти глобальний показник підвищення енергоефективності</p>	<p>7.4. Підвищити енергоефективність економіки</p>	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки
	<p>7.a. До 2030 року активізувати міжнародне співробітництво з метою полегшення доступу до досліджень і технологій у галузі екологічно чистої енергетики, включаючи відновлювану енергетику, підвищення енергоефективності та передові й чистіші технології використання викопного палива, заохочувати інвестиції в енергетичну інфраструктуру і технології екологічно чистої енергетики</p>		
	<p>7.b. До 2030 року розширити інфраструктуру і модернізувати технології для сучасного та сталого енергопостачання всіх у країнах, що розвиваються, зокрема у найменш розвинених країнах, малих острівних державах, що розвиваються, і країнах, що не мають виходу до моря, з урахуванням їх відповідних програм підтримки</p>		
	<p>Ціль 8. Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх (глобальне визначення)</p>		
	<p>Ціль 8. Сприяння поступальному, всеохоплюючому та stałому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх (національне визначення)</p>		
<p>Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання (скорочене національне визначення)</p>			
	<p>8.1. Підтримувати економічне зростання на одну особу населення відповідно до національних умов і, зокрема, зростання валового внутрішнього продукту на рівні не менше 7 відсотків на рік у найменш розвинених країнах</p>	Завдання враховано	Завдання враховано у п. 8.1
	<p>8.2. Домогтися підвищення продуктивності в економіці шляхом диверсифікації, технічної модернізації та інноваційної діяльності, в тому числі приділяючи особливу увагу секторам з високою доданою вартістю і працемістким секторам</p>	<p>8.1. Забезпечити стійке зростання ВВП на основі модернізації виробництва, розвитку інновацій, підвищення експортного потенціалу, виводу на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості</p>	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки.
	<p>8.3. Просувати проведення орієнтованої на розвиток політики, яка сприяє продуктивній діяльності, створенню гідних робочих місць, підприємництву, творчості та інноваційній діяльності, та заохочувати офіційне визнання і розвиток мікро-, малих і середніх підприємств, у т. ч. шляхом надання їм доступу до фінансових послуг</p>	Завдання враховано	Глобальні завдання 8.3 та 8.10 об'єднані та викладені у національному завданні 8.6

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	8.4. Упродовж усього терміну до кінця 2030 року поступово підвищувати глобальну ефективність використання ресурсів у системах споживання і виробництва та прагнути, щоб економічне зростання не супроводжувалося погіршенням стану навколошнього середовища, як це передбачається Десятирічною стратегією дій з переходу до використання раціональних моделей споживання і виробництва, причому першими цим повинні зайнятися розвинені країни	8.2. Підвищувати ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високотехнологічних конкурентних виробництв	Завдання конкретизоване з урахуванням національної специфіки
	8.5. До 2030 року забезпечити повну і продуктивну зайнятість та гідну працю для всіх жінок і чоловіків, у т. ч. молодих людей та інвалідів, і рівну оплату за працю рівної цінності	8.3. Підвищити рівень зайнятості населення	Редакція завдання сформована, виходячи з поточної економічної ситуації в країні, за якої рівень безробіття за методологією МОП перевищує 9%.
	8.6. До 2020 року суттєво скоротити частку молоді, яка не працює, не вчиться і не набуває професійних навичок	8.4. Скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок	Національне завдання відповідає за своїм змістом глобальному
	8.7. Вжити термінових та ефективних заходів для того, щоб викорінити примусову працю, покінчити з сучасним рабством і торгівлею людьми та забезпечити заборону й ліквідацію найгірших форм дитячої праці, включаючи вербування та використання дітей-солдатів, а до 2025 року покінчити з дитячою працею у всіх її формах	Завдання враховано	Окремо завдання не визначено, оскільки його суть врахована у відповідних програмних документах (Національна стратегія у сфері прав людини, Державна соціальна програма протидії торгівлі людьми на період до 2020 року (постанова Уряду від 24.02.2016 р. №111))
	8.8. Захищати трудові права і сприяти забезпеченю надійних і безпечних умов праці для всіх трудящих, включаючи трудящих-мігрантів, особливо жінок-мігрантів, та осіб, які не мають стабільної зайнятості	8.5. Сприяти забезпеченю надійних та безпечних умов праці для всіх працюючих, зокрема шляхом застосування інноваційних технологій у сфері охорони праці та промислової безпеки	Національне завдання відповідає глобальному, але у більш узагальненій редакції
	8.9. До 2030 року забезпечити розробку і здійснення стратегій заохочення сталого туризму, який сприяє створенню робочих місць, розвитку місцевої культури і виробництву місцевої продукції	Завдання враховано	Глобальне завдання враховано у національному завданні 8.6, де розвиток туризму розглядається як один із численних напрямів для можливості реалізації потенціалу активної частини населення
	8.10. Зміцнювати спроможність національних фінансових установ заохочувати і розширювати доступ до банківських, страхових і фінансових послуг для всіх	8.6. Створити інституційні та фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки	Завдання конкретизоване з урахуванням національної специфіки

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>8.a. Збільшити надавану в рамках ініціативи «Допомога в торгівлі» підтримку країн, що розвиваються, особливо найменш розвинених країн, у т. ч. по лінії Розширеної комплексної рамкової програми з надання технічної допомоги в галузі торгівлі найменш розвиненим країнам</p> <p>8.b. До 2020 року розробити і ввести в дію глобальну стратегію забезпечення зайнятості молоді та імплементувати Глобальний пакт про робочі місця Міжнародної організації праці</p>		
	<p>Ціль 9. Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям (глобальне визначення)</p> <p>Ціль 9. Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям (національне визначення)</p> <p>Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура (скорочене національне визначення)</p>		
	<p>9.1. Розвивати якісну, надійну, стійку та сталу інфраструктуру, включаючи регіональну та транскордонну інфраструктуру, з метою підтримки економічного розвитку та добробуту людей, приділяючи особливу увагу забезпеченню недорогого і рівноправного доступу для всіх</p>	<p>9.1. Розвивати якісну, надійну, сталу та доступну інфраструктуру, яка базується на використанні інноваційних технологій, ут. ч. екологічно чистих видів транспорту</p>	Відповідає за своїм змістом глобальному завданню, але у більш узагальненій редакції
		<p>9.2. Забезпечити розширення використання електротранспорту та відповідної мережі інфраструктури</p>	Завдання додатково встановлено з урахуванням національної специфіки, також воно відповідає глобальному завданню 11.2
		<p>9.3. Забезпечити доступність дорожньо-транспортної інфраструктури, яка базується на використанні інноваційних технологій, зокрема через розширення форм участі держави у різних інфраструктурних проектах</p>	Завдання додатково встановлено з урахуванням національної специфіки, також воно відповідає глобальному завданню 11.2
	<p>9.2. Сприяти всеохоплюючій і стійкій індустріалізації, до 2030 року суттєво підвищити рівень зайнятості у промисловості та частку промислового виробництва у валовому внутрішньому продукті відповідно до національних умов і подвоїти відповідні показники в найменш розвинених країнах</p>	<p>9.4. Сприяти при- скореному розвитку високо- та середньо- високотехнологічних секторів переробної промисловості, які формуються на основі використання ланцюгів «освіта – наука – виробництво» та кластерного підходу за напрямами: розвиток інноваційної екосистеми; розвиток інформаційно-телекомунікаційних технологій (ТКТ);</p>	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
		застосування IKT в АПК, енергетиці, транспорті та промисловості; високотехнологічне машинобудування; створення нових матеріалів; розвиток фармацевтичної та біоінженерної галузей	
	9.3. Розширити доступ дрібних промислових та інших підприємств, особливо в країнах, що розвиваються, до фінансових послуг, у т. ч. до недорогих кредитів, і посилити їх інтеграцію до виробничо-збутових ланцюжків та ринків	Завдання враховано	Глобальне завдання частково враховане у національних завданнях 9.3 та 8.5
	9.4. До 2030 року модернізувати інфраструктуру і переобладнати промислові підприємства, зробивши їх стійкими за рахунок підвищення ефективності використання ресурсів, ширшого застосування чистих та екологічно безпечних технологій і промислових процесів за участю всіх країн відповідно до їх індивідуальних можливостей	Завдання враховано	Глобальне завдання враховане у національних завданнях пп. 9.1, 9.2 та 9.3
	9.5. Активізувати наукові дослідження, нарощувати технологічний потенціал промислових секторів у всіх країнах, особливо країнах, що розвиваються, у т. ч. шляхом стимулювання до 2030 року інноваційної діяльності та значного збільшення кількості працівників у сфері ДiР у розрахунку на 1 млн осіб, а також державних і приватних витрат на ДiР	9.5. Створити фінансову та інституційну системи (інноваційну інфраструктуру), що забезпечуватимуть розвиток наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок	Завдання конкретизовано з урахуванням національної специфіки
	9.a. Сприяти розвитку екологічно стійкої і сталої інфраструктури в країнах, що розвиваються, за рахунок збільшення фінансової, технологічної та технічної підтримки африканських країн, найменш розвинених країн, країн, що не мають виходу до моря, і малих островів держав, що розвиваються		
	9.b. Підтримувати розробки, дослідження та інновації у сфері вітчизняних технологій у країнах, що розвиваються, у т. ч. шляхом створення політичного клімату, сприятливого, зокрема, для диверсифікації промисловості та збільшення доданої вартості в сировинних галузях		
	9.c. Істотно розширити доступ до інформаційно-комунікаційних технологій, прагнути до забезпечення загального і недорогого доступу до Інтернету в найменш розвинених країнах до 2020 року	9.6. Забезпечити доступність Інтернету, особливо у сільській місцевості	Відповідає за своїм змістом глобальному завданню, але зроблено акцент на вирішенні найбільш актуальної для України проблеми
		9.7. Забезпечити збільшення участі молоді у наукових дослідженнях	

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
Ціль 10. Скорочення нерівності всередині країн і між ними (глобальне визначення)			
Ціль 10. Скорочення нерівності (національне визначення)			
	10.1. До 2030 року поступово досягти й підтримувати зростання доходів найменш забезпечених 40 відсотків населення на рівні, що перевищує середній по країні	10.1. Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40 % населення	Сутність національного формулювання збігається з глобальним. Змінена лише редакція
	10.2. До 2030 року підтримати законодавчим шляхом та заохочувати активну участь усіх людей у соціальному, економічному і політичному житті незалежно від іхнього віку, статі, інвалідності, раси, етнічної належності, походження, релігії та економічного чи іншого статусу	Завдання враховано	Завдання враховано в контексті національного Завдання 10.2
	10.3. Забезпечити рівність можливостей і зменшити нерівність результатів, у т. ч. шляхом скасування дискримінаційних законів, політики і практики та сприяння прийняття відповідного законодавства, політики та заходів у цьому напрямі	10.2. Запобігати проявам дискримінації в суспільстві	Завдання має комплексний характер, тому, з урахуванням національної специфіки, його доцільно розбити на два: – щодо запобігання дискримінації; – щодо забезпечення рівного доступу до соціальних послуг (10.3)
		10.3. Забезпечити доступність послуг соціальної сфери	
	10.4. Прийняти відповідну політику, особливо бюджетно-податкову політику, політику у сфері заробітної плати та соціального захисту, і поступово домагатися забезпечення більшої рівності	10.4. Проводити політику оплати праці на засадах рівності та справедливості	Завдання також розділене на два з огляду на найбільш актуальні проблеми для України
		10.5. Провести реформу пенсійного страхування на засадах справедливості та прозорості	
	10.5. Удосконалювати методи регулювання та моніторингу глобальних фінансових ринків і установ, більш послідовно застосовувати такі методи	Завдання не враховано	Завдання має глобальний характер. Для України не встановлене окреме завдання
	10.6. Забезпечити більшу представленість і більше право голосу країн, що розвиваються, у процесах прийняття рішень у глобальних міжнародних економічних і фінансових установах, щоб зробити ці установи більш ефективними, авторитетними, підзвітними і легітимними	Завдання не враховано	Завдання має глобальний характер. Для України не встановлене окреме завдання
	10.7. Сприяти впорядкованій, безпечній, законній і відповідальній міграції та мобільності людей, у т. ч. за допомогою проведення спланованої і добре продуманої міграційної політики	Завдання враховано	Завдання враховано в контексті національної політики
	10.a. Проводити в життя принцип особливого та диференційованого режиму для країн, що розвиваються, особливо найменш розвинутих країн, відповідно до угод Світової організації торгівлі		

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення			
	<p>10.b. Заохочувати офіційну допомогу з метою розвитку і фінансові потоки, у т. ч. прямі іноземні інвестиції, для найбільш нужденних держав, особливо найменш розвинених країн, країн Африки, малих острівних держав, що розвиваються і країн, що не мають виходу до моря, відповідно до їх національних планів і програм</p> <p>10.c. До 2030 року скоротити операційні витрати, пов'язані з переведенням мігрантами грошових коштів, до менш ніж 3 відсотки від суми переказу і ліквідувати канали грошових переказів, у яких ці витрати перевищують 5 відсотків</p>					
	<p>Ціль 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів (глобальне визначення)</p> <p>Ціль 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів (національне визначення)</p> <p>Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад (скороочене національне визначення)</p>					
<p>11.1. До 2030 року забезпечити загальний доступ до достатнього, безпечного і недорогого житла й основних послуг і упорядкувати нетрі</p> <p>11.2. До 2030 року забезпечити всім можливістю користуватися безпечними, недорогими, доступними та екологічно стійкими транспортними системами на основі підвищення безпеки дорожнього руху, зокрема розширення використання громадського транспорту, приділяючи особливу увагу потребам тих, хто перебуває в уразливому становищі, жінок, дітей, інвалідів і літніх осіб</p> <p>11.3. До 2030 року розширити масштаби відкритої для всіх і екологічно стійкої урбанізації та можливості для комплексного і сталого планування населених пунктів та управління ними на основі широкої участі в усіх країнах</p> <p>11.4. Активізувати зусилля із захисту та збереження всесвітньої культурної і природної спадщини</p> <p>11.5. До 2030 року суттєво скоротити кількість загиблих і постраждалих та значно зменшити прямий економічний збиток у формі втрат світового валового внутрішнього продукту внаслідок лих, у т. ч. пов'язаних з водою, приділяючи особливу увагу захисту малозабезпечених і вразливих груп населення</p> <p>11.6. До 2030 року зменшити негативний екологічний вплив міст у перерахунку на одну особу населення, в тому числі шляхом приділення особливої уваги якості повітря і видаленню міських та інших відходів</p>						
<p>11.1. Забезпечити доступність житла</p> <p>11.2. Забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості</p> <p>11.3. Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із зачлененням приватного сектору</p> <p>11.4. Забезпечити своєчасне оповіщення населення про надзвичайні ситуації з використанням інноваційних технологій</p> <p>11.5. Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин у т. ч. на довкілля міст, зокрема шляхом використання інноваційних технологій</p>						
<p>Завдання сформульовано з урахуванням національних особливостей і пріоритетів</p> <p>Завдання враховано</p> <p>Завдання сформульовано з урахуванням національних особливостей і пріоритетів.</p> <p>Завдання сформульовано з урахуванням національних особливостей і пріоритетів</p> <p>Завдання сформульовано з урахуванням національних особливостей і пріоритетів</p> <p>Завдання сформульовано з урахуванням національних особливостей і пріоритетів.</p>						

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>11.6. Забезпечити розробку і реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції</p> <p>11.7. До 2030 року забезпечити загальний доступ до безпечних, доступних і відкритих для всіх зелених зон та громадських місць, особливо для жінок і дітей, літніх людей та інвалідів</p>	<p>Завдання враховано</p>	<p>Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах місцевого та регіонального рівня</p>
	<p>11.a. Підтримувати позитивні економічні, соціальні й екологічні зв'язки між міськими, приміськими і сільськими районами на основі підвищення якості планування національного та регіонального розвитку</p> <p>11.b. До 2020 року значно збільшити кількість міст і населених пунктів, що прийняли та реалізують комплексні стратегії і плани, спрямовані на усунення соціальних бар'єрів, підвищення ефективності використання ресурсів, пом'якшення наслідків зміни клімату, адаптацію до його зміни та здатність протистояти стихійним лихам, а також розробити й упровадити, відповідно до Сендайської рамкової програми зі зниження ризику лих на 2015–2030 роки, заходи з комплексного управління ризиками, пов'язаними з лихами, на всіх рівнях</p> <p>11.c. Надавати сприяння найменш розвиненим країнам, в тому числі шляхом фінансової та технічної допомоги, у будівництві екологічно стійких і міцних будівель з використанням місцевих матеріалів</p>		
Ціль 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва (глобальне визначення)			
Ціль 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва (національне визначення)			
Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво (скорочене національне визначення)			
	<p>12.1. Здійснювати Десятирічну стратегію дій з переходу до використання раціональних моделей споживання і виробництва за участю всіх країн і з урахуванням їх розвитку і потенціалу, причому першими до нії повинні приступити розвинені країни</p> <p>12.2. До 2030 року домогтися раціонального освоєння й ефективного використання природних ресурсів</p>	<p>Завдання враховано</p> <p>12.1. Знизити ресурсоємність економіки</p>	<p>Завдання враховуватиметься у процесі розроблення відповідних документів</p> <p>Завдання сформульовано в результаті консультацій з громадськістю та зацікавленими сторонами</p>

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>12.3. До 2030 року скоротити вдвічі в перерахунку на одну особу населення загальносвітовий обсяг харчових відходів на розрібному та споживчому рівнях і зменшити втрати продовольства у виробничо-збуточих ланцюжках, у т. ч. післязбиральні втрати</p> <p>12.4. До 2020 року домогтися екологічно раціонального використання хімічних речовин і всіх відходів упродовж усього їх життєвого циклу відповідно до узгоджених міжнародних принципів, істотно скоротити потрапляння цих речовин у повітря, воду і ґрунт, щоб звести до мінімуму їх негативний вплив на здоров'я людей та навколишнє середовище</p> <p>12.5. До 2030 року суттєво зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання</p> <p>12.6. Рекомендувати компаніям, особливо великим і транснаціональним, застосовувати стійкі методи виробництва та відображати інформацію про раціональне використання ресурсів у своїх звітах</p> <p>12.7. Сприяти забезпеченню сталої практики державних закупівель відповідно до національних стратегій і пріоритетів</p> <p>12.8. До 2030 року забезпечити, щоб люди в усьому світі мали відповідну інформацію та відомості про сталій розвиток і спосіб життя в гармонії з природою</p> <p>12.a. Надавати країнам, що розвиваються, допомогу в нарощуванні їх науково-технічного потенціалу для переходу до більш раціональних моделей споживання і виробництва</p> <p>12.b. Розробляти й упроваджувати інструменти моніторингу впливу на сталій розвиток стійкого туризму, який сприяє створенню робочих місць, розвитку місцевої культури та виробництву місцевої продукції</p>	<p>12.2. Зменшити втрати продовольства у виробничо-збуточих ланцюжках</p> <p>12.3. Забезпечити сталое використання хімічних речовин на основі інноваційних технологій та виробництв</p> <p>12.4. Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх переробки та повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв</p> <p>Завдання враховано</p> <p>Завдання враховано</p> <p>Завдання враховано</p>	<p>Завдання встановлено додатково, враховуючи результати консультацій з громадськістю та зацікавленими сторонами</p> <p>Завдання сформульовано в результаті консультацій з громадськістю та зацікавленими сторонами</p> <p>Завдання сформульовано з урахуванням національних особливостей</p> <p>Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах</p> <p>Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах</p> <p>Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах</p>

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>12.c. Рационалізувати неефективне субсидування використання викопного палива, що веде до його марнотратного споживання, за допомогою усунення ринкових диспропорцій з урахуванням національних умов, у т. ч. шляхом реорганізації оподаткування та поступової відмови від шкідливих субсидій там, де вони існують, для обліку їх екологічних наслідків, повною мірою беручи до уваги особливі потреби й умови країн, що розвиваються і зводячи до мінімуму можливі негативні наслідки для їх розвитку так, щоб захистити інтереси нужденних і вразливих груп населення</p>		
	<p>Ціль 13. Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками (глобальне визначення)</p> <p>Ціль 13. Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками (національне визначення)</p> <p>Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату (скорочене національне визначення)</p>		
	<p>13.1. Підвищити опірність і здатність адаптуватися до небезпечних кліматичних явищ і стихійних лих у всіх країнах</p>	<p>13.1. Обмежити викиди парникових газів в економіці</p>	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах
	<p>13.2. Включити заходи реагування на зміну клімату в політику, стратегії та планування на національному рівні</p>	Завдання враховано	Передбачається, що заходи реагування на зміну клімату враховуватимуться у політиці, стратегіях та плануванні на національному, галузевому та регіональному рівнях
	<p>13.3. Поліпшити просвітництво, поширення інформації і можливості людей та установ щодо пом'якшення гостроти та послаблення наслідків зміни клімату, адаптації до них і раннього попередження</p>	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах
	<p>13.a. Виконати взяте на себе розвиненими країнами, які є учасниками Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату, зобов'язання досягти мети щорічної мобілізації до 2020 року загальними зусиллями 100 млрд дол. США з усіх джерел для задоволення потреб країн, що розвиваються, в контексті прийняття конструктивних заходів щодо пом'якшення гостроти наслідків зміни клімату та забезпечення прозорості їх здійснення, а також забезпечити повномасштабне функціонування Зеленого кліматичного фонду шляхом його капіталізації в найкоротші можливі терміни</p>		
	<p>13.b. Сприяти створенню механізмів зміцнення можливостей планування й управління, пов'язаних зі зміною клімату, в найменш розвинених країнах і малих островівних державах, що розвиваються, приділяючи, зокрема, підвищену увагу жінкам, молоді, а також місцевим і маргіналізованим громадам</p>		

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	Ціль 14. Збереження та стало використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку (глобальне визначення)		
	Ціль 14. Збереження та стало використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку (національне визначення)		
	Ціль 14. Збереження морських ресурсів (скорочене національне визначення)		
	14.1. До 2025 року забезпечити запобігання та суттєве скорочення будь-якого забруднення морського середовища, у т. ч. внаслідок діяльності на суші, включаючи забруднення морським сміттям і поживними речовинами	14.1. Скоротити забруднення морського середовища	Завдання сформульовано з урахуванням національних особливостей і пріоритетів
	14.2. До 2020 року забезпечити раціональне використання і захист морських та прибережних екосистем з метою запобігти значному негативному впливу, у т. ч. шляхом підвищення стійкості цих екосистем, і вжити заходів щодо їх відновлення для забезпечення гарного екологічного стану та продуктивності океанів	14.2. Забезпечити стало використання і захист морських та прибережних екосистем, підвищення їх стійкості та відновлення з використанням інноваційних технологій	Завдання сформульовано з урахуванням національних особливостей і пріоритетів
	14.3. Мінімізувати і ліквідувати наслідки закислення океану, в тому числі завдяки розвитку наукового співробітництва на всіх рівнях	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України
	14.4. До 2020 року забезпечити ефективне регулювання видобутку і покласти край перелову, незаконному, незареєстрованому та неврегульованому рибному промислу і згубній рибопромисловій практиці, а також виконати науково обґрунтовані плани господарської діяльності, для того щоб відновити рибні запаси в найкоротші можливі терміни, довівши їх до принаймні таких рівнів, які здатні забезпечувати максимальний екологічно раціональний улов з урахуванням біологічних характеристик цих запасів	14.3. Запровадити ефективне регулювання видобутку морських біоресурсів	Завдання сформульовано з урахуванням національних особливостей і пріоритетів
	14.5. До 2020 року охопити природоохоронними заходами принаймні 10 відсотків прибережних і морських районів відповідно до національного законодавства і міжнародного права та на основі найкращої наявної наукової інформації	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах національного, регіонального та місцевого рівнів
	14.6. До 2020 року заборонити деякі форми субсидій для рибного промислу, що спричиняють створення надмірних потужностей і перелову, скасувати субсидії, які сприяють незаконному, незареєстрованому та неврегульованому рибному промислу, й утримуватися від введення нових таких субсидій, візнати, що належне та ефективне застосування особливого і диференційованого режиму щодо країн, які розвиваються, та найменш розвинених країн має бути невід'ємною частиною переговорів з питання про субсидування рибного промислу, які ведуться в рамках Світової організації торгівлі	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>14.7. До 2030 року підвищити економічні вигоди, одержувані малими острівними державами, що розвиваються, і найменш розвиненими країнами від екологічно раціонального використання морських ресурсів, у т. ч. завдяки екологічно раціональній організації рибного господарства, аквакультури і туризму</p> <p>14.a. Збільшити обсяг наукових знань, розширити наукові дослідження і забезпечити передачу морських технологій, беручи до уваги Критерії та керівні принципи щодо передачі морських технологій, розроблені Міжурядовою океанографічною комісією, щоб поліпшити екологічний стан океанського середовища і підвищити вклад морського біорізноманіття у розвиток країн, що розвиваються, особливо малих острівних держав, що розвиваються, і найменш розвинених країн</p> <p>14.b. Забезпечити доступ дрібних господарств, що займаються кустарним рибним промислом, до морських ресурсів та ринків</p> <p>14.c. Поліпшити роботу зі збереження та раціонального використання океанів і їх ресурсів шляхом дотримання норм міжнародного права, закріплених у Конвенції Організації Об'єднаних Націй з морського права, що, як зазначено в пункті 158 документа «Майбутнє, якого ми прагнемо», закладає юридичну базу для збереження та раціонального використання Світового океану і його ресурсів</p>	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України
	Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх сталому використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття (глобальне визначення)		
	Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх сталому використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття (національне визначення)		
	Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші (скорочене національне визначення)		
	<p>15.1. До 2020 року забезпечити збереження, відновлення та раціональне використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем та їхніх послуг, у т. ч. лісів, водно-болотних угідь, гір і посушливих земель, відповідно до зобов'язань, що виливають з міжнародних угод</p> <p>15.2. До 2020 року сприяти впровадженню методів раціонального використання всіх типів лісів, зупинити знеліснення, відновити деградовані ліси, значно розширити масштаби лісонасадження і лісовідновлення в усьому світі</p>	<p>15.1. Забезпечити збереження, відновлення та стало використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем</p> <p>15.2. Сприяти стало управлінню лісами</p>	<p>Завдання сформульовано в результаті консультацій з громадськістю і зацікавленими сторонами з урахуванням національних пріоритетів і особливостей</p> <p>Завдання сформульовано в результаті консультацій з громадськістю і зацікавленими сторонами з урахуванням національних пріоритетів і особливостей</p>

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	15.3. До 2030 року вести боротьбу з опустелюванням, відновити деградовані землі та ґрунти, включаючи землі, що потерпають від опустелювання, засух і повеней, та прагнути того, щоб у всьому світі не погіршувався стан земель	15.3. Відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій	Завдання сформульовано в результаті консультацій з громадськістю і зацікавленими сторонами з урахуванням національних пріоритетів і особливостей
	15.4. До 2030 року забезпечити збереження гірських екосистем, у т. ч. їх біорізноманіття, щоб підвищити їх здатність давати блага, необхідні для сталого розвитку	15.4. Забезпечити збереження гірських екосистем	Завдання сформульовано в результаті консультацій з громадськістю і зацікавленими сторонами з урахуванням національних пріоритетів і особливостей
	15.5. Негайно вжити значущі заходи щодо стримування деградації природних середовищ існування, зупинити втрату біологічного різноманіття і до 2020 року забезпечити збереження та запобігання зникненню видів, що перебувають під загрозою вимирання	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних нормативно-правових та програмних документах національного, регіонального та місцевого рівнів
	15.6. Сприяти справедливому розподілу благ від використання генетичних ресурсів і допомагати забезпечувати належний доступ до таких ресурсів на умовах, погоджених на міжнародному рівні	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних нормативно-правових документах
	15.7. Негайно вжити заходів з метою покласти край браконєрству і контрабандній торгівлі охоронюваними видами флори й фауни, та вирішити проблеми, що стосуються як попиту на незаконні продукти живої природи, так і їх пропозицій	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних нормативно-правових та програмних документах
	15.8. До 2020 року вжити заходів щодо запобігання проникненню чужорідних інвазивних видів у частині значного зменшення їх впливу на наземні та водні екосистеми, а також щодо запобігання обмеженню чисельності або знищенню пріоритетних видів	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах національного рівня
	15.9. До 2020 року забезпечити облік цінності екосистем і біологічного різноманіття в ході загальнонаціонального й місцевого планування та процесів розвитку, а також при розробці стратегії і планів скорочення масштабів бідності	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних нормативно-правових та програмних документах національного, регіонального та місцевого рівнів
	15.а. Мобілізувати і значно збільшити фінансові ресурси з усіх джерел з метою збереження та раціонального використання біологічного різноманіття та екосистем		

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>15.b. Мобілізувати значні ресурси з усіх джерел і на всіх рівнях для фінансування раціонального лісокористування та дати країнам, що розвиваються, адекватні стимули для застосування таких методів управління, у т. ч. з метою збереження та відновлення лісів</p> <p>15.c. Активізувати глобальні зусилля у боротьбі з браконьєрством і контрабандною торгівлею охоронюваними видами, у т. ч. шляхом розширення наявних у місцевого населення можливостей отримувати кошти для існування екологічно безпечним чином</p>		
	<p>Ціль 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях (глобальне визначення)</p> <p>Ціль 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях (національне визначення)</p> <p>Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути (скорочене національне визначення)</p>		
	<p>16.1. Значно скоротити поширеність усіх форм насильства та зменшити показники смертності від цього явища в усьому світі</p>	<p>16.1. Скоротити поширеність насильства</p>	Формулювання завдання скорочено, проте індикатори охоплюють також показник смертності внаслідок насильства
	<p>16.2. Покласти край наругам, експлуатації, торгівлі й усім формам насильства і тортуру щодо дітей</p>	<p>16.2. Збільшити виявлення постраждалих від торгівлі людьми та всіх форм експлуатації</p>	Завдання розширене з урахуванням необхідності зазначених проблем для усіх вікових категорій. Моніторинг передбачає дезагрегацію за віком
	<p>16.3. Сприяти верховенству права на національному та міжнародному рівнях і забезпечити всім рівний доступ до правосуддя</p>	<p>16.3. Підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя</p>	Завдання конкретизовано внаслідок виділення в ході експертних та громадських дискусій ключового пріоритету
	<p>16.4. До 2030 року значно зменшити незаконні фінансові потоки та потоки зброї, активізувати діяльність з виявлення й повернення викрадених активів і вести боротьбу з усіма формами організованої злочинності</p>	<p>16.4. Зміцнити систему запобігання та протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та поширення зброї масового знищення</p>	Завдання конкретизовано внаслідок виділення в ході експертних та громадських дискусій ключових пріоритетів
		<p>16.5. Скоротити незаконний обіг зброї, боеприпасів та вибухових матеріалів</p>	Завдання конкретизовано внаслідок виділення в ході експертних та громадських дискусій ключових пріоритетів
	<p>16.5. Значно скоротити масштаби корупції та хабарництва у всіх їхніх формах</p>	<p>16.6. Скоротити масштаби корупції</p>	Спрощено формулювання

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	16.6. Створити ефективні, підзвітні та прозорі установи на всіх рівнях	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах
	16.7. Забезпечити відповідальне прийняття рішень репрезентативними органами на всіх рівнях за участю всіх верств суспільства	16.7. Підвищити ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування	Завдання розширене з урахуванням комплексності проблем ефективності репрезентативної демократії
	16.8. Відновити територію, постраждалу від конфлікту (Донбас)	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України
	16.9. Зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру та громадської безпеці (конфліктне та постконфліктне врегулювання)	Завдання не враховано	Для України завдання не є актуальним, оскільки це завдання виконане
	16.10. Забезпечити доступ громадськості до інформації і захистити основні свободи відповідно до національного законодавства і міжнародних угод	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах
	16.a. Зміцнити відповідні національні установи, у т. ч. завдяки міжнародній співпраці, з метою нарощування на всіх рівнях, зокрема в країнах, що розвиваються, потенціалу у справі запобігання насильству та боротьби з тероризмом і злочинністю		
	16.b. Заохочувати й упроваджувати в життя недискримінаційні закони та політику в інтересах сталого розвитку	16.8. Відновити територію, постраждалу від конфлікту (Донбас)	Завдання сформульовано в результаті консультацій з громадськістю і зацікавленими сторонами з урахуванням національних пріоритетів і особливостей
		16.9. Зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру та громадської безпеці (конфліктне та постконфліктне врегулювання)	Завдання сформульовано в результаті консультацій з громадськістю і зацікавленими сторонами з урахуванням національних пріоритетів і особливостей
Ціль 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку (глобальне визначення)			
Ціль 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку (національне визначення)			
Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку (скорочене національне визначення)			
Фінанси			
	17.1. Посилити мобілізацію ресурсів із внутрішніх джерел, у т. ч. завдяки міжнародній підтримці країн, що розвиваються, для підвищення національної спроможності щодо збирання податків та інших доходів	17.1. Мобілізувати додаткові фінансові ресурси на основі заохочення інвестицій іноземних та вітчизняних інвесторів	Завдання конкретизовано внаслідок виділення ключових пріоритетів у ході експертних та громадських дискусій

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
Фінанси			
17.2. Забезпечити, щоб розвинені країни повністю виконали свої зобов'язання з надання офіційної допомоги з метою розвитку (ОДР), у т. ч. узяте багатма розвиненими країнами зобов'язання досягти цільового показника виділення коштів по лінії ОДР країнам, що розвиваються, на рівні 0,7 відсотка свого валового національного доходу (ВНД) і виділення ОДР найменш розвиненим країнам на рівні 0,15–0,20 відсотка свого ВНД; державам, що надають ОДР, пропонується розглянути питання про те, щоб поставити перед собою мету виділяти не менше 0,2 відсотка свого ВНД по лінії ОДР для найменш розвинених країн	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України	
Фінанси			
17.3. Мобілізувати додаткові фінансові ресурси з найрізноманітніших джерел для країн, що розвиваються	Завдання не враховано		Завдання не є релевантним для України
Фінанси			
17.4. Надавати країнам, що розвиваються, допомогу з метою забезпечення довгострокової прийнятності рівня їх заборгованості завдяки проведенню скоординованої політики, спрямованої на заохочення, залежно від обставин, фінансування за рахунок позикових коштів, полегшення боргового тягаря та реструктуризації заборгованості, а також вирішити проблему зовнішньої заборгованості бідних країн з великою заборгованістю, щоб полегшити їх борговий тягар	17.2. Послідовно знижувати боргове навантаження на економіку		Завдання конкретизовано внаслідок виділення ключових пріоритетів у ході експертних та громадських дискусій
Фінанси			
17.5. Прийняти і застосовувати режими заохочення інвестицій в інтересах найменш розвинених країн	Завдання не враховано		Завдання не є релевантним для України
Технологія			
17.6. Розширювати співпрацю по лінії Північ-Південь і Південь-Південь, а також тристороннє регіональне і міжнародне співробітництво в галузях науки, техніки й інновацій та доступ до відповідних досягнень; активізувати обмін знаннями на взаємно узгоджених умовах, у т. ч. завдяки поліпшенню координації між існуючими механізмами, зокрема на рівні Організації Об'єднаних Націй, а також за допомогою глобального механізму сприяння передачі технологій	Завдання враховано	Завдання враховано в рамках відповідної політики	
Технологія			
17.7. Сприяти розробці, передачі, поширенню та освоєнню екологічно безпечних технологій, насамперед для країн, що розвиваються, на взаємно узгоджених сприятливих умовах, у т. ч. на пільгових і преференційних умовах	Завдання враховано		Завдання враховано в рамках відповідної політики

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
Технологія			
17.8. Забезпечити до 2017 року повномасштабне функціонування банку технологій і механізму розвитку науки, технологій та інновацій в інтересах найменш розвинених країн і розширити використання високоефективних технологій, зокрема інформаційно-комунікаційних технологій	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України	
Нарощування потенціалу			
17.9. Посилити міжнародну підтримку ефективного і цілеспрямованого нарощування потенціалу країн для сприяння реалізації національних планів досягнення всіх цілей у сфері сталого розвитку, у т. ч. завдяки співпраці по лінії Північ-Південь і Південь-Південь та тристороннього співробітництва	Завдання враховано	Завдання враховано в рамках відповідної політики	
Торгівля			
17.10. Заохочувати універсальну, засновану на правилах, відкриту, недискримінаційну і справедливу багатосторонню торговельну систему в рамках Світової організації торгівлі, у т. ч. завдяки завершенню переговорів у рамках Дохійського порядку денного у сфері розвитку	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України	
Торгівля			
17.11. Значно збільшити експорт країн, що розвиваються, зокрема з метою подвоєння частки найменш розвинених країн у світовому експорти до 2020 року	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України	
Торгівля			
17.12. Забезпечити своєчасне надання всім найменш розвиненим країнам на довгостроковій основі безмитного і безквотного доступу на ринки, відповідно до рішень Світової організації торгівлі, у т. ч. шляхом забезпечення прозорості та простоти преференційних правил походження, які застосовуються щодо товарів, імпортованих із найменш розвинених країн і сприяють полегшенню доступу на ринки	Завдання не враховано	Завдання не є релевантним для України	
Системні питання			
<i>Послідовність політики та діяльності установ</i>			
17.13. Підвищити глобальну макроекономічну стабільність, у т. ч. шляхом координації політики та забезпечення її послідовності	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах	
Системні питання			
<i>Послідовність політики та діяльності установ</i>			
17.14. Зробити більш послідовою політику щодо забезпечення сталого розвитку	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах	

Ціль	Завдання (глобальне визначення)	Завдання (національне визначення)	Пояснення
	<p>Системні питання</p> <p><i>Послідовність політики та діяльності установ</i></p> <p>17.15. Поважати наявний у кожній країні простір для стратегічного маневру, провідну роль країни у розробці та проведенні в житті політики ліквідації бідності й політики в галузі сталого розвитку</p>	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах
	<p>Системні питання</p> <p><i>Партнерства за участю багатьох зацікавлених сторін</i></p> <p>17.16. Зміцнювати Глобальне партнерство в інтересах сталого розвитку, доповнюване партнерствами за участю багатьох зацікавлених сторін, які мобілізують і поширяють знання, досвід, технології та фінансові ресурси, для досягнення цілей у сфері сталого розвитку в усіх країнах, особливо у країнах, що розвиваються</p>	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах
	<p>Системні питання</p> <p><i>Партнерства за участю багатьох зацікавлених сторін</i></p> <p>17.17. Стимулювати й заохочувати ефективне партнерство між державними організаціями, між державним і приватним секторами та між організаціями громадянського суспільства, спираючись на досвід і стратегії використання ресурсів партнерів</p>	17.3. Розвивати партнерські відносини влади і бізнесу для досягнення Цілей Сталого Розвитку	Завдання конкретизовано внаслідок видлення ключових пріоритетів у ході експертних та громадських дискусій
	<p>Системні питання</p> <p><i>Дані, моніторинг і підзвітність</i></p> <p>17.18. До 2020 року посилити підтримку з метою нарощування потенціалу країн, що розвиваються, у т. ч. найменш розвинених країн і малих острівних держав, що розвиваються, для того щоб значно підвищити доступність високоякісних, актуальних і достовірних даних, дезагрегованих за рівнем доходів, гендерною належністю, віком, расою, національністю, міграційним статусом, інвалідністю, географічним місцезнаходженням та іншими характеристиками, значущими з урахуванням національних умов</p>	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах
	<p>Системні питання</p> <p><i>Дані, моніторинг і підзвітність</i></p> <p>17.19. До 2030 року, спираючись на нинішні ініціативи, розробити на додаток до показника валового внутрішнього продукту також інші показники вимірювання прогресу щодо сталого розвитку та сприяти нарощуванню потенціалу країн у галузі статистики</p>	Завдання враховано	Окремо завдання не встановлено, оскільки таке завдання враховано у відповідних програмних документах, а також фактично буде реалізовано шляхом впровадження передбачених цим документом індикаторів

ДОДАТОК З

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ ДОСЯГНЕННЯ ЦСР

Реалізація ЦСР потребує уdosконалення процесу прийняття управлінських рішень на основі аналізу відповідної статистичної інформації. Моніторинг стану виконання завдань для досягнення ЦСР вимагає відповідного інформаційно-аналітичного забезпечення із застосуванням комплексних підходів та використанням різних джерел даних. Здійснення поглиблених досліджень, визначення ризиків та чинників, які впливають на добробут населення, вивчення ризиків щодо макроекономічної, соціальної та екологічної стабільності потрібно для коригування управлінських рішень, небайдужих для досягнення цілі, та розроблення відповідних упереджуючих заходів. Комплексний підхід до дослідження прогресу на шляху досягнення ЦСР передбачає застосування різноманітних типів інформації, які дозволяють визначити масштаби та напрями зрушень, виявити прямі та приховані причинно-наслідкові зв'язки та фактори найбільш вагомого впливу для подальшого використання у процесі розроблення відповідної державної політики.

Глобальні показники Порядку денного сталого розвитку на період до 2030 розглядали на 47-й пленарній сесії Статистичної комісії ООН у березні 2016 року. Головні теми цієї сесії були присвячені розробці системи глобальних показників для відстеження цілей і завдань Порядку денного сталого розвитку до 2030 року, дотриманню основоположних принципів офіційної статистики, програмі міжнародних зіставлень, а також питанням із різних галузей статистики. Під час сесії обговорювались питання реалізації програми перетворення офіційної статистики та іншої пов'язаної діяльності. Окрему увагу було приділено розгляду Програми розвитку офіційної статистики та Програми міжнародних зіставлень, а також питанням використання великих даних для офіційної статистики, уdosконалення статистики національних рахунків, еколого-економічного обліку та зміни клімату, розробки та впровадження міжнародних статистичних класифікацій, промислової статистики, вимірювання інформаційно-комунікаційних

технологій, статистики біженців та внутрішньо переміщених осіб, а також статистики державного управління.

Система глобальних показників ЦСР, наведена за результатами 47-ї пленарної сесії Статистичної комісії ООН, загалом містить 240 показників. Усі показники відповідно до ступеня їх методологічного опрацювання та доступності даних в Україні можна згрупувати у такий спосіб:

- концептуально зрозумілі показники, відносно яких існують стандарти та загальноприйнята методологія, а більшість країн, у тому числі Україна, регулярно публікують дані;
- концептуально зрозумілі показники, відносно яких існують стандарти та загальноприйнята методологія, але країни, у тому числі Україна, публікують дані нерегулярно;
- показники, для яких або взагалі не існує стандартів та загальноприйнятої методології, або вони перебувають на стадії розробки / випробувань.

Наприклад, до третьої групи показників можна віднести такі:

- показник 1.4.1 «Частка населення, яке проживає в домогосподарствах із доступом до базових послуг» – відсутні методологія та міжнародні стандарти;
- показник 1.4.2 «Частка сукупного дорослого населення, яке має гарантовані права землеволодіння, підверджені законодавчо встановленими документами, та яке вважає свої права на землю гарантованими, у розбивці за статтю та за формами землеволодіння» – відсутні метадані, які, наприклад, існують для показника 5.a.1;
- показник 3.b.1 «Частка населення, яке має доступ до недорогих лікарських засобів та вакцин на постійній основі» – відсутній перелік недорогих лікарських засобів (хоча б мінімального набору).

Наведені окремі приклади свідчать про небайдужність продовження роботи щодо розроблення та вdosконалення системи показників

для вимірювання досягнень ЦСР, зокрема щодо розробки відповідної методології та визначення міжнародних стандартів.

Глобальні показники призначені для аналізу тенденцій досягнення визначених на глобальному рівні ЦСР до 2030 року та здійснення міжнародних зіставлень. Проте такі показники не завжди прийнятні у національному контексті. Показники, призначені для здійснення моніторингу на національному та субнаціональному (локальному) рівнях, мають розроблятися з урахуванням можливостей національної статистичної системи.

Аналіз наявної в Україні інформаційної бази для моніторингу глобальних показників досягнення ЦСР свідчить, що наразі органи державної статистики збирають інформацію щодо 96 показників. При цьому інформація збирається та розробляється:

- за 52 показниками – у повній відповідності до існуючих міжнародних стандартів,
- за 44 показниками – у неповній відповідності (частковій) до існуючих міжнародних стандартів.

Слід зазначити, що 35 глобальних показників не підлягають кількісному вимірюванню і, як правило, можуть бути розраховані міжнародними організаціями. Решта показників залишаються невизначеними (щодо їх наявності потрібні додаткові консультації з органами державної влади) або потребують методологічних пояснень від Міжвідомчої групи експертів.

Проблеми, які можуть ускладнювати проведення якісного моніторингу ЦСР:

- на глобальному рівні – відсутність методології для визначення ряду індикаторів; ряд індикаторів потребує організації та запровадження спеціальних обстежень; наявна методологія розпорощена між міжнародними організаціями;

■ на національному рівні – відсутність методології та методики обчислення ряду індикаторів; відсутність методики аналізу відповідності національних індикаторів міжнародним стандартам; відсутність нормативного акта, що визначає ЦОВВ, який є відповідальним за розробку порядку ведення моніторингу як на міжнародному, так і на національному рівні, а також ЦОВВ, відповідальні за надання інформації; недостатність вітчизняної інформаційної бази, що спричинює необхідність запровадження спеціальних обстежень.

Формулювання завдань щодо визначених для України Цілей Сталого Розвитку та індикаторів для моніторингу їх досягнення потребує по-мітного розширення існуючого інформаційного поля. Більш ефективним методом видається запровадження спеціальних вибіркових (соціологічних) досліджень, що доцільно проводити силами недержавних спеціалізованих установ, які мають належний авторитет і добру репутацію. Такі дослідження достатньо проводити раз на 5 років відповідно до термінів контролю досягнення цільових значень індикаторів ЦСР: базовий (2015 р.), 2020, 2025 і 2030 роки. Обстеження має забезпечувати максимально можливий рівень дезагрегування даних (міська / сільська місцевість; стать; рівень освіти – початкова або базова середня, повна загальна середня, середня спеціальна, вища; кількість неповнолітніх дітей; розмір домогосподарства; вік – до 20 років, 20–29 років, 30–39 років, 40–49 років, 50–59 років, 60–69 років, 70 років і старше) та бути репрезентативним по Україні в цілому. Через те, що у більшості випадків потрібна достатньо детальна дезагрегування, більш ефективним буде проведення двох комплексних досліджень: одного щодо стану довкілля і другого, яке охоплюватиме чотири сфери дії ЦСР – справедливий соціальний розвиток, стало економічне зростання, збереження довкілля, ефективне і прозоре управління.

Цілі Сталого Розвитку: Україна

НАЦІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ 2017